

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

มณริชา วงษ์น้อย

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวมณิชา วงษ์น้อย รหัสนักศึกษ 654140119

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร (2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 503 คน ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูล จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความถี่ (f) วิเคราะห์เนื้อหาและจัดอันดับ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต ตามลำดับ (2) แนวทางการพัฒนาโครงการตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนให้เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นระบบบุคลากรในองค์กรเข้าใจและรับรู้ไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารควรวางตัวบุคคลบริหารงานอย่างเหมาะสม ผู้บริหารควรมีการติดตามและประเมินกิจกรรมในโครงการเป็นระยะเพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และนำผลการประเมินมาวางแผนเพื่อจัดทำโครงการครั้งต่อไป ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องร่วมกันประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน และควรมีการสอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการขัดเกลาพฤติกรรมนักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ, โครงการส่งเสริมคุณธรรม, สถานศึกษามัธยมศึกษา

Independent Study Title: An Evaluation of Promoting Moral Projects for Students in Muang Song Khlong under The Secondary Educational Service Area Office, Kamphaeng Phet

Researcher: Miss Monthicha Wongnoi; **Student ID:** 654140119

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration);

Advisors: Dr. Prajob Kwanmun, Assistant Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

Research objectives were (1) to evaluate promoting moral projects for students in Muang Song Khlong under The Secondary Educational Service Area Office, Kamphaeng Phet and (2) to identify strategies for enhancing of promoting moral projects for students in Muang Song Khlong under The Secondary Educational Service Area Office, Kamphaeng Phet. The sample group consisted of school administrators, teachers, parents of the 3rd year secondary education students, and the 3rd year secondary education students, totaling 503 participants. There were 17 experts providing information. The instruments were questionnaires and interview forms. The data were analyzed using a statistical package program to determine the mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), frequency (f), content analysis, and ranking.

The results of the research were found that 1) according to the perceptions of school administrators and teachers, the overall picture was at the high level, passing the evaluation criteria. When considering each aspect, it was found that the aspects with the highest average values were the environment (Context Evaluation), the process (Process Evaluation), the input factors (Input Evaluation), and the product (Product Evaluation), respectively. 2) Based on the expert opinions, the guidelines for project development indicated that educational institution administrators played a crucial role in driving the projects to promote student morality through the systematically and clearly defined process. Personnel in the organization understood and shared the common direction with appropriate personnel management. The monitoring and evaluation of project activities were performed periodically to create the most worthwhile and beneficial use of educational resources. The evaluation results were used to plan for next projects. All teachers and educational personnel were required to collaborate to serve as positive role models for students and integrate moral knowledge into teaching, learning, and activities that fostered behavioral improvement and promoted positive change.

Keywords: Project Evaluation, Promoting Student Moral Projection, Secondary Education School

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมั่น ซึ่งเป็นที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พฤษกมล พฤษกมล รองศาสตราจารย์ ดร.ปจวรี ผลประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรณันท์ ขวัญแน่น ดร.ยุทธนา หงส์ไกร นางพิมพ์พรรณ คำภีระยศ และ ดร.ชฎานิตย์ ยิ้มสวัสดิ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และเสียสละเวลาในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย ตลอดจนพระภิกษุสงฆ์ ผู้ปกครอง และนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ที่ให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อข้อมูลและให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาในพระคุณของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุน การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ

มณธิชา วงษ์น้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	14
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	24
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม.....	57
โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	67
บริบทของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	77
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	90
วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	90
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต	
เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	101
4	104
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	104
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัย	
นำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน	
ของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	
กำแพงเพชร.....	105
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริม	
คุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	126
ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต	
เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	132
5	138
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	138
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	138
วิธีดำเนินการวิจัย.....	139
สรุปผลการวิจัย.....	140
อภิปรายผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะ.....	166
บรรณานุกรม.....	168

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	176
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	177
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	195
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	204
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์.....	206
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	208
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงขั้นตอนการประเมินตามแนวของเวลช์..... 39
2	แสดงบทบาทของการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model..... 52
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ..... 53
4	แสดงกิจกรรมและระยะเวลาการดำเนินงาน..... 70
5	แสดงกรอบการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร..... 91
6	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 96
7	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 105
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม..... 106
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)..... 107
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อหลักการ และเหตุผลของโครงการ..... 108
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ..... 109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)..... 110
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อบุคลากร ดำเนินงาน..... 111
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้องบประมาณ..... 112
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อวัสดุอุปกรณ์..... 113
16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อสถานที่..... 114
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา..... 115
18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการวางแผนการดำเนินงาน..... 116
19	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการดำเนิน กิจกรรม..... 117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	119
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการตรวจสอบ ติดตาม.....	
21	120
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการรายงาน....	
22	121
แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation).....	
23	122
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำ หลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต.....	
24	123
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด.....	
25	125
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถ ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ.....	
26	127
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยภาพรวม.....	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)..... 127
28	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำ หลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต..... 128
29	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด..... 129
30	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถ ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ..... 131
31	แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร..... 133
32	แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร..... 134
33	แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร..... 135
34	แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของ โครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร..... 136

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA.....	19
2 แสดงแบบจำลองการสนับสนุน (Stake's Countenance Model).....	33
3 แสดงภาพสรุปรูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin).....	36
4 แสดงองค์ประกอบของวิธีระบบ.....	37
5 แสดงรูปแบบของสตรัฟเฟิลบีม (Stufflebeam CIPP).....	54
6 แสดงวงจรเดมมิง.....	56
7 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตราที่ 4 ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 66) และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 5-6) ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศให้มีความสมดุล ทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ตามแนวคิด “คุณธรรมนำการพัฒนา” พร้อมทั้งก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และโมเดลประเทศไทย 4.0 โดยให้สังคมเกิดความเข้มแข็งจากภายในและกระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน” ด้วยหลักแนวคิดการส่งเสริมคุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” รวมทั้งจัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยใช้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นคงสงบสุขร่มเย็นด้วยมิติ ทางศาสนา รวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่งคั่ง เข้มแข็งบนวิถีวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต, 2566, หน้า 4)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของนโยบายรัฐบาลดังกล่าว และเพื่อเป็นการขับเคลื่อน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็น

รูปธรรม และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของหน่วยงาน โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกระทรวงศึกษาธิการได้รับผิดชอบจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรอบแนวทางแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2565 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ประเด็นที่ 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม แผนส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) และทิศทางแผนพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 โดยมุ่งเน้นการปลูกฝัง ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้คนในสังคมไทยเป็นคนมีคุณธรรม มีความรักชาติ มีความศรัทธา และยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนา มีความเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข นำไปสู่การเป็นองค์กรคุณธรรมและสังคมแห่งคุณธรรม (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต, 2566, หน้า 5) สถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้มีการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการผ่านโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในแผนย่อยที่ 1 เรื่อง การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม/การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ในชุดโครงการพัฒนาชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการผ่านโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต, 2566, หน้า 66-68)

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมหารือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผลการหารือสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชนของชาติจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.” เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รวมทั้งสร้างเครือข่าย ชุมชน องค์กรแห่งคุณธรรมโดยประสานความร่วมมือ

จากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งรูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่ายเป็นการลงทุนต่ำแต่ได้กำไรมาก และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง โดยหลักการของโรงเรียนคุณธรรมสามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียนในทุกทุกศาสนา ไม่ผูกขาดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เปรียบเสมือนกับคุณธรรมสากลที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน “ลดลง” และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่างยั่งยืน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2565, หน้า 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรมีความตระหนักในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมสู่สถานศึกษา จึงได้กำหนดไว้ในนโยบายสำคัญข้อที่ 6 คือ พัฒนาระบบการบริหารจัดการ 4 สร้าง ได้แก่ 1) สร้างเด็กดีมีคุณธรรม ให้บ้านเมือง 2) สร้างครูดี ให้ห้องเรียน 3) สร้างผู้บริหารดีให้โรงเรียน และ 4) สร้างโรงเรียนดี ให้ชุมชน และจุดเน้นพัฒนาข้อที่ 3 คือ นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพรักในสถาบันหลักของชาติ จากนโยบายและจุดเน้นดังกล่าว ทำให้ทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรเป็นโรงเรียนคุณธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, 2566, หน้า 13)

สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการผ่านโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่ทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลองใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการคุณธรรมสู่สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมาสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการจัดทำประเมินโครงการอย่างเป็นระบบ มีแต่การสรุปโครงการคุณธรรมของโรงเรียนเพียงอย่างเดียว การนำรูปแบบ CIPP Model มาใช้ในการประเมินโครงการโดยนำข้อมูลที่ดำเนินการในรอบปีมาพิจารณาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาประเมิน เพื่อได้รูปแบบการประเมินโครงการที่เป็นระบบและเพื่อเป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบของการประเมินโครงการในโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองสองคลองที่มีความน่าเชื่อถือเชิงวิชาการ ทั้งนี้การประเมินโครงการตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2003, cited by Sowell, 2005) ซึ่งเป็นกระบวนการในการตรวจสอบที่มีระบบ เพื่อให้มีความคุ้มค่าต่อการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน โดยเฉพาะเป็นกระบวนการที่ช่วยปรับปรุงการดำเนินงานและพัฒนางานผ่านการจัดประเมินข้อมูลเกี่ยวกับโครงการให้มีคุณค่า และการประเมินยังช่วยชี้นำการตัดสินใจ และส่งเสริมความเข้าใจของโครงการให้ดีขึ้น ซึ่งรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ดังนั้น ผลจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model

จึงมีความเป็นระบบ และให้ข้อมูลได้หลากหลายและเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้ประเมินมีข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินโครงการหรือพัฒนาโครงการต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งยังไม่มีรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model และโครงการส่งเสริมคุณธรรมเป็นโครงการที่ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินโครงการมาพัฒนาโดยหาแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง

จากเหตุผลความสำคัญและปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นคณะดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาโครงการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการที่นำมาปฏิบัติใช้ในแต่ละโรงเรียน และหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังนี้
 - 1.1 เพื่อประเมินบริบท (Context) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.2 เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.3 เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.4 เพื่อประเมินผลผลิต (Product) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2015) มีกรอบการประยุกต์ในการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ บุคลากรดำเนินงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม การตรวจสอบติดตาม และการรายงาน
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ 1) นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด และ 3) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน
2. ครูผู้สอน จำนวน 303 คน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง
จำนวน 1,086 คน

4. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
เมืองสองคลอง จำนวน 1,086 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิด
ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, อ้างถึงใน
บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) โดยกำหนดสัดส่วนและสุ่มแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร
และครูผู้สอน จำนวน 177 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 จำนวน 326 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)

- 1.1 หลักการและเหตุผล
- 1.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

- 2.1 บุคลากรดำเนินงาน
- 2.2 งบประมาณ
- 2.3 วัสดุอุปกรณ์
- 2.4 สถานที่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

- 3.1 การวางแผนการดำเนินงาน
- 3.2 การดำเนินกิจกรรม
- 3.3 การตรวจสอบติดตาม
- 3.4 การรายงาน

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

- 4.1 นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต
- 4.2 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด
- 4.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้ประเมินทำการศึกษาระหว่าง ปีงบประมาณ 2567 (1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567)

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2015) มีกรอบในการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ บุคลากรดำเนินงาน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่

3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม การตรวจสอบติดตาม และการรายงาน

4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ 1) นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด และ 3) นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้มีความรู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมซึ่งมีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรม จำนวน 17 คน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรม จำนวน 4 คน

3. นักวิชาการศึกษาหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

4. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หรือรับผิดชอบ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการคุณธรรมไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

5. ศึกษานิเทศก์ ที่ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอหรือเจ้าคณะตำบลหรือเจ้าอาวาส จำนวน 3 รูป

6. ครูผู้รับผิดชอบโครงการคุณธรรมนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือโครงการไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 4 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการ หมายถึง กิจกรรมดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2. โครงการส่งเสริมคุณธรรม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรมีคุณธรรม

3. การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยนำรูปแบบการประเมิน CIPP Model เข้ามาเป็นใช้ในการประเมิน

4. การประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP หมายถึง การประเมินเพื่อช่วยในการตัดสินใจโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยมีการประเมิน 4 รายด้าน ประกอบด้วย การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินการวิจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

4.1 ด้านสภาพแวดล้อม (Context) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

4.1.1 หลักการและเหตุผล หมายถึง ส่วนสำคัญที่แสดงถึงปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่ต้องมีการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการขององค์กร

4.1.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย หมายถึง เครื่องชี้แนวทางในการดำเนินงานและสภาพที่อยากให้เกิดขึ้นเมื่อโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จบลงระยะเวลาที่กำหนด

4.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สิ่งที่นำมาใช้ระหว่างการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ บุคลากรดำเนินงาน งบประมาณ การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่

4.2.1 บุคลากรดำเนินงาน หมายถึง คณะทำงาน กรรมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4.2.2 งบประมาณ หมายถึง จำนวนเงินที่โรงเรียนในสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้จัดสรรให้โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี

4.2.3 วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้ในส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อให้การจัดกิจกรรมและการดำเนินงานตามโครงการสำเร็จลุล่วง

4.2.4 สถานที่ หมายถึง พื้นที่การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

4.3 ด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง การดำเนินงานของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้รูปแบบการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม การตรวจสอบติดตาม และการรายงาน

4.3.1 การวางแผนการดำเนินงาน หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการ การประชุมชี้แจง การจัดทำปฏิทิน รูปแบบแนวทาง ขั้นตอนในการดำเนินการโครงการ กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบความเหมาะสมในการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4.3.2 การดำเนินกิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนที่มีการวางระบบ ระยะเวลาการดำเนินโครงการ ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมดำเนินการจัดกิจกรรม โครงการให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4.3.3 การตรวจสอบติดตาม หมายถึง การกำหนดปฏิทินการติดตามของ คณะกรรมการนิเทศติดตามที่มีความชัดเจนและต่อเนื่อง มีการบันทึกผลการนิเทศการดำเนินโครงการ ประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลผลการดำเนินโครงการ เพื่อรายงานผลการตรวจสอบความก้าวหน้าหลังการ ดำเนินโครงการ สามารถประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ สรุปและรายงานผลการดำเนิน โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

4.3.4 การรายงาน หมายถึง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ผลการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร นำผลการประเมิน มาทบทวนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาโครงการต่อไป

4.4 ด้านผลผลิต (Product) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่

4.4.1 เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการ ดำเนินชีวิต หมายถึง นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ มีแนวคิด ความรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรมและรู้จักนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4.4.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษา กำหนด หมายถึง นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและมีการประพฤติปฏิบัติตนตรงกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนดเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์

4.4.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ หมายถึง นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีแบบแผน มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งพาตนเองและอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

5. แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรม หมายถึง วิธีการในการนำไปปรับปรุงโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ

6. ความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินโครงการ หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบของ กิจกรรมมีความสอดคล้องกับโครงการ

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

8. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

9. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

10. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลของผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

11. สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง หมายถึง กลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ประกอบด้วย โรงเรียนคลองลานวิทยา โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ โรงเรียนสัฏฐานวิทยา โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์ โรงเรียนนครไตรตรึงษ์ โรงเรียนวังไทรวิทยา และโรงเรียนคณิตพิทยาคม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model

2. ได้แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

3. นำผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรไปพัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในต่อไป

4. เป็นสารสนเทศในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

5. ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชน และสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต่อเนื่อง

6. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน รวมถึงบริบทของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานมีความเหมาะสมและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินโครงการมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสอง
คลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 วงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA)
 - 1.4 ทฤษฎีการบริหารทรัพยากร 4Ms
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
 - 2.1 ความหมายของโครงการ
 - 2.2 ความหมายของการประเมินโครงการ
 - 2.3 ประเภทของการประเมินโครงการ
 - 2.4 รูปแบบของการประเมินโครงการ
 - 2.5 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ
 - 2.6 กระบวนการของการประเมินโครงการ
 - 2.7 รูปแบบจำลองซีป (CIPP Model)
3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม
 - 3.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม
 - 3.2 ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม
 - 3.3 การนำคุณธรรมจริยธรรมไปปรับใช้ในองค์กรต่างๆ
 - 3.4 ความหมายการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม
 - 3.5 ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม
 - 3.6 กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม มุลินธิยุวสถิรคุณ
 - 3.7 การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

4. โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
5. บริบทของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

เฉลิมพล จันดา (2560, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในการบริหารกิจการทุกชนิดในสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเพื่อการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ การบริหารสถานศึกษายังรวมถึงกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายต่างร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุกๆ ด้าน ฉะนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นการดำเนินงานและการตัดสินใจ การสั่งการเพื่อให้งานทุกด้านของสถานศึกษา บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษามากที่สุด

สัมพันธ์ (2560, หน้า 93) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ยุทธนา วาโยหะ (2561, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาโดยอาศัยหน้าที่การบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมเพื่อให้งานของสถานศึกษาดำเนินตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้

ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค (2564, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการของบุคลากรให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร โดยการให้

ศาสตร์และศิลป์ของบุคลากรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในการร่วมมือดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยวิธีการ กระบวนการ และทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศิริรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์ (2564, หน้า 42-43) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการในสถานศึกษางานทั้ง 4 ด้าน โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารอย่างเป็นระบบ และใช้กรอบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการบริหารกิจการต่างๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากิจการทั้ง 4 กลุ่มงานคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไปและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

วัชระ มะรังสี (2566, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการดำเนินการในสถานศึกษาโดยมีการบริหารตามภารกิจและขอบข่ายงานในสถานศึกษานั้นอย่างเป็นระบบ โดยใช้ทั้งศาสตร์ คือ หลักการ ทฤษฎี ความรู้ กลยุทธ์และศิลป์ คือ ศิลปะเทคนิค วิธีการ และทักษะในการบริหารจัดการบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานตามที่มอบหมายไว้ได้ตามภาระหน้าที่ที่พึงมีและกระทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอ้างอิงถึงหลักความถูกต้องและคุณธรรมประกอบด้วย

รัชนาท กลางสอน (2566, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินการในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านและมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งการบริหารจัดการที่มีระบบ และวิธีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยบุคคล และหน่วยงานเข้าร่วมดำเนินการอย่างมีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการมีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ มีปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสม กับการบริหารสถานศึกษาใน แต่บริบทของชุมชนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

จากการศึกษาความหมายของการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หมายถึง กระบวนการจัดการ การควบคุมงานด้านต่างๆ ภายในสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกันโดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่ระเบียบ

แบบแผน รวมถึงมีเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2557, หน้า 1-2) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา คือ ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่องค์กร การที่องค์กรจะมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้จัดการเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กรไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าปราศจากการบริหารจัดการที่ดี และทักษะการบริหารที่ดีของผู้บริหารองค์กร ดังนั้น การจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เพราะการศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่นๆ ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ อย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษา ต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็มีความรุ่งเรืองในทุกๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอา ความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

สัมมา รรณิธย์ (2560, หน้า 94) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่างๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, หน้า 18-19) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความจำเป็นต้องรับผิดชอบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละชุดสมัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา คือ เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของ

ผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่างๆ เป็นการบริหารจัดการของผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในด้านการงานการศึกษา ด้วยวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีกติกาและวิธีการดำเนินการที่สนับสนุนให้การดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วงจรมะมิ่ง (Deming Cycle : PDCA)

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของวงจรมะมิ่ง PDCA ไว้ ดังนี้

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2551, หน้า 75-76) ได้สรุปว่า วงจรมะมิ่ง PDCA นับได้ว่าเป็นหลักการที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างยิ่งของชีวฮาร์ต (Shewhart) และเดมมิ่ง (Deming) หลักการสำคัญของแนวคิดนี้อยู่บนพื้นฐานของการทำงานที่มีความคงเส้นคงวา (Stable) และสามารถทำนายได้ (Predictable) เมื่อใช้หลักการดังกล่าวในการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องแล้วจะส่งผลให้งานที่กระทำอยู่นั้นมีคุณภาพตลอดไป ภารกิจหลักของการปรับปรุงคุณภาพโดยการใช้วงจรมะมิ่ง PDCA มีดังต่อไปนี้คือ

1. การวางแผน (Plan-P) หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหา การแก้ปัญหา และการวางแผนแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมา ทำให้เกิดรายละเอียดที่พร้อมจะนำไปสู่การปฏิบัติ
2. การปฏิบัติตามแผน (Do-D) หมายถึง ขั้นตอนดำเนินการแก้ปัญหา หรือการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ
3. การตรวจสอบ (Check-C) หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบแล้ว ว่าได้ผลการกำหนดเป็นมาตรฐานการทำงานเพื่อยึดถือปฏิบัติเป็นแนวปฏิบัติต่อไป หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้น ให้ปฏิบัติตามการแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่พบ
4. การพัฒนาและแก้ไข ปรับปรุง (Action-A) หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไข ปรับปรุง หรือการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจจะจำเป็นต้องมีการวางแผนดำเนินงานใหม่ก็ได้

การกระทำดังกล่าวต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เป็นเสมือนกับวงจรมะมิ่งที่มีการหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป วงจรมะมิ่ง PDCA ก็คือวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการทำงานให้สำเร็จอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเชื่อถือวางใจได้ โดยมีจุดหมายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ และพัฒนาการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นั่นเอง

ฮิตوشي (Hitoshi, 1996, p. 57, อ้างถึงใน คณาภรณ์ สีมาวงค์, สุพรรณ เข็มเฮง และ ธนวรรธ ศรีวรรณมย์, 2560, หน้า 235) กล่าวถึง การบริหารงานด้วยระบบวงจรมะมิ่ง จัดเป็นกิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติตามการแก้ไข โดยการวางแผนการนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ดังนั้น การปรับปรุงสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งก็คือ การทำการวางแผน การกระทำตรวจสอบ และการแก้ไขซ้ำอีก การทำ

ตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ

กรองกาญจน์ สนธิประสาธ (2560, หน้า 23) ได้สรุปการบริหารงานตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ว่าการนำวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งเป็นระบบการบริหารงานที่มีคุณภาพ ที่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน และถูกนำไปใช้ในการบริหารจัดการกระบวนการทำงานต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานน่าจะเป็นตัวช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงข้อบกพร่องในกระบวนการทำงานของตนเอง และสามารถดำเนินการ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2555, อ้างถึงใน กรองกาญจน์ สนธิประสาธ, 2560, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานตามวงจร PDCA นั้น เป้าหมายต้องการบรรลุความสำเร็จโดยเป้าหมายที่ดี ต้องมีความชัดเจน (Specific) สามารถวัดและประเมินผล (Measurable) ได้ และเป็นที่ยอมรับ (Acceptable) ของผู้ปฏิบัติ การดำเนินการตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงหรือมีความเป็นไปได้ (Realistic) มีการกำหนดกรอบเวลา (Time Frame) ในการดำเนินการและมีความท้าทาย (Extending) เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติ และมีผลตอบแทน (Rewarding) ให้แก่ผู้ปฏิบัติอย่างคุ้มค่า โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) มี 2 ประเภท คือ การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า สำหรับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น และการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้มีสภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงมีการพัฒนาสิ่งใหม่ โดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์หาทางเลือก ที่จะช่วยในการวางแผน และช่วยลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น

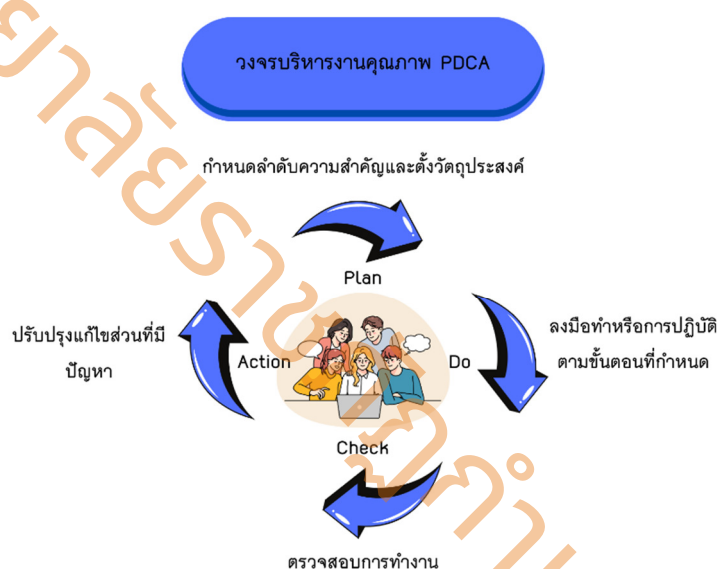
2. การปฏิบัติ (Doing) คือ การลงมือปฏิบัติตามแผน หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้จากการวางแผน ซึ่งแผนงานที่ดีต้องมีความชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ โดยระหว่างการปฏิบัติงานควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานว่าเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดหรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

3. การตรวจสอบ (Checking) คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบว่าการปฏิบัติตามแผนงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดได้หรือไม่ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนต่อไป

4. การดำเนินการ (Action) การดำเนินงานให้เหมาะสมจะพิจารณาผลการตรวจสอบว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ หากเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้จะนำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้การ

ดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้น แต่ถ้าหากไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้จะถูกนำมาวิเคราะห์ และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

พิชญา ทองรักษ์ (2563, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของวงจร PDCA ว่าหมายถึง วงจรหรือแนวคิดการบริหารงานคุณภาพประเภทหนึ่งที่ถูกคิดค้นโดยวอลท์เทอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) โดยที่ PDCA นั้นเป็นตัวย่อของศัพท์ภาษาอังกฤษที่ประกอบไปด้วย P (Plan) คือการวางแผน D (Do) คือการลงมือปฏิบัติ C (Check) คือการตรวจสอบ และ A (Action) คือดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA

ที่มา : (พิชญา ทองรักษ์, 2563, หน้า 12)

เดมมิ่ง (Deming, 2004, อ้างถึงใน กรองกาญจน์ สนธิประสาธ, 2560, หน้า 22) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

3. การตรวจสอบ (Check) คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

4. การปรับปรุงแก้ไข (Act) คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

จากการศึกษาการบริหารงานคุณภาพ วงจรเดมมิง (PDCA) ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) คือ วัฏจักรการบริหารที่มีคุณภาพ ซึ่งมีกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานเกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ในทุกขั้นตอน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ ประกอบไปด้วย P (Plan) คือการวางแผนการดำเนินงาน D (Do) คือการดำเนินกิจกรรม C (Check) คือการตรวจสอบ ติดตามและ A (Action) คือการรายงาน

ทฤษฎีการบริหารทรัพยากร 4Ms

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารทรัพยากร 4Ms ไว้ ดังนี้

ดอกจันทน์ คำมีรัตน์, บุญทัน ดอกโธสง และอิมรอน มะลูลิ้ม (2552, หน้า 92)

กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหาร (Resources) ได้แก่ วัสดุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงาน รวมไปถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหาร สามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท หรือเรียกย่อๆ ว่า 4 M คือ

1. บุคลากร (Man) มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานให้พนักงานแต่ละคนต้องผ่านกระบวนการการฝึกฝนทักษะความสามารถก่อนเข้างาน จึงจะมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับทักษะที่มีให้แต่ละคนเป็นไปตามแนวคิดของแมกซ์ เวบเบอร์ (Max Weber) ทฤษฎีการจัดการตามระบบราชการ (Bureaucratic Management) ที่องค์การควรจะถูกบริหารบนพื้นฐานของเหตุผล และไม่เป็นส่วนตัวโดยการแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน มีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานให้เกิดความเชี่ยวชาญอยู่ตลอดเวลา สร้างคนให้มีประสิทธิภาพมีความพร้อมต่อการทำงานและการเรียนรู้งานใหม่ๆ เพื่อให้ชิ้นงานที่ผลิตออกมามีคุณภาพ เป็นการบริหารคนให้มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของวิริช วิริชนิภาวรรณ (2563, หน้า 104) ที่กล่าวว่าการบริหารคนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารและเรียกได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการบริหาร ที่ผู้บริหารแต่ละคนนำไปใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. งบประมาณ (Money) มีการกำหนดแนวทางการบริหารการใช้จ่ายเงินหรือต้นทุนการผลิตอย่างประหยัดและคุ้มค่า ให้ได้ผลลัพธ์มากกว่าต้นทุนที่กำหนดไว้ ซึ่งการบริหาร

การเงินองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการตามแนวคิดของวิริช วิริชนิภาวรรณ (2563, หน้า 76) การควบคุมการผลิตงานที่มีผลงานที่ไม่มีคุณภาพให้น้อยที่สุด ซึ่งมาจากเทคนิค เครื่องมือ เครื่องใช้และพนักงานผลิตที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง เป็นหลักของการบริหารในด้านการควบคุมของ เฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) และพัฒนาสิ่งเหล่านี้ที่อยู่ตลอดเวลา การใช้เครื่องมืออย่างระมัดระวัง และช่วยกันดูแลรักษา เพื่อให้ต้นทุนการผลิตที่มีในกระบวนการต่างๆเป็นไปอย่างประหยัดคุ้มค่า ทำให้องค์กรมีเงินไปพัฒนาด้านอื่นๆ หรือการจัดสวัสดิการอื่นเพิ่มเติมให้พนักงานได้ต่อไป กล่าวคือ การบริหารการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเชิงกลยุทธ์ได้โดยคำนึงถึง 1) ลักษณะการดำเนินงานขององค์กร 2) ลักษณะธุรกิจในอนาคต 3) สภาพแวดล้อม 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้การบริหารการเงินอย่างประหยัดและคุ้มค่านั้นมีความสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจที่ต้องการเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) ในเชิงการแข่งขันเป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมวิธีการในการแข่งขันแก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงาน (Function) ต่างๆ มุ่งเน้นให้แผนงานตามหน้าที่พัฒนากลยุทธ์ขึ้นมา โดยอยู่ภายใต้กรอบของกลยุทธ์ เช่น แผนการผลิต แผนการตลาดแผนการดำเนินงานทั่วไป แผนการด้านทรัพยากรบุคคล แผนการเงิน เป็นต้น

3. วัสดุอุปกรณ์ (Material) โดยการกำหนดแนวทางการใช้งานเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นส่วนสำคัญของการผลิตออกมาให้มีคุณภาพ และผลิตได้ในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงกำหนดให้พนักงานทุกคน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้งานเครื่องมือต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยมีการฝึกฝนและความเข้าใจรวมถึงเทคนิคต่างๆ ที่จะเป็นการดูแลรักษาและป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานได้

4. การจัดการ (Management) มีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานที่คำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรโดยทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อหากลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกลยุทธ์การบริหารที่มีความครอบคลุมการจัดการ 4M โดยใช้หลักการควบคุมเป็นส่วนสำคัญของการบริหาร จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยที่ต้องควบคุมปริมาณงาน ควบคุมคุณภาพของงาน ควบคุมเวลาการทำงานของพนักงาน และควบคุมค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน ต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร และต้องสร้างจิตสำนึกที่องค์กรให้เกิดขึ้นกับพนักงานทุกคน รวมทั้งผู้บริหารด้วยกันด้วย ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาองค์กรให้มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศในด้านการจัดการภายใน ได้แก่การรักษามาตรฐานการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ การสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในการผลิตให้กับพนักงานและการบริการลูกค้าที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกันด้วย

เสกมนต์ สัมมาเพ็ชร (2559, หน้า 12-13) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทรัพยากรการบริหาร กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทัศนสถานบำบัดพิเศษกลาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารการพัฒนา ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญโดยในแต่ละด้าน มีตัวชี้วัด 5 ข้อ ดังนี้

1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Man)
 - 1.1 หน่วยงานบรรจุแต่งตั้งและใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับงานโดยวางตัวบุคลากรได้เหมาะสม
 - 1.2 หน่วยงานเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพบุคลากรมีการฝึกอบรมเป็นประจำ
 - 1.3 หน่วยงานเชิญบุคคลภายนอกมาช่วยการพัฒนาบุคลากร
 - 1.4 หน่วยงานเปลี่ยนหรือยืมตัวบุคลากรจากหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่
2. การบริหารงบประมาณ (Money)
 - 2.1 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอแก่การบริหารจัดการ
 - 2.2 การรายงานบริหารงบประมาณของหน่วยงานถูกต้องตามระเบียบ
 - 2.3 หน่วยงานสนับสนุนให้ตรวจสอบในด้านงบประมาณอย่างเข้มงวด
 - 2.4 หน่วยงานสนับสนุนให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ
 - 2.5 หน่วยงานใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
3. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material)
 - 3.1 หน่วยงานมีวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพทันสมัยมาใช้ปฏิบัติงาน
 - 3.2 หน่วยงานมีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน
 - 3.3 หน่วยงานมีระบบการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์อย่างเคร่งครัด
 - 3.4 หน่วยงานมีการบำรุงรักษาและทดแทนวัสดุอุปกรณ์อย่างมีระบบ
 - 3.5 ผู้บริหารของหน่วยงาน มีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยนำมาใช้ในหน่วยงาน เช่น การนำระบบ Expire day (วันหมดอายุ)

4. การบริหารงานทั่วไป (Management)

- 4.1 หน่วยงานวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผลอย่างเป็นระบบ
- 4.2 หน่วยงานมีการบังคับบัญชาอย่างเป็นเอกภาพ
- 4.3 หน่วยงานมีการแจ้งเวียนประกาศและคำสั่งให้ผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
- 4.4 ผู้บริหารของหน่วยงานมีภาวะผู้นำสูง เช่น กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก
- 4.5 ผู้บริหารของหน่วยงานมีลักษณะเป็นผู้นำมืออาชีพ เช่น มีวิสัยทัศน์

มีความคิดริเริ่มใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ (2561, หน้า 56-67) ได้กล่าวถึง ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน (4M in Business) โดยทฤษฎี 4M เกี่ยวข้องกับแนวคิดของพอร์เตอร์ (Porter) ซึ่งเป็นนักธุรกิจและนักเศรษฐศาสตร์ชื่อดัง จากสหรัฐอเมริกา ทฤษฎีนี้ได้รับความนิยมในวงกว้างในอุตสาหกรรมธุรกิจและการจัดการเนื่องจากมีแนวคิดที่ชัดเจนและมุ่งเน้นไปที่การสร้างการแข่งขันในองค์กรในระยะยาว 4M ในทฤษฎีนี้เป็นตัวอยู่ที่แทนคำว่า Money, Management, Manpower, และ Machinery ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กร รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบในทฤษฎี 4M คือดังนี้:

1. Money (เงิน) : เงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรดำเนินกิจการได้ ซึ่งรวมถึงทรัพยากรการเงินที่สามารถใช้ในการลงทุนในอุปกรณ์ สินทรัพย์ และทรัพย์สินอื่นๆ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกิจ การจัดหาเงินทุนที่เหมาะสมและการจัดสรรทรัพยากรการเงินอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในทฤษฎี 4M

2. Management (การจัดการ) : การจัดการและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดและดำเนินกลยุทธ์ธุรกิจ เพื่อให้องค์กรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก วางกลยุทธ์การแข่งขัน และบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารโครงสร้างองค์กร เป็นต้น

3. Manpower (แรงงาน) : แรงงานมีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจการ องค์กรต้องมีคนที่มีความสามารถและศักยภาพในการทำงานในระดับที่เหมาะสม การจัดหาและบริหารจัดการแรงงานให้มีความเชี่ยวชาญ สร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ และให้สิ่งสำคัญต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน

4. Machinery (เครื่องจักร) : เครื่องจักรและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการผลิต การลงทุนในเครื่องจักรที่ทันสมัยและเทคโนโลยีที่ใช้ในกระบวนการผลิต ช่วยลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร

ทั้งหมดนี้ร่วมกันช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันขององค์กรให้เป็นที่เหนือกว่าคู่แข่ง ซึ่งให้องค์กรสามารถเติบโตและอยู่รอดในตลาดได้ในระยะยาว จากการศึกษาทฤษฎีการบริหารทรัพยากร 4Ms ผู้วิจัยขอสรุปว่า ทรัพยากรในการบริหาร 4Ms คือ วัตถุประสงค์หรือวิธีการจัดการที่ใช้เพื่อประกอบการดำเนินงาน ซึ่งทรัพยากรในการบริหาร สามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท คือ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

ความหมายของโครงการ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของโครงการไว้ ดังนี้

เจริญวิเศษ สมพงษ์ธรรม (2555, หน้า 3) ให้ความหมายของโครงการ หมายถึง โครงการเป็นกลุ่มของกิจกรรม เพื่อดำเนินงานขององค์การที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์ขององค์การให้กลายเป็นวิธีที่จะนำมาสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมาย ภายใต้ข้อกำหนดในด้านเวลา งบประมาณ และผลงานที่มีลักษณะเฉพาะ

สิน พันธุ์พินิจ (2556, หน้า 11) ให้ความหมายของโครงการ หมายถึง โครงการเป็นส่วนงานหรือกิจกรรมย่อยที่แยกมาจากแผนงานหรือโปรแกรม (Program) โดยคุณลักษณะแล้วโครงการจะเป็นแผนที่ออกแบบไว้อย่างเฉพาะเจาะจงในแต่ละเรื่องอย่างแจ่มชัด เหมาะสมกับบริบทและเหตุการณ์นั้นๆ และเป็นแผนที่ใช้ครั้งเดียว เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วก็เลิก ถ้าเป็นโครงการที่ดีและต้องการทำอย่างต่อเนื่องหรือต่อยอดก็ต้องวางแผนโครงการใหม่

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557, หน้า 6) ให้ความหมายของโครงการ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานที่มีวัตถุประสงค์เด่นชัด มีกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงาน โครงการประกอบด้วยงานและกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีเป้าหมายเดียวกัน

สุภาวีณี ลุสมบัติ (2558, หน้า 36) ให้ความหมายของโครงการ หมายถึง กิจกรรมที่ถูกกำหนดขึ้นในองค์การ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีข้อจำกัดด้านเวลา งบประมาณ ทรัพยากร และได้ผลงานที่มีลักษณะเฉพาะ

จากความหมายของโครงการ ผู้วิจัยขอสรุปว่า โครงการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมที่สามารถกำหนดวิธีการดำเนินงานขององค์การอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และได้ผลงานที่มีลักษณะเฉพาะ

ความหมายของการประเมินโครงการ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2551, หน้า 57-58) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของโครงการ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการ เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวนั้นสมควรได้รับการขยายงาน สนับสนุนให้คงอยู่ต่อไป หรือสมควรระงับการดำเนินการประเมินจะต้องให้ได้ข้อมูลที่ช่วยผู้บริหารตัดสินใจในการเลือก หนทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา ผลของการประเมินควรจะสามารถนำไปช่วยปรับปรุงโครงการ ให้ดีขึ้น

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2551, หน้า 9) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้นมาเทียบกับเกณฑ์แล้วตัดสินใจ ให้คุณค่าต่อข้อมูล หรือโครงการดังกล่าว

เชาว์ อินโย (2553, หน้า 28) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าสิ่งต่างๆ โดยการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศ เหล่านั้นมาประกอบการตัดสินใจต่อ ผลการดำเนินการว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557, หน้า 41) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อตรวจสอบหรือชี้บ่งถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนา โครงการ

สุภาวีนี ลุสมบัติ (2558, หน้า 37) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบ หรือบ่งบอกถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อการบริหารจัดการภายใต้กิจกรรมและช่วงเวลา ที่กำหนดไว้หรือวางแผนไว้

ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์ (2558, หน้า 42) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อ ลงความเห็น ว่า โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ และ เพื่อเป็นการตัดสินใจว่าจะปรับเปลี่ยน ระเบียบ ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการนั้น

สตัฟเฟิลบีม และซิงค์ฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 1990, p. 159, อ้างถึงใน ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์, 2558, หน้า 42) ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการบรรยายเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายการวางแผน การดำเนินการ และผลกระทบ

เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในสถานการณ์ของโครงการ

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2002, อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย, 2552, หน้า 6-7)

ให้ความหมายการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการของการพรรณนา เก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดเตรียมข้อมูลต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจในการแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม

จากความหมายของการประเมินโครงการ ผู้วิจัยขอสรุปว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างมีระบบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามโครงการ ให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยสามารถทำได้ทั้งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ การประเมินกำลังดำเนินการอยู่ และการประเมินผลโครงการหลังจากดำเนินงานสิ้นสุดแล้วและยังเป็นการตัดสินใจว่าจะปรับเปลี่ยน ระวัง ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการนั้น

ประเภทของการประเมินโครงการ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

จักษวัชร ศิริวรรณ (2554) กล่าวว่า การแบ่งประเภทการประเมินโครงการคงมิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์เด็ดขาด แต่จำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์หลายชนิดมาจำแนกประเภท เช่น ใช้เวลา วัตถุประสงค์ วิธีการ และรูปแบบการประเมินมาบ่งบอกถึงประเภทของการประเมิน ซึ่งในที่นี้อาจจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Preliminary Evaluation) เป็นการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนที่จะเริ่มโครงการใดโครงการหนึ่ง ซึ่งจะมีประโยชน์ในแง่การตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่ อย่างไร โดยทำการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมเชิงปฏิบัติการ (Operating Environment) ของโครงการ ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า อันได้แก่ ขีดความสามารถ ประสิทธิภาพ และความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ งบประมาณและกระบวนการงบประมาณ รวมไปถึงสมรรถนะในการบริหารจัดการ ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของกระบวนการที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และความเสี่ยงของการดำเนินโครงการ รวมไปถึงประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ แต่ในขณะเดียวกันยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการ ในด้านต่างๆ อาทิ การประเมินผลกระทบด้านสังคม (Social Impact Assessment, SIA) การประเมินผลกระทบด้านนิเวศ (Ecological Impact Assessment, EIA) การประเมินผลกระทบด้านการเมือง (Political Impact Assessment, PIA) การประเมินผลกระทบด้านเทคโนโลยี (Technological Impact Assessment, TIA) การประเมินผลกระทบด้านประชากร (Population

Impact Assessment, PIA) การประเมินผลกระทบด้านนโยบาย (Policy Impact Assessment, POIA) การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Impact Assessment) เป็นต้น

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ ผลที่ได้จากการประเมินระหว่างดำเนินโครงการนั้น อาจจะทำในระหว่างขั้นตอนการพัฒนาโครงการ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) ของโครงการเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล ยิ่งไปกว่านั้นการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ อาจจะทำในระหว่างขั้นตอนการดำเนินโครงการ ซึ่งจะมีส่วนช่วยตรวจสอบว่าโครงการได้ถูกดำเนินการไปตามแผนของโครงการหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงว่า Implementation Evaluation อย่างไรก็ดี การประเมินระหว่างดำเนินโครงการนี้ อาจเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการว่า โครงการได้ถูกดำเนินการไปอย่างได้ผลดีหรือไม่ เพียงใด ซึ่งเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงว่า Progress Evaluation

3. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) หรืออาจเรียกว่า การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลรวมสรุปภายหลังจากสิ้นสุดการดำเนินโครงการ ในการรวมสรุปข้อมูลอันเกิดจากโครงการระยะยาวนั้น จะรวบรวมจากผลของการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) ทำให้เป็นผลของการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) ซึ่งผลรวมสรุปที่ได้จะนำสู่การรายงานว่า โครงการได้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์การ (Corporate Goals) หรือไม่ อย่างไร ตลอดจนการรายงานถึงสภาพของโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร พบปัญหาหรืออุปสรรคอะไรในการดำเนินโครงการ เพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการโครงการของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินโครงการนี้ หรือโครงการอื่นๆ ต่อไป

4. การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation) เป็นการประเมินโครงการที่มุ่งเน้นตรวจสอบผลผลิตและกระบวนการได้มาซึ่งผลผลิต และมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลว รวมไปถึงความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารโครงการหรือผู้ให้ทุนว่า จะการยุติหรือขยายการดำเนินโครงการ ยิ่งไปกว่านั้น ในปัจจุบันการประเมินประสิทธิภาพโครงการยังมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการประเมินประสิทธิภาพโครงการนั้นเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในแง่ของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐกิจ ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management, NPM)

สิน พันธุ์พินิจ (2556, หน้า 139-141) กล่าวว่า ควรจัดประเภทของการประเมินโครงการให้สอดคล้องกับวงจรของการประเมินโครงการ 4 ประเภท คือ

1. การประเมินผลการเริ่มโครงการ เป็นการประเมินครั้งแรกก่อนที่จะเริ่มวางแผนโครงการ บางคนเรียกว่าการประเมินขั้นต้น เพื่อศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ที่จะนำโครงการไปปฏิบัติ ตัวอย่าง การนำโครงการส่งเสริมการเกษตรไปส่งเสริม เช่นการวิเคราะห์ครอบครัวเกษตรกร สภาพแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพที่จะดำเนินโครงการ ความร่วมมือขององค์กรต่างๆ และ ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ผู้วางแผนทราบว่าสิ่งที่อยู่ในปัจจุบันนั้นเป็นอย่างไรและอนาคตควรจะเป็นอย่างไร แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเป็นมาตรฐานขั้นต้นในการจัดลำดับความสำคัญของความจำเป็น และ กำหนดเป้าหมายของโครงการ

2. การประเมินผลการวางแผนโครงการ เป็นการประเมินตัวโครงการก่อนนำไปปฏิบัติหรือก่อนจะอนุมัติโครงการว่าโครงการที่วางแผนนั้นมีความเป็นจริง (Realistic) และความถูกต้องเพียงใดเป็นที่พอใจของผู้วางแผนหรือยัง แนวคิดพื้นฐานของการประเมินผลโครงการ วางแผนโครงการหรือการประเมินโครงการ ก่อนนำไปปฏิบัติก็เพื่อพิจารณาทบทวน ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง เรื่องที่จะประเมินต้องสอดคล้องกับหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการ เช่น การประเมินด้านวิชาการ ด้านวิชาการ ทรัพยากร งบประมาณ เศรษฐกิจ หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการ ดัชนีบ่งชี้ ความก้าวหน้า และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามที่กล่าวมาแล้วในเรื่องของการวางแผนโครงการ ส่งเสริมการเกษตรโดยผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินที่สำคัญไว้ 2 อย่าง คือ ต้องประเมินโดยปราศจากอคติ ต้องอธิบายได้ชัดเจนว่าเมื่อนำโครงการไปปฏิบัติแล้วจะบังเกิดผลลัพธ์สุดท้ายตามที่ตั้งไว้

3. การประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินผลในระหว่างนำโครงการไปปฏิบัติ ในความหมายที่กว้างจะรวมถึงการประเมินผลการดำเนินการต่างๆ ทั้งระดับแผนและระดับแผนงาน การประเมินผลประเภทนี้จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 ประเมินความก้าวหน้า (Progress Evaluation) โดยวิธีการกำกับดูแลงานหรือตรวจสอบติดตาม เพื่อหาความก้าวหน้าของโครงการแต่ละช่วงว่าดำเนินการไปตามแผนของโครงการหรือไม่ เพียงใด และปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมเพื่อให้โครงการสำเร็จตามกำหนดเวลา

3.2 การประเมินผลการดำเนินงาน (Implementation Evaluation) เพื่อทราบช่องว่างระหว่างแผนของโครงการกับสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง เช่น ข้อจำกัดที่แท้จริงของการดำเนินโครงการ การใช้ทรัพยากรสนับสนุนให้การดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ซึ่งจะช่วยให้ได้รับข้อมูลป้อนกลับอย่างรวดเร็วและนำมาปรับแผนโครงการให้เหมาะสม

การประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการให้สมบูรณ์และมีความแข็งแกร่ง ควรจะเชื่อมโยงการประเมินความก้าวหน้าและการประเมินผลการดำเนินงานเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

4. การประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินผลหลังจากปิดโครงการหรือดำเนินโครงการเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว เพื่อทราบภาพรวมของค่าใช้จ่ายและผลกำไร การเปลี่ยนแปลงแผนดำเนินงานผลของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ นอกจากนี้จะต้องวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนและข้อเสนอแนะไว้เป็นแนวทางการพัฒนานโยบาย การพัฒนาองค์การ การพัฒนาโครงการในอนาคต รวมทั้งแสวงหาการสนับสนุนจากสาธารณะ การประเมินผลประเภทนี้บางคนจะแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินผลสุดท้ายและผลกระทบบ กล่าวคือ การประเมินผลกระทบบควรจะดำเนินการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ 6-12 เดือน ส่วนการประเมินผลสุดท้ายสามารถดำเนินการเมื่อโครงการสิ้นสุดลง ก็สามารถประเมินความสำเร็จหรือผลิตผลได้ทันที นอกจากนี้การประเมินโครงการยังแบ่งได้เป็นหลายประเภท ตามแต่จะใช้เกณฑ์ใดเป็นหลัก ซึ่งประเภทของการประเมินโครงการเป็น 3 ลักษณะ คือ แบ่งตามจุดหมายของการประเมิน หลักยึดในการประเมิน และลำดับเวลาในการประเมิน (สมคิด พรหมจ้อย, 2553, หน้า 38-40, อ้างถึงใน ศิริรัตน์ นิลนาก, 2562, หน้า 32) ได้เสนอไว้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามจุดหมายของการประเมิน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ
 - 1.1 การประเมินเพื่อพัฒนาปรับปรุง หรือบางครั้งเรียกว่าการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)
 - 1.2 การประเมินเพื่อสรุปผล หรือการประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation)
2. แบ่งตามหลักยึดในการประเมิน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ
 - 2.1 การประเมินโดยยึดหลักวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal Based Evaluation) เป็นการประเมินความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้
 - 2.2 การประเมินที่อิสระไม่ยึดติดกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal Free Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดของโครงการ ไม่มุ่งเฉพาะผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการเท่านั้น
3. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ
 - 3.1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดหมาย เพื่อตัดสินใจเลือกโครงการ ตรวจสอบความเหมาะสม ความสมเหตุสมผลของการวางแผนดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ของการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติคุณภาพของโครงการ รวมทั้งตรวจสอบโอกาสที่โครงการจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งการประเมินก่อนเริ่มโครงการมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่าถ้าตัวโครงการนั้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม สมเหตุสมผล มีความจำเป็น คุณภาพดีมีความเป็นไปได้โอกาสที่โครงการจะประสบความสำเร็จก็ย่อมสูง โดยการประเมินในขั้นนี้จะเน้นการพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ

3.1.1 ความเหมาะสมของโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นของการจัดทำโครงการ (Need Assessment) จะเป็นการตรวจสอบขั้นต้นเพื่อกำหนดปัญหา กำหนดความจำเป็น และเหตุสำคัญของการริเริ่มโครงการนั้นๆ รวมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ (Feasibility Studies) มักจะพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้คือ 1) ความเป็นไปได้ทางเทคนิควิชาการ 2) ความพร้อมทางการบริหารจัดการโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมาย 3) ความพร้อมในการสนับสนุนด้านทรัพยากรของหน่วยงาน และ 4) ความสอดคล้องกับนโยบายและสภาพปัญหา

3.1.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินโครงการ (Return of Investment) โดยทั่วไปจะพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเสีย (Benefit Cost Ratio) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Analysis) อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Rate of Return) การวิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Cost Effectiveness Analysis) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร (Cost Benefit Analysis) หรือการวิเคราะห์อรรถประโยชน์ (Cost Utility Analysis)

3.1.3 การศึกษาและการคาดคะเนถึงผลประโยชน์หรือสิ่งที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากโครงการ (Consequence Analysis) เป็นการคาดคะเนถึงผลที่จะตามมาจากการดำเนินงานตามโครงการ ในปัจจุบันยังไม่ค่อยแพร่หลายมากนัก แต่จะเป็นสิ่งที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ส่วนใหญ่จะพิจารณาเพื่อค้นหาการต่อต้านการดำเนินงานตามโครงการ การคาดการณ์เกี่ยวกับผลที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กระทบต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และกำหนดนโยบายสำคัญๆ เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.2 การดำเนินในระหว่างการทำงาน (Implementation Evaluation or Process Evaluation) เป็นการประเมินการทำงานเมื่อนำโครงการที่ได้วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือไม่ได้ เพราะเหตุใด จุดเด่น จุดด้อย มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง การประเมินในขณะที่ดำเนินโครงการจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานของโครงการโดยตรง

3.3 การประเมินหลังการทำงาน (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามว่า โครงการประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลจากโครงการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ผลการดำเนินงานคุ้มค่าหรือไม่ ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการจนถึงการสิ้นสุดของโครงการ

จากประเภทของการประเมินโครงการ ผู้วิจัยขอสรุปว่า การประเมินโครงการสามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ 3) การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ และ 4) การประเมินประสิทธิภาพ

รูปแบบของการประเมินโครงการ

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายรูปแบบการประเมินโครงการไว้หลายประเภท สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะขอนำเสนอรูปแบบการประเมินโครงการต่อไปนี้ซึ่งเป็นรายละเอียดของรูปแบบการประเมินต่างๆ โดยได้เลือกมานำเสนอไว้ทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ

1. แนวคิดและโมเดลชิปในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's, 2015)

ในปี ค.ศ. 1971 รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (Context, Input, Process and Product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งภาพรวมหรือรายปัจจัยเป็นสำคัญ ซึ่งพออธิบายได้ดังนี้

การประเมินด้านสภาพแวดล้อม หรือประเมินเนื้อความ (Context Evaluation) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อค้นหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยนำเข้า ซึ่งในด้านการท่องเที่ยวอาจจะเป็นบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ศักยภาพการบริหารงาน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังมีปัจจัยย่อยออกไปอีก เช่น บุคคล อาจพิจารณาเป็น เพศ อายุ มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง ทักษะคติ ศักยภาพ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษา ถิ่นที่อยู่และลักษณะกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินสภาพแวดล้อมและปัจจัยนำเข้าว่า กระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน หรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้วนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสินเกณฑ์มาตรฐานนั้นอาจจะมีกำหนดขึ้นเองหรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนดไว้ก็ได้

นอกจากนี้ สตีฟเฟิลปิม ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจ การนำรูปแบบการประเมินที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินผล ไปใช้ ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เช่น การตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ / ล้มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

2. แนวความคิดและแบบจำลองของไทเลอร์ (Tayler)

ไทเลอร์ (Tayler) เป็นนักประเมินรุ่นแรกๆ ในปี ค.ศ.1930 และเป็นผู้ที่เริ่มต้นบุกเบิกแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการ เขามีความเห็นที่ “การประเมินคือการเปรียบเทียบพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (Performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้” โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง จากคำจำกัดความของการประเมินดังกล่าวแล้วนี้จะเห็นได้ว่า มีแนวความคิดเห็นว่า โครงการจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น แนวความคิดในลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า “แบบจำลองที่ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model or Objective) เรียกว่า Tyler’s Goal Attainment Model

ซึ่งต่อมาปี 1950 ได้มีรูปแบบมาใช้เป็นกระบวนการตัดสินใจการบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน (Tyler, 1950) เรียกว่า “Triple Ps Model” ดังนี้

P-Philosophy & Purpose - ปรัชญา/จุดมุ่งหมาย

P-Process - กระบวนการ

P-Product - ผลผลิต

ในการประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการทางการศึกษาได้โดยการประเมินความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ว่า ปรัชญา/จุดมุ่งหมายของโครงการมีความสัมพันธ์กับกระบวนการและ

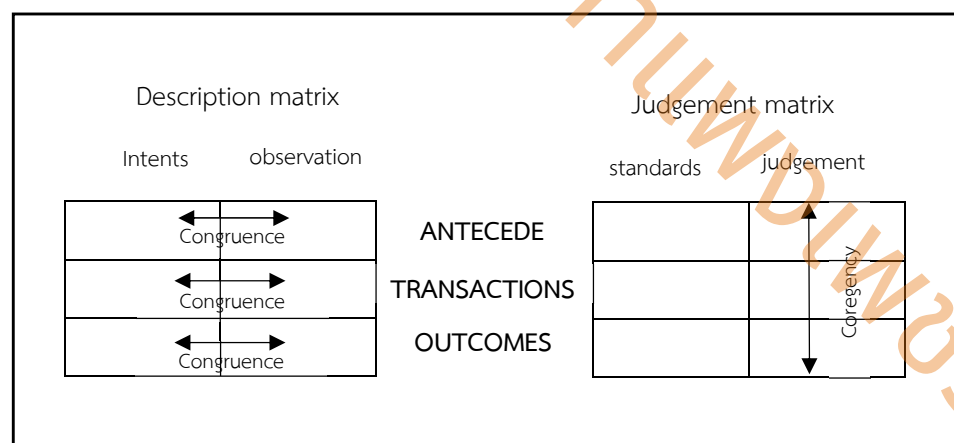
ผลผลิตหรือไม่ ถ้าประเมินเป็นส่วนๆ ก็จะประเมินในด้านประสิทธิภาพของปรัชญา/จุดมุ่งหมายและกระบวนการประเมินประสิทธิภาพของผลผลิตว่าตรงกับปรัชญา/จุดมุ่งหมายหรือไม่ มีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นต้น

3. แนวความคิดของสเตค (Stake) ในการประเมิน

แนวความคิดของสเตค (Stake) นั้น คำนึงถึงความต้องการสารสนเทศที่แตกต่างกันของบุคคลหลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการประเมินโครงการ ผู้เกี่ยวข้องคนหนึ่งอาจต้องการทราบเกี่ยวกับความแน่นอนและสอดคล้องในการวัด เพื่อการประเมินนั้นๆ ในขณะที่ผู้เกี่ยวข้องคนอื่นอาจต้องการทราบทิศทาง การดำเนินงานของโครงการหรือผู้ใช้ผลผลิตของโครงการ อาจมีความต้องการอีกรูปหนึ่ง สำหรับนักวิจัยอาจต้องการสารสนเทศที่แตกต่างไปจากผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพราะการประเมินนั้นเพื่อที่จะรู้เรื่องราวต่างๆ ของโครงการอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

ดังนั้นการประเมินโครงการจึงต้องมีการบรรยายเกี่ยวกับโครงการอย่างละเอียด เพื่อให้ครอบคลุมถึงสารสนเทศที่จะต้องสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการนั้นจึงเสนอรูปแบบของการประเมินโครงการอย่างมีระบบ โดยการบรรยายและตัดสินใจคุณค่าเกี่ยวกับโครงการตามหลักการของโครงการนั้นๆ

สเตค (Stake) ได้ตั้งชื่อแบบจำลองในการประเมินผลของเขาว่า แบบจำลองการสนับสนุน (Countenance Model) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองการสนับสนุน (Stake's Countenance Model)

ที่มา : (Stake, 2009, p. 32)

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่า สเตค (Stake) ได้เน้นว่า การประเมินโครงการจะต้องมี 2 ส่วน คือ การบรรยาย (Descriptive) และการตัดสินคุณค่า (Judgment) ในภาคการบรรยายนั้น ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประเมินจะต้องหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ได้มากที่สุด ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. เป้าหมายหรือความคาดหวัง (Goals or Intents) เป้าหมายที่ครอบคลุมนโยบายทั้งหมด สำหรับการประเมินการศึกษาไม่ควรจะสนใจเป้าหมายเฉพาะในแง่พฤติกรรมของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย ความคาดหวังนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
 - 1.1 สิ่งนำ (Antecedence) เป็นสภาพที่มีอยู่ก่อน ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับผลของการเรียนการสอน
 - 1.2 ปฏิบัติการ (Transactions) เป็นผลสำเร็จของการจัดกระทำงานเป็นองค์ประกอบของขบวนการเรียนการสอน
 - 1.3 ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นผลของโปรแกรมทางการศึกษา

2. สิ่งที่เป็นจริงหรือสังเกตได้ (Observations) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสภาพความเป็นจริง มีส่วนประกอบ 3 ส่วนเช่นกัน คือ สิ่งนำ ปฏิบัติการ และผลลัพธ์

ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง มิได้เป็นตัวชี้บ่งว่าข้อมูลที่เรารู้ได้มีความเที่ยงหรือความตรง แต่เป็นเพียงสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่ตั้งใจไว้ได้เกิดขึ้นจริงเท่านั้น

ในภาคการตัดสินคุณค่า เป็นส่วนที่จะตัดสินว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด นักประเมินต้องพยายามศึกษาดูว่ามาตรฐานอะไรบางอย่างที่เหมาะสมในการที่จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจโดยทั่วๆ ไป เกณฑ์ที่ใช้มี 2 ชนิด คือ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) เป็นเกณฑ์ที่เราตั้งไว้ อาจเกิดขึ้นก่อนโดยมีความเป็นอิสระจากพฤติกรรมของกลุ่ม
2. เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เป็นเกณฑ์ที่ได้มาจากพฤติกรรมของกลุ่ม

ถ้าผู้ประเมินไม่สามารถหามาตรฐานที่จะนำมาเปรียบเทียบได้ ก็ต้องพยายามหาโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจแบบจำลองนี้มุ่งเน้นความสอดคล้อง และความสมเหตุสมผลของเมตริกบรรยายและเมตริกตัดสินคุณค่า สำหรับความสอดคล้องนั้นมี 2 ลักษณะ คือ

1. Contingence เป็นความสอดคล้องเชิงเหตุผล จะพิจารณาความสัมพันธ์ในแนวตั้งตามของสเตค
2. Congruence เป็นความสอดคล้องที่ปรากฏขึ้นจริงหรือเป็นความสอดคล้องในเชิงประจักษ์ (empirical) พิจารณาความสัมพันธ์ในแนวนอนตาม ของสเตค

ข้อดีสำหรับรูปแบบของการประเมินของสเตค คือ เสนอวิธีการประเมินเป็นระบบ เพื่อจัดเตรียมข้อมูลเชิงบรรยาย และตัดสินคุณค่า มีมาตรฐานในการประเมินปรากฏชัดเจนแต่มีข้อจำกัดคือ เซลล์บางเซลล์ของเมตริกมีความคาบเกี่ยวกัน และความแตกต่างระหว่างเซลล์ไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในโครงการได้

4. รูปแบบการประเมินของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin, 1969)

อัลคิน (Alkin, 1969, อ้างถึงใน ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา และวิชาชีพ, 2564, หน้า 31) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินตามแนวคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ อัลคินได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ

จากความหมายของการประเมินตามแนวคิดของอัลคินนั้น การประเมินจะประกอบด้วยการจัดหา และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจดังในการประเมินจำเป็นจะต้องประเมินในเรื่องต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการอธิบายหรือพรรณนาสภาพของระบบเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริง กับความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้เราสามารถกำหนดขอบเขต และวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะต้องศึกษาได้แก่ ความต้องการของประชาชน ชุมชนและสังคมที่มีต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน สำหรับการประเมินระบบแต่ละส่วนจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการต่างๆ กัน

2. การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการ นักประเมินต้องหาข้อมูลที่แสดงความคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมาย พร้อมกับประเมินผลที่จะได้รับการใช้วิธีการดำเนินงานต่างๆ ด้วย เพื่อให้สามารถเห็นข้อเปรียบเทียบในการหาทางเลือกที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของปัญหา โดยทั่วไปจะใช้การประเมินจากเกณฑ์ภายนอก และจากเกณฑ์ภายใน

3. การประเมินการนำไปใช้เพื่อการดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่า การดำเนินโครงการนั้นเป็นไปตามขั้นตอนต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้ หรือคาดหวังไว้เพียงไร

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูลที่น่ามาใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และมีผลที่ไม่คาดคิดมาก่อนเกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ดังนั้น นักประเมินจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทุกๆ ด้านของโครงการ ตลอดจนผลกระทบของโครงการที่มีต่อโครงการอื่นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

5. การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification) ขั้นตอนนี้ นักประเมินต้องหาข้อมูลข่าวสารรายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการ และศักยภาพในการสรุปอ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่นๆ หรือนำไปใช้กับโครงการในสถานการณ์อื่นๆ ได้กว้างขวางเพียงใด ในขั้นนี้ข้อมูลที่ไดจากนักประเมินจะทำให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจว่าควรจะดำเนินกับโครงการในลักษณะใด อาจจะยกเลิก ปรับปรุงใหม่ หรืออาจจะขยายโครงการต่อไปอีก ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงภาพสรุปรูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin)

ที่มา : (ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ, 2564, หน้า 31)

5. วิธีการเชิงระบบ (System Approach)

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของรูปแบบการประเมินแบบวิธีการเชิงระบบ (System Approach) ไว้ ดังนี้

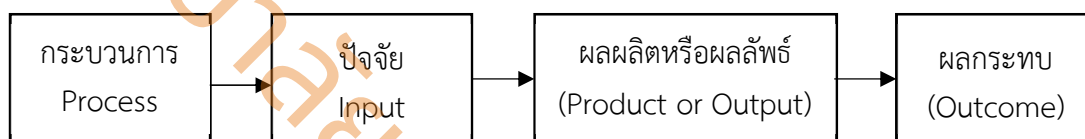
จันทรานี สงวนนาม (2548, หน้า 86-87, อ้างถึงใน ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์, 2558 หน้า 55) ได้สรุปแนวคิดของทฤษฎีระบบ ว่าประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุกด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและตัวตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การ

2. กระบวนการ หมายถึง การนำเอาปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อยๆ รวมกันอยู่หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหาร การจัดการ การนิเทศ การวัดและประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เป็นต้น เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าไปสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลผลิต หรือ ผลลัพธ์ เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ผลกระทบ เป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดไว้หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งเขียนได้เป็นรูปแบบดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงองค์ประกอบของวิธีระบบ

ที่มา : (จันทรานี สงวนนาม, 2548, หน้า 86-87, อ้างถึงใน ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์, 2558, หน้า 55)

รสสุคนธ์ มกรมณี (2550, หน้า 29-32, อ้างถึงใน สุภาวิณี ลุสมบัติ, 2558)

ได้นำเสนอว่าระบบเป็นการรวมตัวกันขององค์ประกอบย่อยๆที่ทำหน้าที่ของตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยระบบนั้นอาจเกิดโดยธรรมชาติ หรือมนุษย์ออกแบบและสร้างสรรค์ขึ้นมาก็ได้ ทั้งนี้ทุกระบบจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ จุดมุ่งหมาย ทรัพยากร ปัญหาต่างๆ
2. กระบวนการ (Processes) ได้แก่ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
3. ผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ ผลงานหรือผลผลิตที่ได้

ขั้นตอนของวิธีระบบ

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหา เป็นการระบุปัญหาหรือสาเหตุของปัญหาให้ชัดเจน รวมทั้งจัดลำดับความจำเป็นของปัญหาให้เห็นว่าปัญหาใดควรได้รับการพิจารณาก่อนหรือหลัง

ขั้นที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการค้นคว้าข้อมูล และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา และระดับความสัมพันธ์กับปัญหาว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ทางเลือก เป็นการศึกษาวิเคราะห์และแสวงหาทางเลือกหลายๆแนว หรือ หลายๆ ระบบ โดยแต่ละแนวทางต้องวิเคราะห์ให้เห็นข้อดีหรือข้อเสีย

ขั้นที่ 4 การกำหนดความเป็นไปได้ เป็นการตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับนำไปดำเนินการ

ขั้นที่ 5 การพัฒนาโครงสร้างของระบบ เป็นการนำเสนอโครงสร้างของระบบ โดยแสดงเป็นลายลักษณ์อักษร ด้วยเอกสารข้อมูลที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 6 การพัฒนาระบบนำร่องหรือระบบต้นแบบ เป็นการทดสอบความเป็นไปได้ของระบบที่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การออกแบบระบบ เป็นการพัฒนากลไกที่จะทำให้ระบบสามารถดำเนินงานได้

ขั้นที่ 8 การพัฒนาโครงการ เป็นการพัฒนาโครงการของระบบที่ออกแบบไว้ตามรายละเอียดที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้ว ซึ่งในการพัฒนาโครงการจะต้องให้รายละเอียดที่ชัดเจนและสมบูรณ์ แสดงความสอดคล้องขององค์ประกอบในโครงการหรือในระบบหลักทั้งหมด รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ในการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของโครงการนั้น

ขั้นที่ 9 การนำระบบไปใช้งาน โดยมีการวางแผนไว้อย่างรอบคอบ ผู้ปฏิบัติได้รับการฝึกฝนให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานและทักษะการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ใหม่ๆ ของระบบใหม่ที่ได้พัฒนาขึ้น

ขั้นที่ 10 การติดตามประเมินผลระบบ เป็นการติดตามการดำเนินงานของระบบ โดยกำหนดจุดตรวจสอบไว้เป็นระยะหรือทุกขั้นตอน เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ความบกพร่อง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขระบบใหม่ที่พัฒนาขึ้น ให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพตามต้องการ

ชนาธิป เทียนวรรณ (2556, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ (System Approach) ว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผลลัพธ์ที่กำหนดซึ่งอยู่บนพื้นฐานหลักการความต้องการเป็นรูปแบบหนึ่งของการแก้ปัญหาเชิงอรรถวิทยา เช่นเดียวกับ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการที่ระบุความต้องการ หรือมีการเลือกปัญหา คำตอบ หรือข้อแก้ไขปัญหาต่างๆ และได้รับการเลือกจากตัวเลือกและวิธีการต่างๆ ซึ่งได้รับการปรับใช้แล้วผลลัพธ์ที่ได้จะต้องมีการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข

6. การประเมินและการตัดสินใจตามทัศนะของเวลช์

เวลช์ (Welch) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดซึ่งสารสนเทศ (Information) สำหรับผู้ตัดสินใจกระบวนการประเมินเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่จะได้มาซึ่งสารสนเทศอันเป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจพิจารณาหาทางเลือกของการ

ดำเนินงานครั้งต่อไปและการประเมินโครงการตามแนวคิดของเวลช์ เมื่อดำเนินการประเมินโครงการใดๆ จะต้องตอบคำถาม ดังนี้ (ดารณี ดวงจันทร์ทิพย์, 2566)

1. ทำไมต้องประเมิน หรือประเมินทำไม คำถามนี้ทำให้ผู้ประเมินทราบถึงความสำคัญของปัญหาที่จะต้องประเมินว่าการประเมินเป็นการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือการประเมินเพื่อการบริหาร (Administrivia Evaluation)
2. ประเมินอะไร คำถามนี้ทำให้ผู้ประเมินทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมิน
3. ประเมินอย่างไร คำถามนี้ทำให้ผู้ประเมินทราบถึงวิธีการและขั้นตอนของกระบวนการประเมิน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการประเมินตามแนวของเวลช์

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นตอนที่ 2	ขั้นตอนที่ 3
การเก็บรวบรวมข้อมูล 1. แบบจำลอง 2. เทคนิค 3. การจัดการ	การวิเคราะห์ข้อมูล 1. การลงรหัส 2. การวิเคราะห์ 3. การสังเคราะห์	การรายงานผล 1. ข้อเขียน 2. ปากเปล่า 3. การติดตามผล

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การที่จะทำการประเมินสิ่งใดก็ตามจะต้องมีการกำหนดกรอบความคิดหรือแนวทางการประเมินก่อนประเมินก่อน ซึ่งเรียกว่าการกำหนดรูปแบบการประเมิน เพื่อที่จะได้มีรูปแบบหรือแนวทางในการประเมินโดยอยู่ในขั้นตอนของการวางแผนการประเมินเพื่อเน้นให้เห็นว่าก่อนการประเมินจะต้องทำอะไรบ้าง กรอบแนวความคิดนี้จะเรียกว่าแบบจำลอง (Model) เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นักประเมินจะต้องมีความรู้ในการวัดผล เพื่อนำเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้เก็บข้อมูลสำหรับการประเมินเทคนิคที่ใช้ได้แก่ 1) การสังเกต 2) การสัมภาษณ์ 3) แบบสอบถาม 4) วิธีการสุ่มผู้สอบและข้อสอบ (Matrix Sampling)

และในการจัดการนักประเมินจะต้องมีการเตรียมการด้านเวลา บุคคล และการเงิน สำหรับการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้มีการกำหนดรูปแบบของการประเมินใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวม

ข้อมูลและมีการจัดเก็บข้อมูลแล้ว จะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการลงรหัส ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ต่อจากนั้นเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติแล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาทำการสังเคราะห์ โดยการเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความรวบรวมประเด็นสำคัญเพื่อประมวลเป็นสารสนเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผล

เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการรายงานผลการประเมินในรูปแบบของสารสนเทศแก่ผู้บริหารหัวหน้าโครงการ หรือผู้ตัดสินใจ สารสนเทศที่เสนอควรมีลักษณะที่สั้นกะทัดรัด ได้ใจความสำคัญ อ่านง่ายสื่อสารได้รวดเร็ว การรายงานผลที่เป็นสารสนเทศ อาจทำได้ด้วยการเขียนเป็นรายงาน หรือการรายงานด้วยวาจา การเขียนเป็นรายงานจะทำให้มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนการรายงานด้วยวาจาจะทำให้เข้าใจง่ายและรวดเร็วเพราะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ และสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ แต่อาจเกิดการลืมได้ ดังนั้น การรายงานผลการประเมินจึงอาจใช้ทั้งสองรูปแบบควบคู่กันได้

การนำรูปแบบของเวลซ์ไปใช้ ซึ่งกระบวนการของเวลซ์เป็นกระบวนการที่เข้าใจง่าย มีหลักการยึดเหนี่ยว มีแนวทางที่ชัดเจนและรัดกุม เป็นการประเมินผลผลิตครบถ้วนทุกส่วนของโครงการ ทั้งบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลลัพธ์ เพื่อจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบทราบถึงข้อบกพร่องของโครงการ และได้แนวทาง ในการปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น หรือช่วยในการตัดสินใจที่จะยุบเลิกโครงการหรือดำเนินโครงการต่อไป ซึ่งกระบวนการของเวลซ์นั้นสามารถประเมินได้ทุกโครงการไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรหรือโครงการอื่น ทั้งทางด้านการศึกษา ด้านธุรกิจ เนื่องจากกระบวนการประเมินของเวลซ์กล่าวถึงหลักการทั่วไปอย่างกว้างขวางสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกโครงการ เพราะในขั้นตอนของกระบวนการประเมินเราสามารถเลือกเอากรอบแนวความคิดหรือแบบจำลองการประเมินต่างๆ ไปใช้ได้ เช่น การนำเอา CIPP Model มาใช้กับกระบวนการของเวลซ์ก็ได้ เป็นต้น

7. การประเมินโครงการรูปแบบของเคิร์กแพทริก

รูปแบบของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) เป็นรูปแบบการประเมินที่นิยมใช้สำหรับโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม โดยเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick, 1975) แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา อดีตเคยเป็นประธาน ASTD (The American Society for Tanning and Development) ได้ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ การฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมนั้นเป็นการช่วยเหลือ บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใดๆ ควรจะจัดให้มีการประเมินผลการ ฝึกอบรม ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิผลเพียงใด การฝึกอบรม เป็นกิจกรรมปกติที่เกิดขึ้นในทุกองค์กร

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยมุ่งหวัง ให้ผู้ผ่านการอบรมได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

หลักการของรูปแบบของเคิร์กแพทริกเห็นว่าการประเมินผลการฝึกอบรมจะทำให้
ได้ความรู้อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การฝึกอบรมนั้นได้ให้อะไร หรือเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในลักษณะ

ใดบ้าง

2. ควรยุติโครงการชั่วคราวก่อน หรือควรดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ

3. ควรปรับปรุงหรือพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมในส่วนใดบ้างอย่างไร

องค์ประกอบการประเมินรูปแบบของเคิร์กแพทริก

1. ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เป็นการตรวจสอบ
ความรู้สึก หรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรมการประเมินในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่าผู้ที่
เข้ารับการฝึกอบรมนั้นมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม เช่น ผู้เข้ารับการอบรมพอใจหรือไม่ต่อสิ่ง
ที่ได้รับจากการฝึกอบรม และมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนั้น เราต้องการได้รับ
ข้อมูลที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีความหมาย และความเป็นจริงเพราะ
ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรมอันแรก เคิร์กแพทริก กล่าวว่า มีอยู่บ่อยครั้ง
ที่ผู้บริหารตัดสินใจให้ล้มเลิกโปรแกรมฝึกอบรมนั้นเสียหรือไม่ก็ตัดสินใจให้ดำเนินการฝึกอบรมนั้น
ต่อไปโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองเป็นพื้นฐานวิธีการที่จะช่วยให้ได้รับ
ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบสนองที่มีความหมาย/และตรงตามความจริงจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ได้แก่

1.1 กำหนดให้แน่นอนชัดเจนลงไปว่า ต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น
ปฏิกิริยาตอบสนอง ของเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่การฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้
ในการฝึกอบรมฯลฯ

1.2 วางรูปแบบของเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูล

1.3 ข้อคำถามที่ใช้ ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูล หรือได้คำตอบ

แล้วสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้ ไม่ควรใช้คำถาม
ประเภทปลายเปิด

1.4 กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เขียนแสดงความคิดเห็น
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถามต่างๆ

1.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงปฏิกิริยาตอบสนองผ่าน
แบบสอบถามตามความเป็นจริง ไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนชื่อตนเองลงไปแบบสอบถาม
อนึ่ง ในการแจกแจงแบบสอบถามเพื่อประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนี้ ผู้ประเมินต้องแน่ใจว่าได้ให้เวลา

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอที่จะให้คำตอบครบทุกข้อ และควรแจกก่อนผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะออกไปจากห้องฝึกอบรมเมื่อสิ้นสุดโปรแกรม ฟังหลักการเกี่ยวกับการปล่อยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเอา แบบสอบถามติดตัวออกไป และส่งคืนกลับมาในภายหลัง

2. ประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการ เรียนรู้ โดยควรตรวจสอบให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ และ ทักษะอะไรบ้าง และมีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ และเจตคติ ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ ที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในโอกาสต่อไป เคิร์กแพทริก ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินในขั้น การเรียนรู้เอาไว้ ดังนี้

2.1 ต้องวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อน และหลังการฝึกอบรม

2.2 วิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อ และคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบกัน ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุมซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการ ฝึกอบรมแล้วเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และเจตคติของกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็น กลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่ว่าอย่างไรสำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ เคิร์กแพทริก ได้กล่าวว่ามีอยู่ 2 วิธี คือ

2.3.1 ใช้แบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติเป็นแบบสอบ วัดมาตรฐาน ผู้ประเมินควรสั่งชี้ หรือเลือกใช้เฉพาะแบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ตรงกับ โปรแกรมการฝึกอบรม

2.3.2 สร้างแบบสอบวัดขึ้นเอง แบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และ เจตคติที่จะสร้างขึ้นเองนี้จะให้มีรูปแบบอย่างไรอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง หรือทุกอย่างต่อไปนี้ได้

2.3.2.1 แบบ “ถูก” หรือ “ผิด”

2.3.2.2 แบบ “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” ซึ่งอาจเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า 4 หรือ 5 หรือ 6 สเกล ก็ได้

2.3.2.3 แบบเลือกคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

2.3.2.4 แบบเติมคำ / ข้อความลงในช่องว่าง

3. ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปตามความคาดหวังของโครงการ หรือไม่การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์จะให้รู้ว่าเมื่อได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว ผู้เข้ารับการ

ฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ การประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายาก และใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรก เพราะต้องออกไปติดตามการประเมินผลในสถานที่ทำงานจริงๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะมีคำถามอยู่หลายข้อ ที่ผู้ประเมินจะต้องตอบให้ได้เสียก่อน เช่น ควรจะออกไปประเมินเมื่อไร (1 เดือน หรือ 3 เดือน หรือ ครึ่งปี หรือ 1 ปี) ภายหลังจาก การ ฝึกอบรม และจะเก็บข้อมูลจากใครถึงจะเชื่อถือได้มากที่สุด (จากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อนร่วมงาน จากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมเอง)

3.1 ควรจะวัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2 ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรม นั้นควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริงๆ ทางที่ดีควรจะประเมินหลายๆ ครั้ง เป็นระยะๆ เช่น ประเมินทุก 3 เดือน เป็นต้น

3.3 ควรจะได้เก็บข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง เช่น จากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อนร่วมงาน และจากกลุ่มผู้ผ่านการอบรมเคิร์กแพทริค เห็นว่าการประเมินผลในขั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานตามข้อที่เสนอนั้น จะนำไปใช้จริงๆ ต้องใช้เวลา และอาศัยความชำนาญของผู้ประเมินเป็นอย่างมาก เขาจึงได้เสนอให้ทำกับโปรแกรมฝึกขนาดใหญ่ และกับโปรแกรมที่จำเป็นต้องจัดหลายๆ ครั้งต่อไปในอนาคตเท่านั้น ส่วนโปรแกรมการฝึกอบรมขนาดเล็กทั่วไป เขาได้เสนอให้ใช้วิธีการง่ายๆ ดังนี้

3.3.1 กำหนดว่ามีพฤติกรรมการทำงานอะไรบ้างที่คาดหวังจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

3.3.2 เตรียมคำถามที่จะใช้สำหรับการสัมภาษณ์

3.3.3 ทำการสัมภาษณ์บุคคลหลายๆ กลุ่ม ภายหลังจากการฝึกอบรม สักระยะหนึ่งเพื่อให้รู้ว่าพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้เหล่านั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงจริงๆ หรือไม่

3.3.4 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ควรจะนำมาแปลงเป็นตัวเลข ทำการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ อนึ่ง ถ้าการสัมภาษณ์ผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรจะต้องแน่ใจว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะไม่มีอิทธิพลต่อการตอบ หรือสัมภาษณ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

จากรูปแบบของการประเมินข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปได้ว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ควรใช้รูปแบบการประเมินโครงการของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่มีลักษณะเป็นการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการดำเนินงานได้อย่างสะดวกและเป็นระบบ และ

ช่วยให้ฝ่ายบริหารมีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจว่าควรปรับปรุง ยกเลิกหรือดำเนินการต่อไปงบประมาณถัดไปอย่างไร จึงจะคุ้มค่ามากที่สุด

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้อย่างน่าสนใจ

ดังนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2551, หน้า 18-19) กล่าวว่า ได้อธิบายบทบาทและประโยชน์ของการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ต่างๆ ไว้ 6 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยในการเลือกหรือตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ซึ่งได้แก่ การประเมินว่าโครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีความจำเป็นมาก น้อย หรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ ความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ เพียงไร โครงการเป็นที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายหรือได้รับการสนับสนุนแค่ไหน รวมทั้งขนาดและขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้างหรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยในการนำมาประมวลสรุปตัดสินใจสำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติการนำโครงการดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการเลือกหรือตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ โดยต่อเนื่องต่อไปหรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (ตามระยะเวลาที่กำหนด) เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่อีกหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับทุนที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการไปนั้น ก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่

3. เพื่อช่วยในการเลือกหรือตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเมื่อโครงการได้มีการนำไปดำเนินการใช้ระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการ ทั้งนี้โดยทำการประเมินเพื่อที่จะปรับปรุงส่วนต่างๆ ของโครงการ อันได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อที่จะรู้ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้นั้น เมื่อมีการดำเนินโครงการไปชั่วขณะหนึ่ง มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 เนื้อหาของโครงการ เป็นการพิจารณาว่า เนื้อหาสาระหรือกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงใด นอกจากนั้นก็ยังพิจารณาอีกว่า เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลังเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น มีกลุ่มเป้าหมายร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าไร ครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการผู้ร่วมงาน เพียงพอหรือไม่เท่าไร โครงการมีการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไรกลุ่มเป้าหมาย ผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรง หรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไร เป็นต้น

3.4 สภาวะแวดล้อมของโครงการ เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองหรือทางการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการว่าให้การสนับสนุน การดำเนินโครงการหรือไม่ อย่างไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมโครงการมีลักษณะ เช่นไร ชัดแย้งหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการต่อไปเพียงใด ทรัพยากรสนับสนุนอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการมีเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตลอดจนกระทั่งการยอมรับหรือให้การสนับสนุนและการต่อต้านของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทิศทางใด เหล่านี้เป็นขึ้น

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่างๆ ซึ่งได้แก่ การพิจารณาความสนับสนุนโครงการสาธารณชน การเมือง แหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพอื่นๆ โดยต้องรู้ว่า แหล่งดังกล่าวนี้มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริงเมื่อมีการดำเนิน โครงการในขณะนั้น

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่างๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่ 4 นอกจากเราจะต้องการรู้ถึงแหล่งที่ให้การสนับสนุนโครงการแล้ว ในการดำเนินโครงการใดๆ ก็ตาม บางครั้งโครงการดังกล่าวนั้นก็ได้รับการขัดขวางต่อต้าน ทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้โดยสะดวก และวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้อาจไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อพิจารณาว่าแหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดำเนินโครงการให้มีความเป็นไปได้โดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่างๆ ซึ่ง เป็นการการได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน แต่ทว่ามีผลต่อโครงการ ได้แก่ พื้นฐานด้านการศึกษา ดันจิตวิทยา ดันสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

สมคิด พรหมจ้อย (2552, หน้า 28) สรุปประโยชน์ของการประเมิน ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรม

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน (กรณีประเมินก่อนดำเนินโครงการดำเนินงานโครงการ)

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ
4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการเพื่อไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกการดำเนินงานโครงการต่อไป
5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คุ่มค่ากับการลงทุนหรือไม่
6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่วางไว้หรือไม่

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2553, หน้า 93) สรุปประโยชน์ของการประเมินผลโครงการไว้ ดังนี้

1. การประเมินเป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพในการให้บริการ
2. การประเมินช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุนได้รับทราบปัญหา หรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จกสภาพการณ์ที่เป็นจริง
3. การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. การประเมินช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง
5. การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการ ข้อมูลประเภทนี้ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดและปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ
6. การประเมินช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในคนที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557, หน้า 47) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ
2. ช่วยให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของโครงการที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ

3. ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ ที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินการช่วงต่อไป ยกเลิกหรือปรับขยายการ ดำเนินโครงการต่อไปอีก

4. ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของโครงการว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่

5. ช่วยให้เกิดการเสริมแรงสร้างพลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เมื่อทราบ ผลสำเร็จ จุดเด่น หรือจุดด้อยของโครงการ โดยจะมุ่งมั่นปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการของ โครงการให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือ องค์กร

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการประเมินโครงการ คือ ช่วยให้มี กระบวนการศึกษารวบรวมข้อมูลขั้นตอน และกระบวนการต่างๆที่ทำให้ได้รับรู้ว่าโครงการนั้นบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่ และตัดสินใจว่าควรดำเนินโครงการต่อหรือระงับการดำเนินงานของโครงการนั้น หรือนำข้อมูลสารไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กระบวนการของการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการแต่ละครั้งผู้ประเมินจำเป็นจะต้องมองเห็นภาพรวมของ กระบวนการดำเนินงานการประเมินโครงการใน 10 ขั้นตอน (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2557, หน้า 268-271) ซึ่งจะมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน เป็นการศึกษารายละเอียดและความสัมพันธ์ ระหว่างส่วนต่างของโครงการที่ประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินเกิดความรู้และความเข้าใจโครงการอย่าง ลึกซึ้ง ตั้งแต่หลักการและเหตุผลของโครงการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ การเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ ข้อมูล จนถึงผลของโครงการ การวิเคราะห์โครงการอย่างละเอียดรอบคอบจะเป็นส่วนสำคัญที่ผู้ ประเมินเกิดแนวคิดต่างๆ ที่จะนำไปสู่การกำหนดประเด็นของการประเมิน ดังนั้นการวิเคราะห์ โครงการที่จะประเมินจึงเป็นขั้นตอนการประเมินที่สำคัญอย่างยิ่งของขั้นตอนแรกในการประเมิน โครงการ

2. การศึกษารูปแบบของการประเมิน (Model) ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบของการประเมินแบบต่างๆ อย่างกว้างขวาง รูปแบบของการประเมินแต่ละแบบ จะได้มาจาก แนวคิดที่แตกต่างกันไปตามแนวคิดของผู้พัฒนารูปแบบแต่ละท่าน การศึกษารูปแบบของการประเมิน หลายๆ รูปแบบ จะทำให้ผู้ประเมินได้เห็นทางเลือกที่หลากหลายที่จะนำไปสู่การเลือกใช้รูปแบบที่ เหมาะสมที่สุดกับโครงการที่จะประเมิน แต่โดยส่วนใหญ่โครงการแต่ละโครงการไม่สามารถประเมิน โดยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างเดียวนำไป ผู้ประเมินจึงต้องพิจารณาผสมผสานหลายๆ รูปแบบ การประเมิน เพื่อให้ได้ผลการประเมินสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. การกำหนดประเด็นของการประเมิน ผู้ประเมินจำเป็นต้องกำหนดประเด็นการประเมินอย่างเหมาะสม เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดรายละเอียดของขั้นตอนต่อไปได้อย่างสมบูรณ์ตามประเด็นที่กำหนด โดยผู้ประเมินสามารถกำหนดประเด็นของการประเมินได้จากการวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน ผสมผสานกับการศึกษารูปแบบของการประเมิน ทั้งนี้ผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน อาจจะเป็นผู้ให้ทุน ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจตัดสินใจ เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ฯลฯ เพื่อให้ผลจากการประเมินเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและองค์กรต่างๆ อย่างแท้จริง

4. การพัฒนาตัวชี้วัดและกำหนดเกณฑ์ในการประเมินใดๆ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในผลการประเมินย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของตัวชี้วัด (Indicator) และเกณฑ์ (Criteria) ดังนั้นขั้นตอนสำคัญของการประเมินอีกขั้นตอนหนึ่งก็คือ การพัฒนาตัวชี้วัดและการกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม ตัวชี้วัดแต่ละตัวจะต้องมาจากประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ผู้ประเมินต้องพยายามค้นหาตัวชี้วัดที่สามารถแสดงประสิทธิภาพของแต่ละประเด็นได้ชัดเจนที่สุด สามารถสังเกตหรือวัดได้เมื่อได้ตัวชี้วัดที่เหมาะสมแล้ว ผู้ประเมินจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมให้กับตัวชี้วัดแต่ละตัว เพื่อเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าผลการดำเนินงานของโครงการประสบความสำเร็จเป็นไปตามเกณฑ์มากน้อยเพียงใด

5. การออกแบบการประเมิน หลังจากที่ผู้ประเมินกำหนดประเด็นการประเมิน พัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่เหมาะสมได้แล้ว ผู้ประเมินสามารถเริ่มออกแบบการประเมินได้โดยการผสมผสานความคิดทั้งหมดให้เป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับโครงการที่ประเมิน การกำหนดวิธีการประเมิน การสุ่มตัวอย่าง ตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่จะใช้แหล่งข้อมูลที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล การออกแบบการประเมินจึงเสมือนแนวทางการประเมินที่ได้เตรียมไว้สำหรับการประเมินโครงการทั้งหมด

6. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพ เพราะผลการประเมินจะน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสำคัญ

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากที่ผู้ประเมินได้ออกแบบการประเมินและสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพไว้แล้ว ผู้ประเมินต้องลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ต้องการ โดยจะใช้วิธีการหลายๆ อย่างตามความเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินและลักษณะของข้อมูลที่ต้องการเป็นสำคัญ

8. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้แล้ว ก็จะทำ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยต้องเลือกใช้วิธีการทางสถิติที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

9. การตัดสิน สรุป และอภิปรายผลการประเมิน หลังจากได้ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ ผู้ประเมินจำเป็นต้องตัดสินผลว่า โครงการดังกล่าวดำเนินการอย่างมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด อาจจะ

พิจารณารวมไปถึงผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยผู้ประเมินจะต้องสรุปผลการประเมินให้เห็นภาพรวมทั้งหมด และเพื่อให้เกิดแนวความคิดที่สร้างสรรค์ผู้ประเมินจำเป็นต้องทำการอภิปรายผลเพื่อจะได้ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงเหตุผลต่างๆ ที่ทำให้ผลการประเมินเป็นไปในลักษณะนั้นๆ

10. การเขียนรายงานการประเมิน เมื่อการประเมินได้เสร็จสิ้น ผู้ประเมินต้องเขียนรายงานการประเมิน โดยเป็นการนำเสนอการดำเนินงานการประเมินโครงการในทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้อื่นได้รับทราบ และเข้าใจกระบวนการ และผลของการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

รูปแบบจำลองชิป (CIPP Model)

แนวคิดและโมเดลชิปในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ในปี ค.ศ.1971 สตัฟเฟิลบีมและคณะได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่ม ชื่อ "Educational Evaluation and decision Making" หนังสือเล่มนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาของไทยเพราะได้ให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างน่าสนใจและทันสมัยด้วย นอกจากนั้นสตัฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่าท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมินจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน เรียกว่า CIPP Model

วีรพงษ์ ไชยหงส์ (2558) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่บริบท ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต (Context, Input, Process and product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งภาพรวมหรือรายปัจจัยเป็นสำคัญ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท หรือประเมินเนื้อความ (Context Evaluation) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เพื่อค้นหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยป้อน ซึ่งในด้านการท่องเที่ยวอาจจะจำแนกเป็นบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ศักยภาพการบริหารงาน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังคงย่อยออกไปอีก เช่น บุคคล อาจพิจารณาเป็นเพศ อายุ มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง ทัศนคติ ศักยภาพ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษา ถิ่นที่อยู่ และลักษณะกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบทและปัจจัยป้อนว่า กระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน หรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

4. การประเมินผลิตภัณฑ์ (Product Evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้วนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสินเกณฑ์มาตรฐานนั้นอาจจะกำหนดขึ้นเองหรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนด ศรชัย กาญจนสูตร (2560, หน้า 10-13) กล่าวว่า ขั้นตอนสำคัญของการดำเนินโครงการคือ การประเมิน (Evaluation) เพื่อตรวจสอบว่าโครงการนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นกระบวนการที่ใช้ชี้วัดความสำเร็จของโครงการ รวมถึงการประเมินยังทำให้ผู้ดำเนินโครงการทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ในการดำเนินการที่สามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไปได้ สำหรับวิธีการประเมินมีด้วยกันหลายรูปแบบ โดยรูปแบบที่เป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับรูปแบบหนึ่งก็คือ “CIPP Model” ซึ่งพัฒนาโดย แดเนียล สตัพเฟิลบีม (Daniel Stufflebeam) เมื่อปี 1971 โดยมีแนวทางสำคัญคือการแบ่งแยกบทบาทการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารโครงการออกจากกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหาและนำเสนอข้อมูลให้กับฝ่ายบริหาร ขณะที่ฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้อง การแบ่งแยกนี้ทำขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาอคติในการประเมิน ซึ่งผู้บริหารโครงการอาจประเมินเข้าข้างตนเอง

รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model สตัพเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ตามตัวอักษร ภาษาอังกฤษตัวแรกของ “CIPP Model” ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการเพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการซึ่งนำไปสู่การออกแบบโครงการแผนงาน

สำหรับวิธีการประเมิน สามารถการวิเคราะห์ระบบ การสำรวจตรวจสอบ เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นที่ 2 การพิจารณา การตรวจสอบ การสัมภาษณ์ การทดสอบวินิจฉัย และการใช้เทคนิคเดลฟี่ (Delphi Technique) ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เป้าหมายเกี่ยวกับความต้องการร่วมกันและการใช้โอกาส
2. การลำดับความสำคัญก่อนหลังของการจัดสรรเวลาและทรัพยากร
3. จุดประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเพื่อการเปลี่ยนแปลง
4. กำหนดมาตรฐานในการตัดสินผลลัพธ์

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา ฯลฯ รวมทั้ง เทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์การประเมินดังนี้

- 2.1 เพื่อกำหนดและประเมินศักยภาพของระบบ แผนการของโครงการ การวางรูปแบบขั้นตอนกระบวนการ
- 2.2 เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกลยุทธ์ งบประมาณ และกรอบระยะเวลาที่กำหนด

สำหรับวิธีการประเมิน ใช้วิธีการจัดทำรายการวิเคราะห์ทรัพยากรบุคคล สิ่งของแผนการแก้ไขปัญหา การจัดรูปแบบกระบวนการตามหลักความสัมพันธ์การปฏิบัติใช้จริงและทุนเศรษฐศาสตร์ โดยศึกษาจากงานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้วหรือใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง (Pilot Trials) ซึ่งการประเมินนี้จะต้องมีการสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้างและตัดสินใจจะใช้วิธีการใด แผนการดำเนินงานแบบไหน หรือต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอก หรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ในการดำเนินการช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรมเวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้จะเป็ประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็งและจุดด้อยของนโยบาย/แผนงาน/โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษา ได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์การประเมิน ดังนี้

- 3.1 เพื่อระบุ ทำนายข้อบกพร่อง/ผิดพลาดในการจัดรูปแบบกระบวนการ บรรลุเป้าหมาย
- 3.2 จัดหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจล่วงหน้าก่อนการปฏิบัติการ
- 3.3 เป็นการเก็บบันทึกรายงานและตัดสินใจกิจกรรมและขั้นตอน กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

สำหรับวิธีการประเมิน จะติดตามควบคุมปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น ในกระบวนการปฏิบัติการและเฝ้าระวังอุปสรรคที่ไม่ได้คาดไว้ รับรู้ข้อมูลเฉพาะเพื่อการตัดสินใจของโครงการ อธิบายขั้นตอนกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงและต่อเนื่อง ดำเนินการเรื่องการปฏิสัมพันธ์ และสังเกตการณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โครงการและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องการประเมิน กระบวนการนั้น เก็บบันทึกข้อมูลของข้อมูลขั้นตอนการดำเนินการจริง และนำมาใช้แปลผลสรุปต่อไป

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ อย่างไรก็ตาม การประเมินลักษณะนี้มิได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการเท่าที่ควร โดยมีวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ เกณฑ์มาตรฐานของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น

สำหรับวิธีการประเมิน ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดและวัดผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย เปรียบเทียบผลกับเกณฑ์มาตรฐาน แปรผลโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ/ความต้องการ/เป้าหมาย โดยพิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น

บทบาทการประเมินผลตามรูปแบบ CIPP Model ความต้องการสารสนเทศโดยเน้นการปรับปรุงของแบบจำลอง CIPP ความสอดคล้อง ในการวางแผนและแนวทางการดำเนินงานของการพัฒนา ก่อเป็นรูปแบบบทบาทของบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารนั้น เป็นตัวกำหนดบทบาท ของการประเมินโดยจำแนกได้เป็น 2 บทบาท ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงบทบาทของการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model

บทบาทการประเมิน	บริบท (Context)	ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลผลิต (Product)
การประเมินความก้าวหน้าของโครงการ (Formative Evaluation)	ใช้เป็นคำแนะนำเลือกเป้าหมายตามลำดับความสำคัญตามความต้องการและโอกาส	ใช้สำหรับการเลือกวิธีและแผนการและตรวจสอบแผนการดำเนินงาน	การดำเนินการขึ้นอยู่กับ การตรวจสอบและการตัดสินใจร่วมกันของโครงการ	ใช้เป็นคำแนะนำว่าควรนำมาปรับเปลี่ยนหรือยุติ ยกเลิก ขึ้นอยู่กับผลการประเมินโครงการ
การประเมินผลสรุปของโครงการหลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ (Summative Evaluation)	เปรียบเทียบกับเป้าหมายและความต้องการและโอกาส	เปรียบเทียบแผนการและงบประมาณและความต้องการที่ใช้กำหนดเป้าหมายกับผลประโยชน์	เปรียบเทียบกับกระบวนการและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง	เปรียบเทียบกับผลผลิตกับความต้องการ เป้าหมายบริบท และกระบวนการ

ที่มา : (สรชัย กาญจนสูตร, 2560, หน้า 13)

สตฟเฟิลบีม ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินผล
ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจ
ที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการ
ให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions)
เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และ
ขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions)
เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้
เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เช่น การตัดสินใจ
เพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ / ล้มเลิก หรือขยาย
โครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการประเมินแบบ CIPP Model ทั้ง 4 ประการ และประเภท
ของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับ
การตัดสินใจ ดังตารางที่ 3

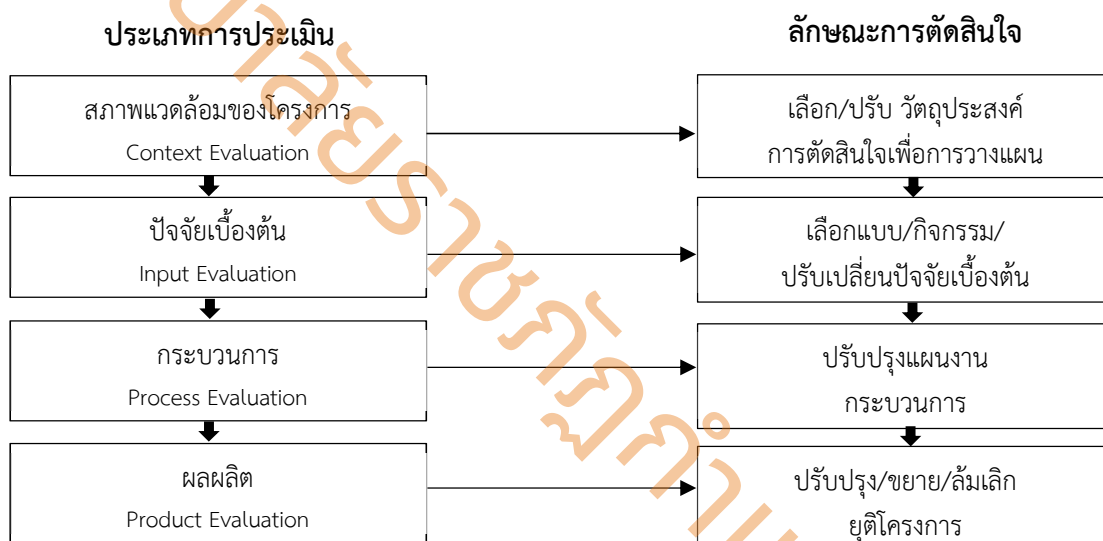
ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ

ประเภทการประเมิน	ประเภทการตัดสินใจ
การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions)
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring Decisions)
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions)
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions)

ที่มา : (ศรชัย กาญจนสูตร, 2560, หน้า 14)

สุจน์ เทพพันธ์ (2564, หน้า 95) กล่าวว่า การประเมินตามแบบจำลองของซีป (CIPP Model) ดังนี้

1. Context evaluation หมายถึง การประเมินผล วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายต่างๆ
2. Input evaluation หมายถึง การประเมินผลระบบโครงสร้างรวมทั้งระบบการจัดการบริหารต่างๆ ด้วย
3. Process evaluation หมายถึง การประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ
4. Product evaluation หมายถึง การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม แสดงได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงรูปแบบของสตรัทฟีลบีม (Slufflebeam CIPP)

ที่มา : (Slufflebeam, 1967, อ้างถึงใน โสภา แซ่ลี, 2558, หน้า 23)

สมคิด พรหมจ้อย (2550, หน้า 76-81) กล่าวว่า การประเมินโดยใช้แบบจำลองซีป (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งแนวทางการประเมินในด้านต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ ของโครงการความเป็นไปได้ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติการของโครงการนั้นด้วยสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการ รายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

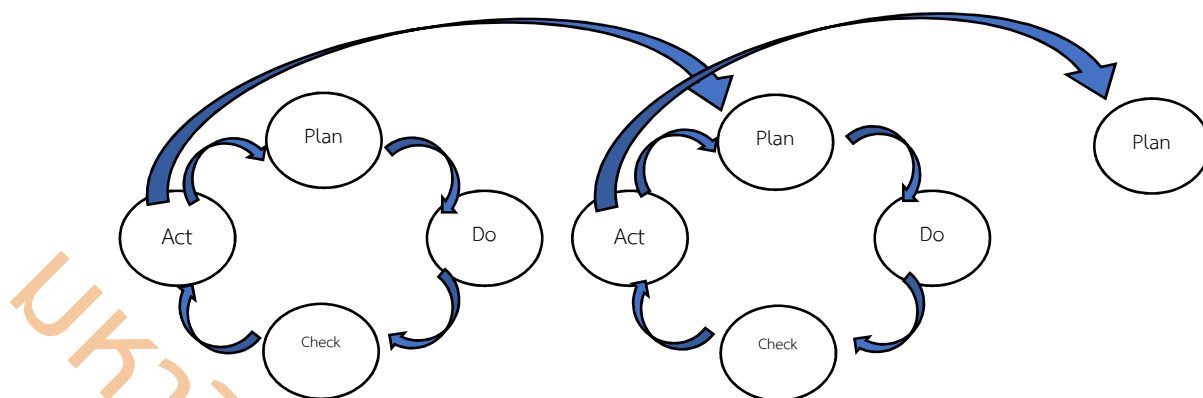
เดมมิ่ง (Deming) ได้คิดกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ที่ชิวฮาร์ต (Shewhart) เป็นผู้คิดและเดมมิ่ง (Deming) นำมาเผยแพร่ จึงเป็นที่รู้จักในนาม “วงจรของเดมมิ่ง” (Deming Cycle) หลักของวงจร PDCA หรือวงจรของเดมมิ่ง (Deming Cycle) คือ การปรับปรุงคุณภาพ เป็นการเดินทางไม่ใช่เป้าหมาย เพราะการปรับปรุงคุณภาพไม่มีวันสิ้นสุด วงจรบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (Melnyk & Denzler, 1996, p. 305, อ้างถึงใน ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมล, 2564, หน้า 54-55)

ขั้นตอนการวางแผน (P = Plan) หมายถึง การใช้ข้อมูลที่มีอยู่ หรืออาจเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่ เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมาย และกำหนดวิธีการแก้ปัญหา อาจทดสอบเพื่อนำร่อง

ขั้นตอนการปฏิบัติ (D = Do) หมายถึง การเอาแผนไปปฏิบัติ หรือนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ การปฏิบัติอาจทำในพื้นที่เล็กๆ เพื่อทดลองก่อนก็ได้

ขั้นตอนการตรวจสอบ (C = Check) หมายถึง การเปรียบเทียบผลลัพธ์ โดยเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ตรงตามเป้าหมายหรือไม่

ขั้นตอนการแก้ไข (A = Act) หมายถึง หลังจากที่ตรวจสอบแล้วอาจพบปัญหาหรือเห็นว่าผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ต้องแก้ไข จากนั้นก็สรุปบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานของการคิดหาวิธีการใหม่ๆ ต่อไป วงจรเดมมิ่ง (Deming) ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงวงจรเดมมิ่ง

ที่มา : (Melnik & Denzler, 1996, p. 308, อ้างถึงใน ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค, 2564, หน้า 55)

สรุปว่า รูปแบบการประเมินแบบ CIPP MODEL เป็นการประเมินวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบประเมินความก้าวหน้าเพื่อชี้จุดเด่นจุดด้อยของการดำเนินงาน ทั้งในระยะก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานโดยประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน ในการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินและดูผลสำเร็จของโครงการ

ดังนั้น การประเมินทั้งระบบแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมินวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนโดยข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินนอกจากจะทำให้ทราบคุณค่าของโครงการแล้ว ยังช่วยให้สามารถค้นหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับโครงการ รวมถึงนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้สามารถดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

การให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรมจริยธรรม” มีหลากหลายมาก ทั้งทางด้านศาสนา และด้านวิชาการ เพื่อทำความเข้าใจและนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติ ผู้วิจัยขอนำเสนอความหมาย ที่ได้จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ดังนี้

ความหมายของคุณธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 263) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

สดศรี สัตยธรรม (2556, หน้า 56) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง ความประพฤติที่เป็นคุณงามความดีจนเคยชินด้านใดด้านหนึ่ง

ทิตินา เขมมณี (2556, หน้า 52) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาพคุณงามความดีที่ถูกต้องดีงาม ทำให้เกิดความชื่นชมยินดี มีจิตใจเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี โดยคุณสมบัติภายในใจใดๆ ก็ตาม ต้องเป็นคุณสมบัติที่ไม่เป็นโทษ

ปภัสวดี วีรภิตติ และคนอื่นๆ (2560, หน้า 11) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง ภาวะจิตใจที่เมื่อสำแดงความประพฤติออกมาแล้ว สังคมตัดสินออกมาว่าเป็นจริยะที่ดี จริ่งงาม ถ้าใจเรา คิดดี คิดจริงและคิดงาม และประพฤติออกมาดี จริ่ง งาม แสดงว่าคนๆ นั้นมีคุณธรรม แต่ถ้าใจคิดชั่ว คิดไม่จริง (เท็จ) คิดไม่งามก็จะมี ความประพฤติชั่ว เท็จ และไม่งาม ซึ่งเราก็จะเรียกว่า คนไม่มีคุณธรรม ดังนั้น สังคมจึงต้องสร้างเครื่องตัดสินว่า อะไรคือดี จริ่ง งาม

ความหมายของจริยธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 303) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

วีระชัย ยศโสธร (2556, หน้า 12) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติ ทั้งทางกาย วาจา และใจ เป็นสิ่งที่ทุกคนเลือกกระทำในการตัดสินความขัดแย้ง และเป็นกฎศีลธรรมที่บุคคลควรยึดถือ

ปภัสวดี วีรภิตติ และคนอื่นๆ (2560, หน้า 11-13) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือศีลธรรม หมายถึง คำพูดและการกระทำหรือพฤติกรรม บ่งชี้เชิงบวก

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยขอสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีของจิตใจซึ่งเป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ไม่เป็นโทษ และจริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติหรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม โดยมีศีลธรรม ความคิดเข้ามา

เกี่ยวข้องกับนั้น คำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” แม้มีความหมายที่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ “คุณธรรม” เน้นเรื่องความสำนึกในความดีงาม เป็นกรอบความคิด ความรู้ผิดชอบชั่วดี ที่ยึดมั่นอยู่ภายใน เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองไม่มีการบังคับ เป็นรากฐานของจริยธรรม “จริยธรรม” เน้นที่ประพฤติกรรมหรือการแสดงออกถึงความถูกต้องดีงาม ซึ่งเกิดจากการปลูกฝังกฎเกณฑ์ของสังคม ความรู้สึกชอบแบบแผน กฎเกณฑ์ และค่านิยมของสังคม ทั้งนี้ระบบการศึกษาของไทยมุ่งพัฒนาด้านจริยธรรมเป็นหลัก เนื่องจากมีความเป็นรูปธรรมสามารถวัดได้ง่ายกว่า ในขณะที่การพัฒนาคุณธรรม จะมีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งวัดได้ยากกว่า ส่งผลให้หลักสูตรและวิชาต่างๆ เน้นพัฒนาจริยธรรม แต่ในงานวิจัยนี้ มุ่งเน้นที่จะศึกษาทั้งคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องด้วยคุณธรรมและจริยธรรมมีความเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งเป็นการแสดงออกทั้งภายในและภายนอกของบุคคลที่เกี่ยวกับความถูกต้องความดีงาม

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม ไว้ดังนี้

ฉันทนา โรจนบุรณาวงศ์ (2552, หน้า 14) ได้อธิบายความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ว่ามีความสำคัญยิ่ง ทั้งในแง่ส่วนตัวและส่วนรวม เพราะหากคนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมแล้วจะส่งผลเสียหายอย่างยิ่งแก่สังคม คุณธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล คือ ทำให้บุคคลมีศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับ ได้รับความสำเร็จและมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต มีความสำคัญต่อส่วนรวม คือ ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า และจริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติ

ทิพย์ หาสาสน์ศรี (2553, หน้า 10) ได้อธิบายความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม คือ สภาพคุณงามความดีที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของบุคคล เป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่ง ส่งเสริมให้บุคคลที่ปฏิบัติ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ณัฐ จันทรหนูหงส์ (2554, หน้า 17) ได้อธิบายความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมว่า ในสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน โดยควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เขาเหล่านั้น เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งจะประพฤติปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเคารพ ต่อกฎหมายบ้านเมือง มีความยุติธรรม มีความเสียสละ มีเหตุผล มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีเมตตา กรุณา มีความสามัคคี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่าง มีคุณค่า รู้จักรักษา ส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วศิน อินทสระ (2549, หน้า 6-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. คุณธรรมจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรม เป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่นๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง การปกครอง ฯลฯ การพัฒนาที่ขาดจริยธรรมเป็นหลักยึดย่อมเกิดผลร้ายมากกว่าดี เพราะผู้มีความรู้ แต่ขาดคุณธรรม ย่อมก่อความเสียหายได้มากกว่าผู้ด้อยความรู้
2. การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อมๆ กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่นๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำ นั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมาก ทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุขมากขึ้น การเศรษฐกิจต้องเสื่อมโทรม ประชาชนทุกข์ยาก เพราะคนในสังคมละเลยจริยธรรม กอบโกยเอา ทรัพย์สินไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ขาดความเมตตาปรานี แล้งน้ำใจในการดำเนินชีวิตซึ่งกัน และกัน
3. คุณธรรมจริยธรรม มิได้หมายถึง การถือศีล กินเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีล ภาวนาโดยไม่ช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่สังคม แต่จริยธรรมหมายถึง ความประพฤติ การกระทำและ ความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุ รู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ดังนั้นจะเห็นว่าจริยธรรม จึงจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม
4. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่างๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรมมีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยง ชาวโลกไปได้อีกนาน ถ้าชาวโลกช่วยกันละทิ้งความละโมภโลภมากแล้วมาใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ยึดเอาจริยธรรมเป็นทางดำเนินชีวิต ไม่ใช่ยึดลาภยศความมีหน้ามีตาในสังคม เป็นจุดหมาย ถ้าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นก็ให้ถือเป็นเพียงผลพลอยได้ และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการ ประพฤติธรรม เช่น อาศัยลาภผลเป็นเครื่องมือในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ อาศัยยศและ ความมีหน้ามีเกียรติในสังคมเป็นเครื่องมือในการจูงใจคนผู้เคารพนับถือเข้าหาธรรม
5. คุณธรรมจริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นกดขี่คนจน ให้เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อ ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุพการีของชาติ สอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้ากันได้ดีกับคนทั้งหลาย และไม่วางตัวโอหัง อวดดี หรือก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เราลดทิฐิมานะลงให้มากๆ เพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงไม่หลงสำคัญตัวว่ารู้ดีกว่า มีความสามารถกว่าใคร ผู้นำที่มีจริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้ ของผู้คนทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราจึงควรเลือกผู้นำที่สามารถนำความสงบสุขทางใจมาสู่มวลชนได้ ด้วย เพื่อสันติสุขจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ความแข็งแกร่งทางกำลังกาย กำลังทรัพย์และกำลัง อารูณนั้น ถ้าปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรมเสียแล้ว บุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญมั่นคง

อยู่นานไม่ได้ สังคมที่เจริญมั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรองรับหรือเป็นแกนกลางเหมือนถนนที่มั่นคงหรือตึกที่แข็งแรง เขาใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก แม้เหล็กจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอก แต่มีความสำคัญอยู่ภายใน นายช่างย่อมรู้ดี ทำนองเดียวกับบัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคมเพียงใด

วีรยา บุชชะบา (2559, หน้า 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า เป็นข้อควรประพฤติที่มีความถูกต้องดีงามเป็นแนวทางแห่งการยึดถือประพฤติปฏิบัติแต่ลำพังในแนวทางแห่งความดีถูกต้องนั้นไม่เพียงพอที่จะจูงใจให้คนปฏิบัติหรือประพฤติตนให้เป็นคนดีได้ เรื่องการสร้างคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ความคิดเรื่องคุณธรรมเมื่อสัมพันธ์กับหน้าที่ ยกตัวอย่างได้ว่าเมื่อผู้ทำหน้าที่สมบูรณ์ผู้นั้นมักกล่าวได้ว่าขาดคุณธรรมแต่ผู้ทำหน้าที่สมบูรณ์ยังไม่แน่ว่าจะเป็นผู้มีคุณธรรม อาจทำหน้าที่เพราะกลัวถูกลงโทษทางวินัยเพราะกลัวความผิด โดยไม่ใช่เพราะความรู้สึกในทางดีงามจากจิตใจที่แท้จริงของผู้นั้นได้ แต่ถ้าผู้นั้นมีความรู้สึกในทางดีงาม มีความยินดีพอใจในการปฏิบัติและเชื่อว่าการทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่ทำผิด อย่างนี้จึงถือว่าผู้นั้นมีคุณธรรม คุณธรรมแสดงออกถึงหน้าที่ คนที่มีคุณธรรมเป็นผู้ที่รักหน้าที่ของตนเองและทำหน้าที่อย่างดีที่สุด

จากคำอธิบายข้างต้นผู้วิจัยขอสรุปว่า คุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญยิ่ง ทั้งในแง่ส่วนตนและส่วนรวม เพราะหากคนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมแล้วจะส่งผลเสียหายอย่างยิ่งแก่สังคม คุณธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล ทำให้บุคคลมีศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับ ได้รับความสำเร็จ และมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต มีความสำคัญต่อส่วนรวม ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า และจริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติ

การนำคุณธรรมจริยธรรมไปปรับใช้ในองค์กรต่างๆ

การจัดทำคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในสังคมไทยไว้ว่า “คุณธรรม จริยธรรม ทำให้มนุษย์ผู้ประพฤติปฏิบัติมีคุณค่า และส่งผลให้สังคมน่าอยู่และสงบสุข” ประกอบด้วย (ปภัสรวดี วีรภิตติ และคนอื่นๆ, 2560, หน้า 11-13)

1. ซื่อตรง หมายถึง ความประพฤติที่จริงใจ ไม่เอินเอียง ไม่คดโกง ไม่โกหกหลอกลวงใคร ไม่ทำผิดทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ซื่อตรง จึงครอบคลุมถึงซื่อสัตย์ ทั้งในด้านกาย วาจา ใจ ซื่อสัตย์ เป็นความประพฤติของเฉพาะบุคคล แต่ซื่อตรง เป็นความประพฤติ ของตนเองและยังครอบคลุมไปถึงส่วนรวมทั้งองค์กรอีกด้วย ผู้ที่ซื่อตรง มีความซื่อสัตย์ในตนเองแล้ว ยังต้องไม่เพิกเฉย ไม่ยอมให้ผู้อยู่รอบข้างหรือผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่อย่างทุจริต เบียดบังฉ้อราษฎร์บังหลวง ต้องไม่หวาดกลัวต่ออิทธิพลของบุคคลที่ประพฤติมิชอบ อีกทั้งยังต้องหาทางยับยั้งต่อต้านการกระทำที่ทุจริตมิชอบอย่างสุดฤทธิ์ เพื่อผดุงไว้ซึ่งความถูกต้องในสังคม

1.1 ชื่อตรงต่อตนเอง คือ การไม่โกหกตนเอง ชื่อสัตย์สุจริตต่ออุดมการณ์ของตนเอง ไม่ฝืนใจทำในสิ่งที่ไม่ใช่ปณิธานของตนเอง

1.2 ชื่อตรงต่อบุคคลอื่น คือ ชื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เนรคุณผู้มีพระคุณ และไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก

1.3 ชื่อตรงต่อเวลา คือ นัดหมายใคร หรือจะทำงานสิ่งใดก็ให้ตรงเวลาที่กำหนดไว้ ไม่เอาเวลาราชการไปทำประโยชน์ส่วนตัว

1.4 ชื่อตรงต่อวาจา คือ รับปากกับใครว่าจะทำสิ่งที่ดีและสุจริต ก็ให้กระทำตามที่ได้ลั่นวาจาไว้ และจะไม่ทำสิ่งที่ไม่ดี สุจริต

1.5 ชื่อตรงต่อหน้าที่ คือ ชื่อสัตย์สุจริตและจริงใจต่อหน้าที่การงานของตนเอง ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ละทิ้งหน้าที่ และปิดความลับที่มอบ

2. มีวินัย หมายถึง การยึดมั่นที่จะปฏิบัติตนในกรอบของขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี กฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อพึงปฏิบัติ

2.1 มีวินัยในตนเอง คือ ประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผนอย่างสม่ำเสมอ

2.2 มีวินัยในสังคม คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความรับผิดชอบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กระทบกระทั่งกัน ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. เสียสละเพื่อส่วนรวม หมายถึง การยินยอมและเต็มใจที่จะทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะ โดยไม่หวังผลตอบแทน การเสียสละไม่ว่าสิ่งใดก็ตาม ถือว่าเป็นการลดความเห็นแก่ตัว ช่วยให้ผู้อื่นหรือสังคมได้รับประโยชน์ อันเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดคุณงามความดีแก่ผู้เสียสละ หรืออาจเรียกว่า ผู้มีจิตอาสา คือ ผู้เสียสละแรงกายแรงใจให้แก่ผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก คนจะอยู่อย่างปลอดภัยมีความสุขก็ต่อเมื่อสังคมโดยรวมอยู่ได้

4. พอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางหรือดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย เพื่อให้คนไทยอยู่อย่างมีความสุข ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 เรื่อง ซึ่งมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ผู้ปฏิบัติต้องกระทำพร้อมกันทุกเรื่อง ไม่เลือกทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนี้

4.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีไม่มากไม่น้อยจนเกินไป หรือความพอใจในสิ่งที่สมควรในปริมาณที่เหมาะสม ไม่น้อยจนก่อให้เกิดความขัดสน และไม่มากเกินไปจนฟุ่มเฟือย จนเกินกำลังของตนเองหรือไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

4.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอประมาณในมิติต่างๆ อย่างใช้เหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุ ปัจจัย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

4.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง และต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

4.4 เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ผู้ปฏิบัติต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้านและมีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (เพื่อวางแผน) และความระมัดระวังในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผล

4.5 เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง ผู้ปฏิบัติต้องมีจิตใจที่ตระหนักในคุณธรรม และความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยเน้นความอดทน ความเพียร สติ ปัญญา และความรอบคอบ

อนึ่ง ผู้ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องปฏิบัติตาม “เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม” ทั้งสองข้อคู่กันอย่างสมดุล หากขาดข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้ เช่น ถ้ามีความรู้อย่างเดียวแต่นำความรู้ไปใช้ในทางมิชอบ ก็สามารถนำความเสียหายมาสู่ตนเองและสังคม

จากการศึกษาการนำคุณธรรมจริยธรรมไปปรับใช้ในองค์กรต่างๆ สรุปว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรในประเทศไทยไม่ว่าจะภาครัฐหรือเอกชนต้องมีการขับเคลื่อนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้สังคมสงบสุข

ความหมายการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม

การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม หมายถึง สถานศึกษาที่ผู้บริหารครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดี ในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน และนำไปขยายเครือข่ายได้ (ปภัสวดี วีรจิตติ และคนอื่นๆ, 2560, หน้า 24)

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ ได้อัญเชิญพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” มาเป็นวิสัยทัศน์ ในแผนดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (ปภัสวดี วีรจิตติ และคนอื่นๆ, 2560, หน้า 13-16)

1. พัฒนาศักยภาพครูให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของอาชีพครู การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน และเป็นต้นแบบที่ศิษย์ของนักเรียน
2. พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแบบองค์รวม เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมที่พัฒนาระบบการคิดเชิงระบบ และใช้โครงการคุณธรรม (Moral Project) เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ความดีความงามจากการลงมือปฏิบัติจริง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้วยความภาคภูมิใจ

3. พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน ส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพิ่มขึ้น เพื่อเป้าหมายการสร้างคนดีสู่สังคม รวมทั้ง การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้เป็นต้นแบบ และ เป็นศูนย์เรียนรู้ของโรงเรียนคุณธรรม

4. เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ และถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ จะมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการความรู้คู่ความดี และสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนแบบองค์รวมได้ ภารกิจที่สำคัญคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เสริมสร้างความสัมพันธ์และการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อปลูกฝังอบรม บ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ชยัน อดทน สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสุขและความเจริญ

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ จะเน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่พัฒนาระบบการคิดเชิงระบบ และใช้ โครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ความดีความงามจากการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม/โครงการนั้นๆ ด้วยความภาคภูมิใจ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือ ช่วยให้เกิดการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนให้น้อยลง และส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม ต้นแบบ และเป็น ศูนย์เรียนรู้ของโรงเรียนคุณธรรมเพื่อการขยายผลโรงเรียนคุณธรรมเครือข่ายในโอกาสต่อไป งานหลักของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ จึงให้ความสำคัญกับงานพัฒนา ศักยภาพครู เพื่อให้ครู สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้บรรลุผลสำเร็จ การพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ ความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ควบคู่กับ การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแบบองค์รวมได้ จะเป็นหลักประกันสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมสามารถเริ่มต้น และดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องด้วยความมุ่งมั่น ของครูร่วมกับการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความร่วมมือ ของนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในโรงเรียน

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม หรือโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วยงาน 4 ขั้นตอนหลัก และแบ่งเป็น 10 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ (ปภัสวดี วีรภิตติ และคนอื่นๆ, 2560, หน้า 37)

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ และการพัฒนาศักยภาพครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ เพื่อการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม มีขั้นตอนดังนี้

1.1 การประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเชิงลึกแก่ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจ สมควรใจ และพร้อมใจกัน ทั้งผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในการตัดสินใจเข้าร่วมการพัฒนาเป็น โรงเรียนคุณธรรม

1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูแกนนำเป็นการประชุมระดมสมอง เพื่อค้นหา “คุณธรรมเป้าหมาย” และระบุพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของคุณธรรมเป้าหมายแต่ละด้านที่โรงเรียนได้คัดเลือกไว้ คุณธรรมเป้าหมายที่มีภาวะระบุพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกได้ด้วย จะเรียกรวมว่า “คุณธรรมอัตลักษณ์” โดยจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้แต่ละกลุ่มทราบวิธีปฏิบัติตนในแต่ละด้าน เช่น ด้านความซื่อสัตย์ วิธีปฏิบัติของครู เช่น เข้าสอนตรงเวลา ส่วนวิธีปฏิบัติของนักเรียน เช่น ไม่ลอกการบ้าน เป็นต้น และให้ทราบแนวทางการพัฒนาโครงการคุณธรรม (Moral Project) เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม

1.3 การพัฒนาศักยภาพนักเรียนแกนนำและนักศึกษาแกนนำ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานเป็นหลักในการพัฒนาเข้าสู่โรงเรียนคุณธรรม โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

1.4 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการความรู้คู่ความดี เป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่บูรณาการสาระคุณธรรมเข้าไว้ในสาระวิชาต่างๆ โดยจะดำเนินงานตามความพร้อมของแต่ละโรงเรียน

1.5 การศึกษาดูงานโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบในภูมิภาค เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งด้านวิชาการ และกิจกรรมพัฒนานักเรียนร่วมกัน เพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนคุณธรรมในชุมชนท้องถิ่น และภูมิภาค

2. การลงมือปฏิบัติของโรงเรียน

ทุกคนในโรงเรียนร่วมกันลงมือพัฒนา “โครงการคุณธรรม” (Moral Project) ซึ่งจะเป็นแผนปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ความดี เป็นการระดมสมองในการวางแผน แบ่งงานกันทำ ลงมือปฏิบัติ ปรึกษาหารือกัน และประเมินผลสำเร็จร่วมกัน ประการสำคัญคือต้องเป็นโครงการคุณธรรมที่เด็กคิด เด็กเลือก เด็กทำ และให้ทุกคนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติจริงอย่างเต็มที่

3. การนิเทศติดตามโรงเรียน

การนิเทศติดตามเพื่อเสริมหนุนและให้กำลังใจโรงเรียนโดยนิเทศอาสาของมูลนิธิยุวสถิรคุณ จะมาเยี่ยมชม ให้คำแนะนำเพื่อให้คำปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการเป็นกัลยาณมิตร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นกำลังใจให้กันและกัน โดยจะประสานงานกับนิเทศภายในของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง และจะเกิดความยั่งยืนตลอดไป

4. การรายงานความก้าวหน้าและการประเมินผล

4.1 การประชุมรายงานความก้าวหน้าของโครงการจะจัด 2 ครั้ง/ปี เมื่อครบ 6 เดือน และครบปี เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานความสำเร็จ

4.2 การสังเคราะห์ และถอดบทเรียน เพื่อให้โรงเรียนปรับปรุงกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมของตนเองให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4.3 การประเมินผลสำเร็จของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เป็นการประเมินผลพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจึงเป็นแนวทางหรือขั้นตอนในการปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีในโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียน ครู และบุคลากรให้มีพฤติกรรมที่ดีงามและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

หัวใจสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม คือ “การแปลงคุณธรรมให้เป็นจริยธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์” ดังนั้น แนวปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม จึงใช้ตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน คุณธรรมอัตลักษณ์ ประกอบด้วย คุณธรรมเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก (พฤติกรรมที่พึงประสงค์) ซึ่งเกิดจากการประชุมระดมสมองของโรงเรียนตนเอง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกันตามสภาพปัญหาเชิงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้นๆ หรือคุณธรรมความดีที่โรงเรียนต้องการสร้างขึ้น เมื่อประชุมระดมสมองได้ความเห็นร่วมกันแล้ว จึงนำมาเขียนเผยแพร่ในรูปของตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ เพื่อประกาศเป็นเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

จุดมุ่งหมายของกิจกรรม

การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โดยมีศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ มีภาระหน้าที่โดยตรงในการดำเนินงานกิจกรรม การเรียนรู้ การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” หลักการและแนวทางของกิจกรรมต่างๆ จึงมุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจ และจัดกิจกรรมฝึกทักษะที่จำเป็นให้แก่ครู นักเรียน ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน มุ่งให้ทุกคนในโรงเรียนรู้จักคุณค่าของตนเอง รู้จักใช้ชีวิต อย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตประจำวัน รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีน้ำใจช่วยเหลือกัน มีความรักเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน มีความสามัคคี ประพฤติตน เป็นตัวอย่างที่ดี มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ บรรยากาศในโรงเรียนน่าอยู่ น่าเรียน ทุกคนจะอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข โรงเรียนจะเป็นองค์กรคุณธรรม

ต้นแบบดึงดูดให้ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามาเรียนรู้ การใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม ชุมชนมีความสุข ประเทศชาติมีความสงบ ความเจริญ อย่างยั่งยืน

หลักการจัดกิจกรรม

กิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ ยึดหลักการสำคัญ ดังนี้

1. กิจกรรมที่มุ่งสร้างการมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน ทั้งโรงเรียนสร้างเสริมคุณลักษณะของการทำงานร่วมกัน สร้างสรรค์ค่านิยมที่ดีงามของกลุ่ม มีการช่วยเหลือ เกื้อกูล มีความสามัคคี มีน้ำใจที่ดีต่อกัน และมุ่งสร้างประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
2. กิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนใฝ่หาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา ได้คิดเป็น มีการตัดสินใจที่ถี่ถ้วนได้เหตุผลที่สืบเสาะค้นหา เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำทักษะจากการเรียนรู้มาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้
3. กิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะชีวิต การรู้จักทำงานเป็นทีม ทักษะการร่วมกันแก้ปัญหา รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการสังเกตสิ่งแวดล้อม และนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะชีวิต ความอดทน อดกลั้น การช่วยเหลือมีน้ำใจ และจิตอาสา
4. กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนคิด นักเรียนเลือกลงมือทำ ประเมินผล และปรับแผนด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา กิจกรรม
5. กิจกรรมที่สนองตอบความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียนทุกคน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันวางแผน คิดวิเคราะห์ ระดมสมอง อภิปราย ลงมือปฏิบัติ สรุปรูปร่างความรู้ ถอดบทเรียนที่ได้รับ ช่วยสร้างความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้ ความมั่นใจในการแก้ปัญหา และร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ดีงามด้านคุณธรรม
6. กิจกรรมที่สะท้อนบริบทจริงของโรงเรียน สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่และชีวิตจริงของนักเรียน ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน รวมทั้งชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม

หลักการโรงเรียนคุณธรรม

เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูสนใจ และตัดสินใจจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียน คุณธรรมจะต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

1. ความสมัครใจและเต็มใจ จะพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรม ทุกคนควรตระหนักและมั่นใจในคุณค่าและความสำคัญของการมีคุณธรรม ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความคิดริเริ่มของคณะครูและการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นหลักสำคัญ
2. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ทุกคนในโรงเรียนร่วมกันทำการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยร่วมกันคิด (วางแผน) ร่วมกันทำและร่วมกันประเมินผล เพื่อปรับปรุงตนเองและโรงเรียนของเราเองให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป
3. มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยอาจกำหนดแผนการปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมไว้อย่างน้อย คราวละ 1 ปี
4. โครงการคุณธรรม จะเป็นไปตามบริบทของโรงเรียนไม่เน้นการเพิ่มงบประมาณจากงบประมาณปกติ

สรุป การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เป็นการขับเคลื่อนคุณธรรมสู่สถานศึกษาโดยมีโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ โดยมีมูลนิธิยุวสถิรคุณ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม

โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ในยุคสมัยที่สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คุณธรรมและจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ โรงเรียนในฐานะสถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผ่านกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ภายใต้ความร่วมมือของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จึงได้ถูกจัดทำขึ้นโดยมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนในด้านความซื่อสัตย์ มีวินัย ความเสียสละ และการทำงานร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ด้วยความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และชุมชนในพื้นที่ โครงการนี้มีเป้าหมายที่จะสร้างรากฐานของความดีและความยั่งยืนให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

ชื่อโครงการ	ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร
ผู้รับผิดชอบโครงการ	ครูผู้รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียน
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง
สนองยุทธศาสตร์ สพฐ.	ข้อที่ 3 เรื่อง ด้านคุณภาพ
สนองกลยุทธ์เขตพื้นที่การศึกษา	ข้อที่ 3 เรื่อง ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา
ระยะเวลาดำเนินการ	ปีการศึกษา 2567 (1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567)

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศให้มีความสมดุล ทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ตามแนวคิด “คุณธรรมนำการพัฒนา” พร้อมทั้งจะก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และโมเดลประเทศไทย 4.0 โดยให้สังคมเกิดความเข้มแข็งจากภายในและกระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน” ด้วยหลักแนวคิดการส่งเสริมคุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” รวมทั้งจัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยใช้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นคง สงบสุขร่มเย็นด้วยมิติทางศาสนา รวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่นคง เข้มแข็ง บนวิถีวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของนโยบายรัฐบาลดังกล่าว และเพื่อเป็นการขับเคลื่อน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการผ่านโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้ เข้าใจและมีกระบวนการคิด

อย่างมีเหตุผลซึ่มซั้บคู้ค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกผิດชอบซั้วดีรวมท้ังสร้างเครือขายซุ่ชมมองค้กรแห่งคุณธรรมโดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค้กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ซััดเจน

ดั่งนั้น สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนั่กงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ก้าแพงเพชรจึงได้ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค้ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถึถือ เพื่อให้สอดคล้้องกับหลักการในการจัดการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาซั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการสนับสนุนให้สอดคล้้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนรู้จ้กนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต
2. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค้ตามที่สถานศึกษากำหนด
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

เป้าหมาย

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

กำหนดให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการอย่างน้อยจำนวน 70% ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนั่กงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาก้าแพงเพชร (จำนวน 8 โรงเรียน)

2. เป้าหมายเชิงคุณภาพ

นักเรียนของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนั่กงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาก้าแพงเพชร รู้จ้กนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค้ตามที่สถานศึกษากำหนด และสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน

ตารางที่ 4 แสดงกิจกรรมและระยะเวลาการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	รายละเอียดงบประมาณ
1	กิจกรรมค่ายพุทธ ธรรมนำชีวิต	1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567	1. ค่าใช้สอย 2. ค่าวัสดุ	1. ค่าอาหารและอาหาร ว่างในการเข้าค่ายอบรม 2. ค่าวัสดุในการเข้าค่าย อบรมธรรมะ
2	กิจกรรมพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567	1. ค่าใช้สอย 2. ค่าวัสดุ	1. ค่าอาหารและอาหาร ว่างในการเข้าค่ายอบรม 2. ค่าวัสดุในการเข้าค่าย อบรม
3	กิจกรรมการพัฒนา องค์กรคุณธรรม	1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567	ค่าวัสดุ	ค่าวัสดุในการดำเนิน กิจกรรม
4	กิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมนำ การศึกษา	1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567	ค่าวัสดุ	ค่าวัสดุในการดำเนิน กิจกรรม
5	กิจกรรมจิตอาสา พัฒนาโรงเรียน	1 ตุลาคม 2566-30 กันยายน 2567	ค่าวัสดุ	ป้ายประชาสัมพันธ์ ไม้ กวาด ถุงดำ อุปกรณ์ทำ ความสะอาด ฯลฯ

หมายเหตุ 1. รายละเอียดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอยู่ในปฏิทินการดำเนินโครงการ

2. งบประมาณของกิจกรรมขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียน

งบประมาณ

งบประมาณจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การติดตามและประเมินผล

1. แบบประเมินความพึงพอใจ
2. แบบสังเกต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร รู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด และสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

จากการศึกษา แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อศึกษาด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการ และหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน

บริบทของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ประวัติความเป็นมา

ตามที่ได้มีการประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ประกาศ ณ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เพื่อบริหารและจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดของทางราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกอบกับมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุมครั้งที่ 2/2561 วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 จึงยกเลิกประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 และประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ประกาศ ณ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 และการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ประกอบด้วย ท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร โดยมีโรงเรียน

มัธยมศึกษาอยู่ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร 32 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นอำเภอ 11 อำเภอ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 4-5)

จากที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเขตพื้นที่ของอำเภอติดต่อกันร่วมกันจัดตั้งเป็นสหวิทยาเขต เพื่อร่วมกันดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและกรอบทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรกำหนด โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร อำเภอคลองลาน และอำเภอคลองขลุง ได้ร่วมกันจัดตั้งเป็นสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง มีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 8 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, 2566, หน้า 13) ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคนทีพิทยาคม โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์ และโรงเรียนนครไตรตรึงษ์
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอคลองลาน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคลองลานวิทยา โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ และโรงเรียนสั๊กงามวิทยา
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอคลองขลุง จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ และโรงเรียนวังไทรพิทยาคม

จากข้อมูลข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยขอสรุปรายละเอียดข้อมูลของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรมีจำนวนของสถานศึกษา ทั้ง 8 แห่ง ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, 2566, หน้า 20)

1. โรงเรียนคนทีพิทยาคม
 - 1.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนคนทีพิทยาคม ตั้งอยู่เลขที่ 999 หมู่ 9 ตำบลเทพนคร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62000 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โทรศัพท์ 055-702032 โทรสาร 055-70203
 - 1.2 วิสัยทัศน์ : มุ่งมั่นจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากลโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.3 เป้าประสงค์ : 1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานสากล 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ผู้บริหารมีระบบการบริหารจัดการที่ดีโดยใช้หลักธรรมาภิบาล 5) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ 6) ชุมชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

1.4.1 ดร. ยุพา กลิ่นชัย ผู้อำนวยการโรงเรียน

1.4.2 นางสาวปัทมา มีชั้นหมาก รองผู้อำนวยการโรงเรียน

1.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

1.5.1 จำนวนนักเรียน 579 คน

1.5.2 ครู จำนวน 29 คน

1.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน 5 คน

2. โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์

2.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์ ตั้งอยู่เลขที่ 173 หมู่ 18 ตำบล
อ่างทอง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เดิมเป็นสาขาของโรงเรียนวังไตรวิทยาคม
อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

2.2 วิสัยทัศน์ : โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์ จะจัดการศึกษาให้ผู้เรียน
มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีคุณธรรมและรักท้องถิ่น

2.3 เป้าประสงค์ : ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสถานศึกษา

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

2.4.1 นางสาวอรุวรรณ เทียงดาห์ ผู้อำนวยการโรงเรียน

2.4.2 นางสาวลลิตา เหล่าอ่อน รองผู้อำนวยการโรงเรียน

2.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

2.5.1 จำนวนนักเรียน 579 คน

2.5.2 ครู จำนวน 18 คน

2.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน 1 คน

3. โรงเรียนนครไตรตรึงษ์

3.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนนครไตรตรึงษ์ ตั้งอยู่เลขที่ 9 หมู่ 1 ตำบลไตรตรึงษ์ อำเภอ
เมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 62160 โทร : 055796114

3.2 วิสัยทัศน์ : มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้สุขภาพดี มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่เข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานสากล

3.3 เป้าประสงค์ : 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพดี 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็ง
4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และหลักสูตรท้องถิ่นตามความ
ต้องการของผู้เรียน 5) พัฒนาข้าราชการครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นครูมืออาชีพ

- 6) พัฒนาภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 7) พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาค

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

- 3.4.1 นายณัฐพัฒน์ สายเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 3.4.2 นางปิยมาศ สิงห์ทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- 3.4.3 นางสาวปิยะกาญจน์ คระระออม รองผู้อำนวยการโรงเรียน

3.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

- 3.5.1 จำนวนนักเรียน 764 คน
- 3.5.2 ครู จำนวน 40 คน
- 3.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน 1 คน

4. โรงเรียนคลองลานวิทยา

4.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนคลองลานวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 145 หมู่ 18 ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62180 โทรศัพท์ 0-5578-6129 โทรสาร 0-5578-6527

4.2 วิสัยทัศน์ : โรงเรียนคลองลานวิทยามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 เป้าประสงค์ : 1) ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานสากล 2) ผู้เรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นมืออาชีพ และ 4) โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

4.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

- 4.4.1 ดร.จรรยา ศรีสาร ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 4.4.2 นางศิริลักษณ์ เลชะวัฒนะ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- 4.4.3 นางสาวกัญญารินทร์ บุญรัมย์จันทร์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- 4.4.4 นายธีรรัชต์ แสงสิริปรีชา รองผู้อำนวยการโรงเรียน

4.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

- 4.5.1 จำนวนนักเรียน 1,602 คน
- 4.5.2 ครู จำนวน 74 คน
- 4.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน 2 คน

5. โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินตาคักดี

5.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินตาคักดี ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลสักงาม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

5.2 วิสัยทัศน์ : โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินตาคักดี มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีทักษะพื้นฐานงานอาชีพ รักสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

5.3 เป้าประสงค์ : 1) นักเรียนทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รักสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2) นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ 4) สถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพ 5) สถานศึกษามีเครือข่ายการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 6) สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

5.4.1 นางสาวณัฐธิดา ยิ่งยวด ผู้อำนวยการโรงเรียน

5.4.2 นางวิดา อรรคราช รองผู้อำนวยการโรงเรียน

5.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

5.5.1 จำนวนนักเรียน 420 คน

5.5.2 ครู จำนวน 21 คน

5.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน - คน

6. โรงเรียนสั๊กงานวิทยา

6.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนสั๊กงานวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลสั๊กงาน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 62000

6.2 วิสัยทัศน์ : สร้างคนดี มีจิตอาสา พัฒนาวิชาการ ก้าวทันเทคโนโลยี ตามวิถีพอเพียง

6.3 เป้าประสงค์ : 1) ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 2) ส่งเสริมให้นักเรียนความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา 3) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากเทคโนโลยี 4) ส่งเสริมให้นักเรียนเล่นดนตรีตามความสนใจ 5) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย 6) ปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป 7) สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย 8) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

6.3.1 นายอภิชาติ อาบเงิน ผู้อำนวยการโรงเรียน

6.3.2 นายบัณฑิต ตาวุ่น รองผู้อำนวยการโรงเรียน

6.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

6.5.1 จำนวนนักเรียน 506 คน

6.5.2 ครู จำนวน 25 คน

6.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน - คน

7. โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์

7.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ 640 หมู่ 2 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองขลุง อำเภอกองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร 62120 โทร.0-5578-1587

7.2 วิสัยทัศน์ : สร้างคนดี มีทักษะชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

7.3 เป้าประสงค์ : 1) ผู้เรียนปฏิบัติตามพระราชาบายด้านการศึกษา มีคุณลักษณะตามหลักสูตร ภูมิใจในท้องถิ่น และ ความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง มีสุขภาพทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม 2) ผู้เรียนมีความรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสมรรถนะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและมีทักษะวิชาชีพขั้นสูง 4) ผู้เรียนมีความรู้และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถบูรณาการไปใช้ที่บ้านและชุมชน และ 5) สถานศึกษามีระบบบริหารคุณภาพ และการกระจายอำนาจในการบริหาร

7.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

7.4.1 นายวิรัช วันบรรเจิด ผู้อำนวยการโรงเรียน

7.4.2 ว่าที่ร้อยตรี บุญเพชร ด้วงมูล รองผู้อำนวยการโรงเรียน

7.4.3 นายสุรชัช เมฆประยูร รองผู้อำนวยการโรงเรียน

7.4.4 สิบโทสุรศักดิ์ สุวรรณเกษการ รองผู้อำนวยการโรงเรียน

7.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

7.5.1 จำนวนนักเรียน 1,502 คน

7.5.2 ครู จำนวน 72 คน

7.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน - คน

8. โรงเรียนวังไทรวิทยาคม

8.1 ที่ตั้ง : โรงเรียนวังไทรวิทยาคม หมู่ 2 บ้านวังไทร ตำบลวังไทร อำเภอกองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร 62120 โทร.0-5586-4702

8.2 วิสัยทัศน์ : โรงเรียนวังไทรวิทยาคมจะจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เน้นคุณธรรม นำความรู้ ควบคู่ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

8.3 เป้าประสงค์ : 1) โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานชาติ
2) นักเรียนทุกคนเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม นำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3) นักเรียนทุกคน
ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และ 4) โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการ
บริหารและการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

8.4 ผู้บริหารสถานศึกษา :

8.4.1 นางอโนชา สวรรคโลก ผู้อำนวยการโรงเรียน

8.4.2 นางสาวนีย์ ตาคำ รองผู้อำนวยการโรงเรียน

8.5 ปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

8.5.1 จำนวนนักเรียน 383 คน

8.5.2 ครู จำนวน 15 คน

8.5.3 ครูอัตราจ้าง จำนวน - คน

จากข้อมูลดังกล่าวมา ผู้วิจัยขอสรุปว่า โรงเรียนมัธยมในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร รับผิดชอบโรงเรียนในพื้นที่อำเภอเมือง
กำแพงเพชร (4 โรงเรียน) อำเภอคลองขลุง (ยกเว้นโรงเรียนวังแวมวิทยาคม) และอำเภอคลองลาน
รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคณทิพิทยาคม โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์ โรงเรียน
นครไตรตรึงษ์ โรงเรียนคลองลานวิทยา โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ โรงเรียนสัฏกามวิทยา
โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์ และโรงเรียนวังไทรวิทยาคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารทางวิชาการในประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอสรุป
การศึกษาเป็นดังนี้

กาญจนา อิมจีน (2555) ได้วิจัยการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
พบว่า ด้านบริบท ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีความสอดคล้องของ
วัตถุประสงค์กับนโยบายและเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการ
ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีความพร้อมความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก
ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีความเหมาะสมของ

การดำเนินงานของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิต ผลการประเมินโครงการ ส่งเสริมคุณธรรม มีประสิทธิผลของการดำเนินงานที่เกิดกับนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

พระสมุทรประสิทธิ์ ปสิทธิโก (แสนดวง) (2560) ได้วิจัยการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้ ด้านการส่งเสริมด้านความพอเพียง ด้านการส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์ ด้านการส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรมและจริยธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ 2. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้นิติธรรมประพฤติตนอยู่ในกรอบกฎหมาย จารีต ประเพณีและพระธรรมวินัย รวมทั้งนำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการ หรือศาสนามาปรับใช้ในสถานศึกษา ด้านความกตัญญูสถานศึกษาควรรายงานการประเมินตนเองและรายงานต่างๆ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นความจริง และทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ควรมีการปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันและมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและเสนอความคิดเห็น ในการตัดสินใจให้โอกาสคนทุกคนในองค์กรมีสิทธิและเสียงในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาควรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่การงาน การอาพาธของตนเอง

ยุวดี คำเงิน (2561) ได้วิจัยการประเมินโครงการการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ

ประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านบริบท มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบาย และเป้าหมายของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในด้านความพร้อมหรือความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านกระบวนการมีความเหมาะสมของการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านผลผลิตมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลสรุปการหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ด้านผลผลิต ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง การประชุมชี้แจง วางแผนการดำเนินโครงการ ความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่น ติดตาม และประเมิน ผลสรุปผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการ การติดตามผลการปฏิบัติงาน อุปสรรคปัญหา ข้อเสนอแนะ และสรุปผลรายงานการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะ

ณัฐพร ส่งศรี (2561) ได้วิจัยการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 วัดสูงประสงคของการวิจัยเพื่อ 1) การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การวางแผนงานคุณธรรม สร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน กำหนดการติดตามนิเทศงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่ง ที่ 3 ประกอบด้วย แนวทางดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานคุณธรรม โดยร่วมดำเนินการ SWOT Analysis และให้ความสำคัญกับทุกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุม ระดมสมองใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานคุณธรรม 2) ด้านการสร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน โดยประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามแนวทางของคุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก และร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินใช้เป็นแนวปฏิบัติอย่างมีทิศทาง 3) ด้านการกำหนดการติดตามนิเทศงานโดยให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร และแนะนำส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรม/กิจกรรมมาใช้ในการพัฒนางานคุณธรรมของโรงเรียน 4) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยกำหนดตัวชี้วัดภาพความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่ครูเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

นฤมล วิทยาวุฒิรัตน์ (2562) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม เป็นการประเมินโดยให้รูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ผลการประเมินพบว่า 1) การประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม

ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ภาพรวมระดับความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมปรากฏว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความเหมาะสมและพอเพียงเกี่ยวกับวิทยากร งบประมาณ ระยะเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ความสามารถของคณะทำงาน การสนับสนุนของฝ่ายบริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน แต่ละกิจกรรมย่อย พบว่า ความเหมาะสม/พอเพียง อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรมและผ่านเกณฑ์การประเมิน 3) การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงาน ปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ ขั้นตอน จุดเด่น จุดด้อย การนิเทศติดตามผล และสิ่งที่ต้องแก้ไขในการดำเนินงานของโครงการในแต่ละโครงการย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน 4) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประกอบด้วย 4.1) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน ยกเว้นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 4.2) ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคมในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

วิริยรัฐธรรมา รัตน์ (2562) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตุ้ม (นพค.15 กรป.กลางอุบลรัตน์) ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตุ้ม (นพค. 15 กรป. กลางอุบลรัตน์) มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาสังคม ปัจจุบัน รองลงมาคือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเป็นไปได้อุปกับโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตุ้ม (นพค. 15 กรป. กลางอุบลรัตน์) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความร่วมมือในการระดมความคิดและการดำเนินงานตามโครงการของบุคลากร รองลงมาได้แก่ จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินโครงการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอและผู้รับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมมีความมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก 3) การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตุ้ม (นพค. 15 กรป.

กลางอุปถัมภ์) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การวิเคราะห์ และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ 4) การประเมินผลผลิตตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตามความคิดเห็นครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ลำดับคือ ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความกตัญญูต่อเวทิต่าง ด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความมีวินัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความประหยัด และ 5) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีความพึงพอใจและระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

อรอุมา โตประเสริฐ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีดังนี้ 1) ด้านการวางแผน สถานศึกษาประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมให้หลากหลาย และจัดกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ด้านการดำเนินงานตามแผน ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามปฏิทินที่กำหนดไว้ทุกกิจกรรม ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกทุกขั้นตอน 3) ด้านการติดตามตรวจสอบสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินการดำเนินงานรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้ทุกภาคส่วนทราบ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นผลดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ทุกช่องทาง และ 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสรุปรวบรวมผลการวิเคราะห์ จัดทำเป็นฐานข้อมูล นำไปปรับปรุง/แก้ไขการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ชูชาติ แปลงล้วน (2563) ได้วิจัยการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนบ้านบุญนาคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านสภาวะแวดล้อมในภาพรวมและรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ด้านความต้องการจำเป็นและด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านบุคลากร ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ 3) ด้านกระบวนการในภาพรวม และรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ด้านการดำเนินงาน (Do) ด้านการตรวจสอบติดตาม (Check) และด้านการวางแผน (Plan) 4) ด้านผลผลิตในภาพรวมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ดังนี้ 4.1) ผลการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านนักเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม 4.2) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก และ 4.3) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

พงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว (2563) ได้วิจัยการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP Model) ผลการประเมินพบว่า 1) ด้านบริบท ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต ผลการประเมินโครงการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

จิระพงษ์ สุริยา (2563) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมิน ด้านบริบทของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 4) ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการในด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ คือ พฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ตั้งไว้

ชัชชญา พิระธรรณิศร์ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาในภาพรวม แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) การเป็นแบบอย่างที่ดี (2) การปรับกระบวนการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา การกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของบุคคลในการรับผิดชอบงานด้านคุณธรรม (3) จัดระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (4) การวางแผน การทำความเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรมและการจัดการเรียนการสอนของครู 3) แนวทางการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ (1) ด้านกายภาพ จัดสภาพโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านการจัดหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม (3) ด้านการเรียนการสอนในการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม (4) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูกับนักเรียน โรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนกับชุมชน 5) ด้านการประเมินผลโดยกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในการจัดการเรียนการสอนโครงการและกิจกรรมต่างๆ

จิตราัตน์ สุรันนา (2564) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสม 3 ด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต (Output) ของโครงการ ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการตามลำดับ (1.1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลากรดำเนินงาน (1.2) ด้านกระบวนการ (Process) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน (1.3) ด้านผลผลิต (Output) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูตระหนักเรื่องเข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติสร้างความรู้สึก ผิดชอบชั่วดีและภูมิใจในการทำมาดีและด้านผลผลิต (Output) ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) แนวทางการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้านสรุปได้ดังนี้ (1) ผู้บริหารและคณะครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน การทำงานเป็นทีม (2) มีการประชุม วางแผนการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และวางแผนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน มีรายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลา วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณที่เหมาะสม (3) มีการนิเทศ ติดตามการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง อย่างกัลยาณมิตร

วรรษยา ประจักษ์ (2564) ได้วิจัยการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการและความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร 3) ผลการประเมินกระบวนการของโครงการ พบว่า 3.1) ผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ โดยรวมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม 3.2) กระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน และ 4) ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่า 4.1) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหลีกเลี่ยงอบายมุข คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน

โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัยและคุณธรรมเพื่อการพัฒนา การอยู่รวมกันในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความกตัญญูกตเวทีย 4.2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการและ 4.3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเรียน การทำงานบ้าน และการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัวและโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาผลการประเมินโครงการโดยรวม ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ผลการประเมินโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ทุกด้าน

ศิลชัย ถาวร (2565) ได้วิจัยการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านบริบท 2) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านกระบวนการ 4) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต ผลการประเมินพบว่า 1) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 2) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 3) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 4) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

อรวรรณ เป็ดทอง และประกอบ ไจมัน (2566) ได้วิจัยการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านบริบท พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสม

อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ จำนวนของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ 3. ด้านกระบวนการ พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล 4. ด้านผลผลิต พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนและความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านรักษาดี ศาสนา พระมหากษัตริย์

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารทางวิชาการต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอสรุปการศึกษาเป็น ดังนี้

โอซากะ (Osakwe, 1981, p. 42) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการให้ความเห็นเกี่ยวกับจริยศึกษาสำหรับประสบการณ์ขั้นเริ่มต้นในการใช้แบบพัฒนาตามขั้นตอนของโคลเบอร์ก ใช้รูปแบบการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจอร์เจีย การวิจัยครั้งนี้ต้องการเสนอพัฒนาการของหลักสูตรการสอนของครูโดยมีแบบอย่างพัฒนาการของโคลเบอร์ก ที่กล่าวว่าการพัฒนาการทางจริยธรรมเกิดขึ้นทีละขั้นในโครงสร้างทั้ง 6 ขั้น เป็นผลจากปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทุกคนจะผ่านขั้นต่ำโดยไม่มีใครกระโดดข้ามขั้น แต่ว่าก้าวช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหา ทางสังคมอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะเปลี่ยนจริยธรรมจากขั้นหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง

ลานีเยร์ (Lanier, 1993, p. 28) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกระตุ้นในเรื่องจริยธรรมและการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนุ่มสาวชาวชนบท (การพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในชนบท) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องกระทำจะต้องประสานสัมพันธ์กันทั้งระบบครอบครัว โรงเรียน ศาสนา และระบบอื่นๆ ในสังคมในอันที่จะส่งเสริมเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี ดังนั้นทุกๆ ฝ่ายในสังคมไทยจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ปัญหา คุณธรรมจริยธรรมโดยเร่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะเยาวชนทั้งหลายเพื่อความสงบสุขของสังคมในอนาคต โครงการโรงเรียนวิถีพุทธจึงนับได้ว่าเป็นการดำเนิน กิจกรรมที่มุ่งตอบสนองสังคมไทยให้คงสภาพอยู่ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

รูอิซ, เฟร์เรเนเดส และเซล (Ruiz, Ferrandez & Sales, 2012, p. 4) ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองชิปปี้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความไวในการรับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน พบว่า สำหรับการประเมินผลปัจจัยที่ส่งผลต่อความไวในการรับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันผลลัพธ์ได้แสดงให้เห็นถึง

4 ลักษณะตามตัวแปรต่างๆ เช่น ประเทศ กำเนิด เพศ วุฒิการศึกษา จำนวนภาษาที่พูดและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในต่างประเทศเผยให้เห็นว่ามีอิทธิพลในด้านบวกในการพัฒนาเจตคติโนวียนติ (Noviyanti, 2019, p. 112) ได้ประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษทั่วไปโดยใช้แบบจำลองชิปปี้ (CIPP model) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษทั่วไปโดยใช้แบบจำลอง CIPP เป็นการประเมินเชิงคุณภาพกับกรณีศึกษาที่ STIKES Bethesda Yakkum Yogyakarta โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสาร บริษัท วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถาบัน ผลการประเมินพบว่า รากฐานที่จัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษทั่วไปว่าด้วยเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่กว้างขวาง สะอาด และสะดวกสบาย ในขณะที่จุดการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงข้อมูล ประสบการณ์การสอนของครู พิสูจน์ให้เห็นว่าผลงานที่สำคัญต่อความสำเร็จของโปรแกรมนี้ ในขณะที่กระบวนการ หลักสูตร และโมดูลที่มีทักษะพื้นฐาน 4 ประการที่สอดคล้องกับหลักการสอนภาษาสื่อสาร วิธีการต่างๆ ที่ใช้และการใช้ภาษาเป้าหมายในกระบวนการเรียนรู้ให้หลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในความสำเร็จของโปรแกรม ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพิสูจน์ว่า ผลผลิตมีส่วนทำให้เกิดความสำเร็จของโปรแกรม General English

อาพริลยานี (Apriliani, 2020, p. 2) ได้ศึกษาการประเมินโปรแกรม ภาษาอังกฤษโดยใช้ชิปปี้ (CIPP model) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินการของโปรแกรม English Club ในโรงเรียนประถมศึกษาอิตายะตุลเลาะห์ เพื่อค้นหาข้อดีของการเข้าร่วมโปรแกรม และค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนของโปรแกรม ผู้เข้าร่วมการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ครู 2 คน และนักเรียน 28 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกต แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ ผลปรากฏว่าในทางปฏิบัติ ครูสามารถใช้โปรแกรม English Club เป็นอย่างดี เห็นได้จากบริบท ข้อมูลนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ข้อดีที่นักเรียนได้รับรวมถึงทำให้มีการใช้ภาษาอังกฤษสม่ำเสมอ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้เสริมคำศัพท์ นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการแข่งขันและให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ จุดแข็งของโปรแกรมนวมถึงความกระตือรือร้นของนักเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ และเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันภาษาอังกฤษ ในขณะที่จุดอ่อนรวมถึงการจัดหาวัสดุที่ครูใช้โปรแกรม English Club ยังคงขาดแคลน ส่วนนักเรียนพบว่ายังพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ยาก และการจัดสรรเวลาในการประชุมแต่ละครั้งก็ยังไม่ได้ผล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศจะเห็นว่าโรงเรียนแต่ละแห่งได้พยายามดำเนินการพัฒนาจิตให้เกิดคุณธรรมให้เกิดประสิทธิภาพและสิทธิผลแก่ผู้เรียน และทำให้มองเห็นแนวทางในการดำเนินการประเมินโครงการ ผลจากการประเมินที่เป็นระบบจะสามารถใช้ในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขงานหรือโครงการให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพและ

ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้วิจัยมีความสนใจในการวิจัยการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งครอบคลุม ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อนำผลการประเมินโครงการมาหาแนวทางพัฒนาอันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และสังคมต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งมีกรอบในการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

กรอบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้ประเมินได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงกรอบการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วัตถุประสงค์ ของการ ประเมิน	ตัวแปร/ ประเด็น ที่มุ่งประเมิน	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การตัดสิน
เพื่อประเมิน โครงการส่งเสริม คุณธรรม นักเรียนของ สหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา กำแพงเพชร	สภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการ 1. หลักการ และเหตุผล ของโครงการ 2. วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของโครงการ	1. ผู้บริหาร สถานศึกษา 2. ครูผู้สอน	แบบสอบถาม การประเมิน โครงการสำหรับ ผู้บริหาร สถานศึกษา/ ครูผู้สอน	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด 3.51-4.50 ความเหมาะสม ในระดับมาก 2.51-3.50 ความเหมาะสม ในระดับ ปานกลาง 1.51-2.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย 1.00-1.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.51 และ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ≤ 1.00 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการ ประเมิน	ตัวแปร/ ประเด็น ที่มุ่งประเมิน	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การตัดสิน
	ปัจจัยนำเข้า (Input) ของ โครงการ ได้แก่ 1. บุคลากร ดำเนินงาน 2. งบประมาณ 3. วัสดุอุปกรณ์ 4. สถานที่	1. ผู้บริหาร สถานศึกษา 2. ครูผู้สอน	แบบสอบถาม การประเมิน โครงการสำหรับ ผู้บริหาร สถานศึกษา/ ครูผู้สอน	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด 3.51-4.50 ความเหมาะสม ในระดับมาก 2.51-3.50 ความเหมาะสม ในระดับ ปานกลาง 1.51-2.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย 1.00-1.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.51 และ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ≤ 1.00 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการ ประเมิน	ตัวแปร/ ประเด็น ที่มุ่งประเมิน	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การตัดสิน
	กระบวนการ (Process) ของ โครงการ ได้แก่ 1. การวางแผน การดำเนินงาน 2. การดำเนิน กิจกรรม 3. การ ตรวจสอบ ติดตาม 4. การรายงาน	1. ผู้บริหาร สถานศึกษา 2. ครูผู้สอน	แบบสอบถาม การประเมิน โครงการสำหรับ ผู้บริหาร สถานศึกษา/ ครูผู้สอน	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด 3.51-4.50 ความเหมาะสม ในระดับมาก 2.51-3.50 ความเหมาะสม ในระดับ ปานกลาง 1.51-2.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย 1.00-1.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.51 และ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ≤ 1.00 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการ ประเมิน	ตัวแปร/ ประเด็น ที่มุ่งประเมิน	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การตัดสิน
	ด้านผลผลิต (Product) ของ โครงการ	1.ผู้บริหาร สถานศึกษา	1.แบบสอบถาม การประเมิน โครงการสำหรับ ผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.51 และ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ≤ 1.00 แสดงว่า
	1. นักเรียนรู้จักนำ หลักการไปใช้ใน การดำเนินชีวิต	3.นักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา/ ครูผู้สอน	3.51-4.50	ผ่านเกณฑ์
	2. นักเรียนมี คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตามที่ สถานศึกษา กำหนด	4.ผู้ปกครอง	2.แบบสอบถาม การประเมิน โครงการสำหรับ นักเรียน/ ผู้ปกครอง	ความเหมาะสม ในระดับมาก 2.51-3.50 ความเหมาะสม ในระดับ	การประเมิน
	3. นักเรียน สามารถปฏิบัติ ตนเป็น พุทธศาสนิกชน ที่ดีตามแนว วิถีพุทธ			ปานกลาง 1.51-2.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย 1.00-1.50 ความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด	

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน
2. ครูผู้สอน จำนวน 303 คน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จำนวน 1,086 คน
4. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จำนวน 1,086 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) โดยกำหนดสัดส่วนและสุ่มแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 177 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 326 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		นักเรียน ม. 3		ผู้ปกครองนักเรียน ม. 3		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	(N)	(n)	(N)	(n)	(N)	(n)	(N)	(n)	(N)	(n)
โรงเรียนคนทีพิทยาคม	2	2	34	17	85	13	85	13	206	45
โรงเรียนวังตะเคียนประชานุสรณ์	2	2	19	10	63	9	63	9	147	30
โรงเรียนนครไตรตรึงษ์	3	3	41	21	149	22	149	22	342	68
โรงเรียนคลองลานวิทยา	4	4	76	38	279	42	279	42	638	126
โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินตาคดี	2	2	21	10	67	10	67	10	157	32
โรงเรียนสั๊กงามวิทยา	2	2	25	13	88	13	88	13	203	41
โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์	4	4	72	36	289	44	289	44	654	128
โรงเรียนวังไทรพิทยาคม	2	2	15	8	66	10	66	10	149	30
รวม	24	24	303	153	1,086	163	1,086	163	2,499	503

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, 2566, หน้า 34)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นแบบสอบถามชนิด มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 2 ฉบับ โดยสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ในสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยแบ่ง แบบประเมินโครงการ ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขต เมืองสองคลอง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการ 4 ด้าน คือ

1. ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ (Context)
2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ((Input)
3. ด้านกระบวนการของโครงการ (Process)
4. ด้านผลผลิตของโครงการ (Product)

ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert, 1991, p. 125) มีการตรวจให้คะแนน ดังนี้

- คะแนนระดับ 5 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนนระดับ 4 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก
- คะแนนระดับ 3 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- คะแนนระดับ 2 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- คะแนนระดับ 1 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขต เมืองสองคลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ด้านผลผลิตของโครงการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1991, p. 125) มีการตรวจให้คะแนน ดังนี้

คะแนนระดับ 5 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนระดับ 4 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนระดับ 3 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนระดับ 2 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนระดับ 1 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 2 ฉบับ มีขั้นตอนในการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. ศึกษาเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
3. ดำเนินการสร้างแบบประเมินโครงการ ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

3.1 ฉบับที่ 1 แบบสอบถามประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการ 4 ด้าน คือ

1. ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ (Context)
2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input)
2. ด้านกระบวนการของโครงการ (Process)
3. ด้านผลผลิตของโครงการ (Product)

3.2 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของ สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง ด้านผลผลิตของโครงการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. นำร่างแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง นำมาปรับปรุงแก้ไขและส่งให้ตรวจสอบอีกครั้ง

5. นำแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษา และประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด และประเมินผล

5.3 ดร.ยุทธนา หงส์ไกร ผู้อำนวยการโรงเรียนโค้งไผ่วิทยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.4 นางพิมพ์พรรณ คำภีระยศ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษกลุ่มงานวัดและ ประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

5.5 ดร.ชฎานิตย์ ยิ้มสวัสดิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม จริยธรรม

6. นำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเป็นค่าดัชนีความ สอดคล้องของข้อคำถามที่ต้องการประเมิน Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

7. นำแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียนวังแหยมวิทยา จำนวน 2 ฉบับๆ ละ 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพ ด้านความเชื่อมั่น (Reliability) และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งพบว่า ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.947 และฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.900

8. นำแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และผลที่ได้จากการทดลองใช้มาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอเสนอแนะ ในการปรับเครื่องมือใหม่ให้มีความสมบูรณ์ และขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล

9. นำแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมในสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาต ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมในสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือและ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ไปส่งให้กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยโดยใช้กุ๊กเกิ้ลฟอร์ม
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนได้ จำนวน 177 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินโครงการ
2. นำแบบประเมินโครงการฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังนี้

2.1 ข้อมูลสภาพผู้ตอบแบบประเมินโครงการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.11-1.50 หมายถึง ความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินการปฏิบัติงานของโครงการที่มีค่าเฉลี่ย ≥ 3.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้มีความรู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมซึ่งมีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรมจำนวน 17 คน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรม จำนวน 4 คน

3. นักวิชาการศึกษาหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน
4. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หรือรับผิดชอบ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการคุณธรรมไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน
5. วิทยุสงฆ์ ที่ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอหรือเจ้าคณะตำบลหรือเจ้าอาวาส จำนวน 3 รูป
6. ครูผู้รับผิดชอบโครงการคุณธรรมนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือโครงการไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้หาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตอนที่ 2 ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินข้อที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์มาเป็นแนวทางในการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแบบสอบถามการประเมินโครงการ จากขั้นตอนที่ 1 ในข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. นำร่างแบบสัมภาษณ์การประเมินโครงการที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ
3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 17 คน
2. ดำเนินการนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมา
แจกแจงความถี่ และจัดอันดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริม
คุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อมด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีจำนวน 177 ชุด และแบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีจำนวน 326 ชุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. แบบสอบถามฉบับที่ 1		
ผู้บริหารสถานศึกษา	24	13.56
ครูผู้สอน	153	86.44
รวม	177	100.00
2. แบบสอบถามฉบับที่ 2		
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	163	50.00
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	163	50.00
รวม	326	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยจึงจำแนกแบบสอบถามเป็น 2 ฉบับ ดังนี้ แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.56 ครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 86.44 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 50.00 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อม

**ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริม
คุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 177 คน โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พิจารณาเป็นภาพรวมรายด้านและรายชื่อ ดังตารางที่ 8-25

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม
นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร โดยภาพรวม

ด้าน ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการ ประเมิน
1	การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)	4.37	0.46	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	3.99	0.50	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	4.21	0.47	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	3.96	0.47	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		4.13	0.41	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 8 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมือง
สองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยภาพรวมมีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.41) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context
Evaluation) ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.46) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประเมิน
กระบวนการ (Process Evaluation) ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.47) ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input
Evaluation) ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ
ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.47)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม
นักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	หลักการและเหตุผลของโครงการ	4.23	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	4.50	0.67	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		4.13	0.41	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 9 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมือง
สองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านสภาพแวดล้อม (Context
Evaluation) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.71) ซึ่งมีผลการ
ประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า
วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.67) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ หลักการและเหตุผลของโครงการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.74)
เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายข้อผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม
นักเรียนของสภานักเรียนโรงเรียนเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อหลักการ
และเหตุผลของโครงการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	มีโครงสร้างการบริหารงานด้านคุณธรรม	4.62	0.53	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2	โครงการเหมาะแก่การพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม	4.34	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความสัมพันธ์กัน	4.15	0.67	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม	3.84	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.23	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภานักเรียนโรงเรียนเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อหลักการและเหตุผลของโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.74) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า มีโครงสร้างการบริหารงานด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.53) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ โครงการเหมาะแก่การพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.74) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความสัมพันธ์กัน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.01) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	โครงการมีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน	4.51	0.64	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2	วัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.54	0.64	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
3	การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.76	0.58	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
4	โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาไว้อย่างเป็นรูปธรรม	4.19	0.81	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.50	0.67	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.67) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.58) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ วัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.64) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน โครงการมีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.64) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และโครงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาไว้อย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.81) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	บุคลากรดำเนินงาน	3.94	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	งบประมาณ	3.83	0.85	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	วัสดุอุปกรณ์	3.89	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	สถานที่	4.30	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		3.99	0.82	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 12 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.82) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดปรากฏว่า สถานที่ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.74) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ บุคลากรดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.84) วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ งบประมาณ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.85) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายข้อผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม
นักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อบุคลากร
ดำเนินงาน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	มีความรู้ ความเข้าใจด้านคุณธรรมตามอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดของโครงการคุณธรรม	4.31	0.61	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบริหารงานโครงการคุณธรรม	3.75	0.96	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	มีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินโครงการและการดำเนินกิจกรรม	4.23	0.70	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการคุณธรรม	3.68	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
5	มีความรู้ ความเข้าใจในประเมินผลการดำเนินงานโครงการคุณธรรม	3.76	0.90	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.94	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อบุคลากรดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.84) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า มีความรู้ ความเข้าใจด้านคุณธรรมตามอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดของโครงการคุณธรรม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.61) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ มีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินโครงการและการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.70) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความรู้ ความเข้าใจในประเมินผลการดำเนินงานโครงการคุณธรรม ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.90) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบริหารงานโครงการคุณธรรม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.96) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ

คุณธรรม ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.01) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้องบประมาณ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ	4.29	0.73	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	งบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ	3.72	1.02	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
3	งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมกับโครงการและตามความจำเป็น	3.81	0.78	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่า	3.50	0.87	ปานกลาง	ไม่ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.83	0.85	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้องบประมาณ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.85) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.73) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมกับโครงการและตามความจำเป็น ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.78) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน งบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.02) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และงบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.87) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อวัสดุอุปกรณ์

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	มีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรม	3.76	0.78	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม	4.10	0.81	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรม	3.85	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	ความสะดวกในการใช้วัสดุต่างๆ เอื้อเวลาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและมีความต่อเนื่อง	3.86	0.88	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.89	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.84) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.81) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ ความสะดวกในการใช้วัสดุต่างๆ เอื้อเวลาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและมีความต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.88) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน สื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.87) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.78) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม
นักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อสถานที่

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	มีการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน	4.31	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม	4.46	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม	4.31	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	มีป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน	4.13	0.78	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.30	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อสถานที่ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.74) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่าโรงเรียนมีสถานที่และบริเวณเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.75) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.78) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน
ของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	การวางแผนการดำเนินงาน	4.38	0.58	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	การดำเนินกิจกรรม	4.16	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	การตรวจสอบติดตาม	3.95	0.89	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	การรายงาน	4.31	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		4.20	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 17 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต
เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมิน
กระบวนการ (Process Evaluation) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.
= 0.74) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากสูงสุด
ไปต่ำสุด ปรากฏว่า การวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.58) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
รองลงมาได้แก่ การรายงาน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) การดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.75)
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ การตรวจสอบติดตาม ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.89)
เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายข้อผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาสงครามเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการวางแผนการดำเนินงาน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	โรงเรียนมีการดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก เพื่อนำไปใช้ดำเนินโครงการ และกำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์	4.07	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	โรงเรียนได้กำหนดโครงการโรงเรียนคุณธรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.68	0.47	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
3	โรงเรียนได้มีการประชุมครู สร้างความรู้ ความตระหนัก แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อการ ดำเนินการจัดกิจกรรมในโครงการคุณธรรม	4.31	0.73	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้อย่างเป็น รูปธรรม	4.46	0.50	มาก	ผ่านเกณฑ์
5	โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและ กิจกรรมอย่างเหมาะสม	4.38	0.49	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.38	0.58	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาสงครามเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการวางแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.58) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า โรงเรียนได้กำหนดโครงการโรงเรียนคุณธรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินรองลงมาคือ มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้อย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.50) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.49) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน โรงเรียน

ได้มีการประชุมครู สร้างความรู้ ความตระหนัก แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการจัดกิจกรรม ในโครงการคุณธรรม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.73) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และ โรงเรียนมีการดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก เพื่อนำไปใช้ดำเนินโครงการ และกำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.72) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของมหาวิทยาลัยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการดำเนิน กิจกรรม

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรก ปลูกฝังคุณธรรม	4.52	0.53	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2	มีการจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง คุณธรรม	4.02	0.89	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	4.14	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	มีการออกแบบการประเมินผล วัดผล ด้านคุณธรรม อย่างเป็นระบบ	3.78	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
5	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามกรอบ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน	4.24	0.70	มาก	ผ่านเกณฑ์
6	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของ นักเรียนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วน ชัดเจน	4.15	0.77	มาก	ผ่านเกณฑ์
7	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็น พุทธศาสนิกชนที่ดีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ครบถ้วนชัดเจน	4.31	0.60	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.16	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 19 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมิน กระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.75) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกปลูกฝัง คุณธรรม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.53) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ มีการ ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วน ชัดเจน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.60) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.70) ซึ่งมี ผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของนักเรียน ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.77) ซึ่งมีผลการประเมินผ่าน เกณฑ์การประเมิน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.752) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีการจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ ปลูกฝังคุณธรรม ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.89) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีการ ออกแบบการประเมินผล วัดผล ด้านคุณธรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.01) เป็นข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการตรวจสอบติดตาม

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	ครู ผู้รับผิดชอบ มีการประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ	4.24	0.78	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามการดำเนินกิจกรรมในโครงการ	3.68	0.95	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ชัดเจนและต่อเนื่อง	3.74	1.02	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
4	ครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.83	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.95	0.89	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการตรวจสอบติดตาม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.89) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า ครู ผู้รับผิดชอบ มีการประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.78) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมา คือ ครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.83) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานชัดเจนและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.02) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามการดำเนินกิจกรรมในโครงการ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.95) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการรายงาน

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	มีการประชุมครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน	4.14	0.81	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	มีการแนะนำปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไข โดยผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม	4.21	0.80	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	มีการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนวิธีการ ระยะเวลาตามความเหมาะสม	4.53	0.64	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
4	มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.64	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.31	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการรายงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า มีการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนวิธีการ ระยะเวลาตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.64) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.64) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน มีการแนะนำปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไขโดยผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.80) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีการประชุมครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.81) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต	3.74	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด	3.94	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ	4.17	0.73	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		3.95	0.81	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 22 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.81) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุดปรากฏว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.73) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.87) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายข้อผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ

ตารางที่ 23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น	4.06	0.75	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	ปัญหาเรื่องขู่สาวในวัยเรียนลดลง	3.38	0.99	ปานกลาง	ไม่ผ่านเกณฑ์
3	ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง	3.44	0.94	ปานกลาง	ไม่ผ่านเกณฑ์
4	ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม	3.32	0.96	ปานกลาง	ไม่ผ่านเกณฑ์
5	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	3.86	0.93	มาก	ผ่านเกณฑ์
6	นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น	3.95	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์
7	ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน	4.22	0.70	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.74	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 23 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.87) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจและการช่วยเหลือกัน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.70) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมิน รองลงมาคือ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.75) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมิน นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.84) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมิน นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.93) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมิน ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.94) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ปัญหาเรื่องขู่สาวในวัยเรียนลดลง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.99) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน และปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และ ใบกกระท่อม ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.96) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน

ตารางที่ 24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วัน ฉัตรมงคล เป็นต้น	3.78	0.96	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็น ของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	4.22	0.81	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และ รับผิดชอบในการทำงาน	3.59	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
4	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและ นอกห้องเรียน	3.68	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์
5	นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่าง เหมาะสม	4.24	0.57	มาก	ผ่านเกณฑ์
6	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3.76	0.96	มาก	ผ่านเกณฑ์
7	นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	3.97	0.80	มาก	ผ่านเกณฑ์
8	นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง ผลตอบแทน	4.13	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
9	นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี	4.23	0.58	มาก	ผ่านเกณฑ์
10	นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก	3.87	1.03	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.94	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 24 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.84) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.57) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.58) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.81) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.87) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.80) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.03) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.96) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.96) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.84) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

และนักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.01) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา	4.31	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง	4.16	0.77	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง	4.38	0.49	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ	4.20	0.73	มาก	ผ่านเกณฑ์
5	นักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม	4.01	0.85	มาก	ผ่านเกณฑ์
6	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น	4.10	0.78	มาก	ผ่านเกณฑ์
7	นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.15	0.67	มาก	ผ่านเกณฑ์
8	นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.06	0.80	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		4.17	0.73	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 25 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.73) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์

เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า จำนวนการลักขโมยของสูญหายในโรงเรียนลดลง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.49) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.73) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.77) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.78) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.80) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.85) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการ

ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 326 คน โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาเป็นภาพรวมรายด้านและรายชื่อ ดังตารางที่ 26-30

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยภาพรวม

ด้านที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1.	การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	3.91	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
	รวมเฉลี่ย	3.91	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 26 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.72) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยภาพรวม ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต	3.74	1.09	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
2	นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด	3.98	0.94	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ	3.95	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
	รวมเฉลี่ย	3.89	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 27 พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.01)

ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.94) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาได้แก่ นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.01) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.09) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 28 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น	3.93	0.84	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง	3.65	1.31	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
3	ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง	3.47	1.24	ปานกลาง	ไม่ผ่านเกณฑ์
4	ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม	3.40	1.47	ปานกลาง	ไม่ผ่านเกณฑ์
5	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	3.90	0.96	มาก	ผ่านเกณฑ์
6	นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น	3.78	0.97	มาก	ผ่านเกณฑ์
7	ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน	4.09	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.74	1.09	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 28 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.09) และมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมี

น้ำใจ และการช่วยเหลือกัน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.87) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.84) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.96) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำควมดี มากขึ้น ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.97) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ปัญหาเรื่องผู้ชาย ในวัยเรียนลดลง ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.31) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ปัญหาเรื่อง การทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.24) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การ ประเมิน และปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 1.47) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการ ประเมิน
1	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น	4.01	0.89	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็น ของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	3.98	1.22	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
3	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และ รับผิดชอบในการทำงาน	3.88	0.98	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและ นอกห้องเรียน	3.85	0.97	มาก	ผ่านเกณฑ์
5	นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คู้มูลค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่าง เหมาะสม	3.96	0.98	มาก	ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
6	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3.76	1.04	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
7	นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.10	0.79	มาก	ผ่านเกณฑ์
8	นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	3.97	0.87	มาก	ผ่านเกณฑ์
9	นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี	4.11	0.83	มาก	ผ่านเกณฑ์
10	นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก	4.21	0.81	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.98	0.94	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 29 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.94) และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.81) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.83) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.79) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.89) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 1.22) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.87) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษา

ดูตัวอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.98) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน ($\bar{X} = .88$, S.D. = 0.98) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.97) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.04) เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 30 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของมหาวิทยาลัยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1	นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา	4.17	0.82	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง	3.75	1.05	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
3	จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง	3.78	1.13	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
4	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหย ฯ	4.00	1.09	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
5	นักเรียนไม่ประพฤติดิฉันในกาม	3.75	1.23	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์
6	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น	4.04	0.94	มาก	ผ่านเกณฑ์
7	นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.06	0.94	มาก	ผ่านเกณฑ์
8	นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.06	0.88	มาก	ผ่านเกณฑ์
เฉลี่ยรวม		3.95	1.01	มาก	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 30 พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.01) และมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาตามรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏว่า นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.82) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน รองลงมา มี 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.94) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน กับนักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.88) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.94) ซึ่งมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 1.09) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวนการลักขโมย ของสูญหาย ในโรงเรียนลดลง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.13) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมี 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.05) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กับนักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.23) ซึ่งมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

จากการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน มีผลการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางในการดำเนินการโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินและผู้วิจัยได้นำผลการประเมินจากตอนที่ 2 และ 3 มาวิเคราะห์ผลออกเป็นด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ

และด้านผลผลิต (Product) ของโครงการ ที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ มาเป็นประเด็นในการหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 31-34

ตารางที่ 31 แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเพื่อ แก้ปัญหาและหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน	16
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัด กำกับ ติดตามการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และประเมินผล	16
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม	15
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรบรรจุแนวทางในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม ลงในวาระการประชุมเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านรับทราบเป็น แนวทางปฏิบัติเดียวกัน	14
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม	14
4	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดประชุมคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอและแจ้งผล การประชุมให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	13

จากตารางที่ 31 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาและหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัด กำกับ ติดตามการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และประเมินผล (f=16)

รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม (f=15) ผู้บริหารสถานศึกษาควรบรรจุแนวทางในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมลงในวาระการประชุมเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านรับทราบเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม (f= 4) และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งผลการประชุมให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ (f=13)

ตารางที่ 32 แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้บุคลากร	16
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดสรรทรัพยากร	16
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน	14
2	สถานศึกษาควรจัดทำแผนงานโครงการให้ชัดเจนแต่ละกิจกรรมเพื่อดูความจำเป็นในการใช้งบประมาณ	14
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลนักเรียนในด้านคุณธรรม	14
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณในโครงการ	13
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูที่รับผิดชอบโครงการมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ แล้วรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ	13
4	สถานศึกษาควรใช้งบประมาณจากต้นสังกัดและรับการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอก	10

จากตารางที่ 32 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมเพื่อให้บุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งมั่นถึงความคุ้มค่าในการจัดสรรทรัพยากร (f= 16) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน สถานศึกษาควรจัดทำแผนงานโครงการให้ชัดเจนแต่ละกิจกรรมเพื่อดูความจำเป็นในการใช้งบประมาณ และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลนักเรียนในด้านคุณธรรม (f= 14) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณในโครงการ และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูที่รับผิดชอบโครงการมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ แล้วรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ (f= 13) และสถานศึกษาควรใช้งบประมาณจากต้นสังกัดและรับการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอก (f= 10) ตามลำดับ

ตารางที่ 33 แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องการวัดและการประเมินผลด้านคุณธรรม	15
1	สถานศึกษาควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการวัดและประเมินด้านคุณธรรมอย่างชัดเจน	15
1	ครูผู้รับผิดชอบโครงการควรรายงานกระบวนการตามแผน หลังจากเสร็จสิ้นโครงการตามแผนที่กำหนด มีแบบประเมินชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ	15
2	สถานศึกษาควรตรวจสอบผลการดำเนินงานเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น มีการรายงานผลให้นักเรียน ผู้ปกครอง และส่วนเกี่ยวข้อง	13
2	สถานศึกษาควรตรวจสอบผลการดำเนินงานจากผลการประเมินโครงการ	13
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดปฏิทินวิชาการให้บุคลากรดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด	12
4	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานหน้าที่ให้ดำเนินการตามระยะเวลา	10
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบการบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพ	7

จากตารางที่ 33 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องการวัดและการประเมินผลด้านคุณธรรม สถานศึกษาควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการวัดและประเมินด้านคุณธรรมอย่างชัดเจน และครูผู้รับผิดชอบโครงการควรรายงานกระบวนการตามแผน หลังจากเสร็จสิ้นโครงการตามแผนที่กำหนด มีแบบประเมินชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ (f= 15) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรตรวจสอบผลการดำเนินงานเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น มีการรายงานผลให้นักเรียน ผู้ปกครอง และส่วนเกี่ยวข้อง และสถานศึกษาควรตรวจสอบผลการดำเนินงานจากผลการประเมินโครงการ (f= 13) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดปฏิทินวิชาการให้บุคลากรดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด (f= 12) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานหน้าที่ให้ดำเนินการตามระยะเวลา (f= 10) และผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบการบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพ (f= 7) ตามลำดับ

ตารางที่ 34 แสดงความถี่และจัดลำดับแนวทางพัฒนา ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน	17
2	สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่หลากหลายเหมาะสมต่อยุคสมัยของนักเรียน	15
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	15
3	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องเข้าใจและสามารถให้คำปรึกษาที่ต้องถูกให้นักเรียนได้	14
4	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน	13
4	สถานศึกษาควรยกย่องและมอบรางวัลให้แก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี	13

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ความถี่ (f=17)
5	สถานศึกษาควรมีสถานที่หรือป้ายนิเทศที่ส่งเสริมคุณธรรม	11
5	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างจริงจัง	11
5	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องเข้าใจและเข้าถึงงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	11
6	สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำภาพยนตร์สั้นคุณธรรม	7

จากตารางที่ 34 แสดงแนวทางการพัฒนาด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน (f= 17) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่หลากหลายเหมาะสมต่อยุคสมัยของนักเรียนและผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (f= 15) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องเข้าใจและสามารถให้คำปรึกษาที่ต้องถูกให้นักเรียนได้ (f= 14) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนและสถานศึกษาควรยกย่องและมอบรางวัลให้แก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี (f= 13) สถานศึกษาควรมีสถานที่หรือป้ายนิเทศที่ส่งเสริมคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างจริงจัง และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องเข้าใจและเข้าถึงงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (f= 11) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำภาพยนตร์สั้นคุณธรรม (f= 7) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยมีการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังนี้
 - 1.1 เพื่อประเมินบริบท (Context) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.2 เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.3 เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.4 เพื่อประเมินผลผลิต (Product) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผู้วิจัยประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้แบบสอบถามการประเมินโครงการ ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนใน สภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 2,499 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน ครูผู้สอน จำนวน 153 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 163 คน และผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 163 คน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และกำหนดสัดส่วนและสุ่มแบบง่าย โดยใช้โรงเรียนใน สภวิทยาเขตเมืองสองคลองเป็นขั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 503 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการ ได้แก่ แบบประเมิน จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นนำไปหา ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียนวังแฉมวิทยาคม จำนวน 2 ฉบับๆ ละ 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพ ด้านความเชื่อมั่น (Reliability) และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งพบว่า ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.947 และฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.900

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยา เขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสอง คลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม นักเรียน จำนวน 17 คน โดยใช้เกณฑ์การประเมินข้อที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่าน เกณฑ์มาเป็นแนวทางในการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1.1 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีความเหมาะสม 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการ รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการ ตามมาด้วยด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการ และด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

1.1.1 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

1.1.1.1 หลักการและเหตุผลของโครงการ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีโครงสร้างการบริหารงานด้านคุณธรรม รองลงมาได้แก่ โครงการเหมาะแก่การพัฒนานักเรียน ด้านคุณธรรม กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความสัมพันธ์กัน และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ตามลำดับ

1.1.1.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมาได้แก่ วัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการมีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน และโครงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาไว้อย่างเป็นรูปธรรม ตามลำดับ

1.1.2 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า

1.1.2.1 บุคลากรดำเนินงาน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านคุณธรรมตามอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดของโครงการคุณธรรม รองลงมาได้แก่ มีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินโครงการและการดำเนินกิจกรรม การประเมิน มีความรู้ ความเข้าใจใน ประเมินผลการดำเนินงานโครงการคุณธรรม มีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบริหารงาน โครงการคุณธรรม และมีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการคุณธรรม ตามลำดับ

1.1.2.2 งบประมาณ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ รองลงมาได้แก่ งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมกับโครงการและตามความจำเป็น งบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ และ งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่า ตามลำดับ

1.1.2.3 วัสดุอุปกรณ์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม รองลงมาได้แก่ ความสะดวกในการใช้วัสดุต่างๆ ระยะเวลาในการ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและมีความต่อเนื่อง สื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีประโยชน์ต่อการ ดำเนินกิจกรรม และมีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรม ตามลำดับ

1.1.2.4 สถานที่ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีสถานที่และ บริเวณเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม รองลงมา ได้แก่ มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม และมีป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ตามลำดับ

1.1.3 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมิน กระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ

ครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

1.1.3.1 การวางแผนการดำเนินงาน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ โรงเรียนได้กำหนดโครงการโรงเรียนคุณธรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมาได้แก่ มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้อย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมอย่างเหมาะสม โรงเรียนได้มีการประชุมครู สร้างความรู้ ความตระหนัก แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการจัดกิจกรรมในโครงการคุณธรรม และโรงเรียนมีการดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก เพื่อนำไปใช้ดำเนินโครงการ และกำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ

1.1.3.2 การดำเนินกิจกรรม มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม รองลงมาได้แก่ มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีการจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม และมีการออกแบบการประเมินผล วัดผล ด้านคุณธรรมอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

1.1.3.3 การตรวจสอบติดตาม มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครู ผู้รับผิดชอบมีการประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ รองลงมาได้แก่ ครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานชัดเจน และต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามการดำเนินกิจกรรมในโครงการ ตามลำดับ

1.1.3.4 การรายงาน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนวิธีการ ระยะเวลาตามความเหมาะสม รองลงมาได้แก่ มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการแนะนำปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไขโดยผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม และมีการประชุมครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ตามลำดับ

1.1.4 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า

1.1.4.1 นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำ ความดีมากขึ้น นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียน ลดลง ปัญหาเรื่องขู่สาวในวัยเรียนลดลง และปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม ตามลำดับ

1.1.4.2 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแล อย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม รองลงมาได้แก่ นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตน ต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนมี แนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึง ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น นักเรียนมีความ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และนักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน ตามลำดับ

1.1.4.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำ ใจได้อย่างเหมาะสม และนักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม ตามลำดับ

1.2 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ฉบับที่ 2 สำหรับผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านการประเมินผลผลิต (Product

Evaluation) ของโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.2.1 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า

1.2.1.1 นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง และปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม ตามลำดับ

1.2.1.2 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก รองลงมาได้แก่ นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งใช้เวลาอย่างเหมาะสม นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ

1.2.1.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา รองลงมา มี 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากันได้แก่ นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กับนักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น

นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียน ลดลง และมี 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง กับนักเรียน ไม่ประพฤติผิดในกาม ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จากผลการวิจัย สามารถสรุปแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้ดังนี้

2.1 แนวทางพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาและหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัด กำกับ ติดตามการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และประเมินผล รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรบรรจุแนวทางในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมลงในวาระการประชุมเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านรับทราบเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดประชุมคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอและแจ้งผลการประชุมให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบตามลำดับ

2.2 แนวทางการพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมเพื่อให้บุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดสรรทรัพยากร รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน และสถานศึกษาควรจัดทำแผนงานโครงการให้ชัดเจนแต่ละกิจกรรมเพื่อดูความจำเป็นในการใช้งบประมาณ และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลนักเรียนในด้านคุณธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณในโครงการ และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูที่รับผิดชอบโครงการมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ แล้วรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ และสถานศึกษาควรใช้งบประมาณจากต้นสังกัดและรับการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอก ตามลำดับ

2.3 แนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องการวัดและการประเมินผลด้านคุณธรรม และสถานศึกษาควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการวัดและประเมินด้านคุณธรรมอย่างชัดเจน และครูผู้รับผิดชอบโครงการควรรายงานกระบวนการตามแผนหลังจากเสร็จสิ้นโครงการตามแผนที่กำหนด มีแบบประเมินชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรตรวจสอบผลการดำเนินงานเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น มีการรายงานผลให้นักเรียน ผู้ปกครอง และส่วนเกี่ยวข้อง และสถานศึกษาควรตรวจสอบผลการดำเนินงานจากผลการประเมินโครงการ และผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดปฏิทินวิชาการให้บุคลากรดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด และผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานหน้าที่ให้ดำเนินการตามระยะเวลา และผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบการบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพตามลำดับ

2.4 แนวทางการพัฒนาด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่หลากหลายเหมาะสมต่อยุคสมัยของนักเรียนและผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องเข้าใจและสามารถให้คำปรึกษาที่ต้องถูกให้นักเรียนได้ และผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนและสถานศึกษาควรยกย่องและมอบรางวัลแก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี และสถานศึกษาควรมีสถานที่หรือป้ายนิเทศที่ส่งเสริมคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างจริงจัง และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องเข้าใจและเข้าถึงงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำภาพยนตร์สั้นคุณธรรม ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สามารถอธิบายผลดังนี้

1. การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน สังคม มีความซื่อสัตย์ เสียสละ ขยัน อดทนในการทำงาน และยึดมั่นในความดีงาม อยู่ในศีลธรรมจรรยาและคุณธรรม มีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการทำงานอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อนักเรียนโดยให้โอกาสได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกัน ทั้งนี้ยังมีข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ได้อย่างถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้และความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน มีความสามารถในการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณธรรมของนักเรียน ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายรวมทั้งการสอดแทรกคุณธรรมจรรยาบรรณนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม และมีการกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินโครงการต่อนักเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ มีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาตรวจสอบประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด มีการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน เพื่อนำข้อสรุปทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ วรชยา ประจำ (2564) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจรรยาบรรณนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model ผลการประเมินพบว่า 1) ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการและความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจรรยาบรรณนักเรียน 2) ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร 3) ผลการประเมินกระบวนการของโครงการ พบว่า 3.1) ผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ โดยรวมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม 3.2) กระบวนการดำเนินงานโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงานและ 4) ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่า 4.1) พฤติกรรมคุณธรรมจรรยาบรรณนักเรียน ได้แก่ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหลีกเลี่ยงอบายมุข คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมากพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัย และคุณธรรมเพื่อการ

พัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความกตัญญู กตเวที 4.2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการและ

4.3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเรียน การทำงาน บ้าน และการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัวและโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาผลการ ประเมินโครงการโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ผลการประเมินโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ทุกด้าน และสอดคล้องกับ นฤมล วิทยาวุฒิรัตน์ (2562, หน้า 97-98) ได้ทำการประเมินโครงการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ผลการประเมินพบว่า 1) การประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ตามความเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็น โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ภาพรวมระดับความ สอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมปรากฏว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) การประเมินปัจจัย เบื้องต้นด้านความเหมาะสมและ พอเพียงเกี่ยวกับวิทยากร งบประมาณ ระยะเวลา สถานที่ วัสดุวัสดุ อุปกรณ์ความรู้ความสามารถของคณะทำงาน การสนับสนุนของฝ่ายบริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและ บุคลากรในชุมชนแต่ละกิจกรรมย่อย พบว่า ความเหมาะสม/พอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน 3) การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ตามความคิดเห็นของผู้ บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องปฏิทินการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ ขั้นตอนจุดเด่น จุดด้อย การนิเทศติดตามผล และสิ่งที่ต้องแก้ไขในการดำเนินงานของโครงการในแต่ละโครงการย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรมและผ่านเกณฑ์การประเมิน 4) การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ประกอบด้วย

4.1) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์ การประเมิน ยกเว้นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลางไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน 4.2) ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

1.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียน มีโครงสร้างการบริหารงานคุณธรรมอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยมีการระบุโครงการส่งเสริม

คุณธรรมลงในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ จึงทำให้โครงการมีหลักการและเหตุผลในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม และมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับความต้องการในการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนยังสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักถึงการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนเพื่อให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งคุณธรรมพัฒนานักเรียนทั้งสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุติ คำเงิน (2561) ได้ทำการประเมินโครงการการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านบริบท มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบาย และเป้าหมายของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในด้านความพร้อมหรือความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านกระบวนการมีความเหมาะสมของการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านผลผลิตมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลสรุปการหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ด้านผลผลิต ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง การประชุมชี้แจง วางแผนการดำเนินโครงการความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่น ติดตาม และประเมิน ผลสรุปผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการ การติดตามผลการปฏิบัติงาน อุปสรรคปัญหา ข้อเสนอแนะ และสรุปผลรายงานการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะ

1.1.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อหลักการและเหตุผลของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการกำหนดโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้การขับเคลื่อนคุณธรรมนักเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับศรัทธ กัญจนสูตร (2560, หน้า 10-13) กล่าวว่า การประเมินด้านบริบทหรือประเมินเนื้อหาเป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

1.1.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หัวข้อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่าผ่านเกณฑ์

การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการกำหนดโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้การขับเคลื่อนคุณธรรมนักเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมคิด พรมจัญ (2550, หน้า 76-81) กล่าวว่า การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและความเป็นได้ของโครงการ

1.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการวางตัวบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการจัดสรรงบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ พร้อมทั้งใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียนและนักเรียน และสถานศึกษามีสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมในโครงการอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับบรรณพล เกิดด้วยทอง, รัฐพร กลิ่นมาลี และนพรัตน์ ชัยเรือง (2566, หน้า 1-8) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินผลด้านบริบท โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) การประเมินด้านประเมินผลผลิต โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อบุคลากรดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองทำให้เข้าใจและเข้าใจถึงการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ส่งผลให้ประสิทธิภาพของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2563) ที่กล่าวว่า การบริหารคนเป็นปัจจัย

ที่มีความสำคัญต่อการบริหารและเรียกได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการบริหาร ที่ผู้บริหารแต่ละคนนำไปใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้องบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยใช้งบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่เขียนไว้ในแผนโครงการ รวมถึงการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2563, หน้า 121) ที่กล่าวว่า การบริหารการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเชิงกลยุทธ์ได้โดยคำนึงถึง 1) ลักษณะการดำเนินงานขององค์กร 2) ลักษณะธุรกิจในอนาคต 3) สภาพแวดล้อม 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้การบริหารการเงินอย่างประหยัดและคุ้มค่านั้นมีความสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจที่ต้องการเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) ในเชิงการแข่งขันเป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมวิธีการในการแข่งขันแก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงาน (Function) ต่างๆ มุ่งเน้นให้แผนงานตามหน้าที่พัฒนากลยุทธ์ขึ้นมาโดยอยู่ภายใต้กรอบของกลยุทธ์ เช่น แผนการผลิต แผนการตลาดแผนการดำเนินงานทั่วไป แผนการด้านทรัพยากรบุคคล แผนการเงิน เป็นต้น

1.2.3 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หัวข้อวัสดุอุปกรณ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อย่างคุ้มค่า และยังคงยึดสร้างเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโดยสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับดอกจันทน์ คำมรัตน์, บุญทัน ดอกไธสง และอิมรอน มะลูลีม (2552, หน้า 211) ที่กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์ (Material) โดยการกำหนดแนวทางการใช้งานเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นส่วนสำคัญของการผลิตออกมาให้มีคุณภาพ และผลิตได้ในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงกำหนดให้พนักงานทุกคน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้งานเครื่องมือต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยมีการฝึกฝนและทำความเข้าใจรวมถึงเทคนิคต่างๆ ที่จะเป็นการดูแลรักษาและป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานได้

1.2.4 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input

Evaluation) หัวข้อสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการจัดการบริหารสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่นเหมาะแก่การเรียนรู้ของนักเรียน มีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน เช่น มีป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรม มีสวนเศรษฐกิจพอเพียง มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมร่วมกันของนักเรียน เป็นต้น

1.3 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนอย่างชัดเจนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดทำโครงการร่วมกันทุกฝ่าย อีกทั้งสถานศึกษามีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยดำเนินกิจกรรมในโครงการให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดให้มีการนิเทศติดตามการดำเนินโครงการ เพื่อนำมารายงานผลต่อนักเรียน ครู และผู้บริหารเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ และสถานศึกษา มีการตรวจสอบประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด มีการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมในโครงการเพื่อนำข้อสรุปทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว (2563, หน้า 78) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.3.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการวางแผนการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการกำหนดแผนงานการดำเนินงานและแผนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรมมีการระบุตัวบุคคลในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน และเป็นระบบไม่ซ้ำซ้อน ชี้แจงหน้าที่การทำงานให้เข้าใจตรงกัน วางขอบเขตของงานด้านเวลาและหน้าที่อย่างครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับวีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2551, หน้า 75-76) กล่าวว่า การวางแผน (Plan-P) ในวงจร PDCA ของเดมมิ่ง หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหา การแก้ปัญหา และการวางแผนแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมา ทำให้เกิดรายละเอียดที่พร้อมจะนำไปสู่การปฏิบัติ

1.3.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการดำเนินกิจกรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานทุกอย่างที่เน้นกิจกรรมให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้คิดได้ปฏิบัติจริง มีการประเมินความสามารถของนักเรียนเป็นระยะและมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2564, หน้า 7) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงานของคนและคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การโดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกันโดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุดผู้บริหารจะบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหารเพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจึงพูดได้ว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จคือผู้ที่สามารถประยุกต์เอาศาสตร์การบริหารไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทางการบริหาร

1.3.3 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการตรวจสอบติดตามตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานชัดเจนและต่อเนื่อง มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการอยู่ตลอดเวลาเพื่อทราบจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาและนำผลมาเปรียบเทียบในการทำกิจกรรมครั้งก่อนและครั้งต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรองกาญจน์ สนธิประสาธ (2560, หน้า 23) ได้สรุปการบริหารงานตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA)

ว่าการบริหารจัดการกระบวนการทำงานต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานน่าจะเป็นตัวช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงข้อบกพร่องในกระบวนการทำงานของตนเอง และสามารถดำเนินการ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3.4 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หัวข้อการรายงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการนำผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนมาสรุปและรายงานผลให้ผู้บริหารและคณะครูทราบเพื่อประชุมวางแผนในการดำเนินกิจกรรมในโครงการครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการประชุมครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับฮิโตชิ (Hitoshi. 1996, p. 57-64, อ้างถึงใน คณาภรณ์ สีมาวงค์, สุวพร เข้มเฮง และธนวรรธ ศรีวรรณย์, 2560, หน้า 235) กล่าวถึง การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพ จัดเป็นกิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข โดยการวางแผนการนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ดังนั้น การปรับปรุงสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งก็คือ การทำการวางแผน การกระทำการตรวจสอบ และการแก้ไขซ้ำอีก การทำตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ

1.4 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีกิจกรรมที่ช่วยแก้ไขพฤติกรรมเชิงลบ และส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทำให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมองเห็นการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับธิดารัตน์ สุรันนา (2564, หน้า 21) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสม 3 ด้าน ซึ่งด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต (Output) ของโครงการ ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ และด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ ตามลำดับ (1.1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลากรดำเนินงาน (1.2) ด้านกระบวนการ (Process) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน (1.3) ด้านผลผลิต (Output) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ตระหนักรู้เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้มีขับเคลื่อนค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติสร้างความรู้สึกรักชอบขัวดีและภูมิใจในการทำมาดี และด้านผลผลิต (Output) ตามความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) แนวทางการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-ศิริราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้านสรุปได้ดังนี้ (1) ผู้บริหารและคณะครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดกรอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน การทำงานเป็นทีม (2) มีการประชุมวางแผนการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และวางแผนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน มีรายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลา วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณที่เหมาะสม (3) มีการนิเทศ ติดตามการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง อย่างกัลยาณมิตร

1.4.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำมาดีมากขึ้น นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง และปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจและเข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการสอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับปณิธาน วิถีที่ดี และคนอื่น ๆ (2560, หน้า 24) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาที่ผู้บริหารครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดี ในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน และนำไปขยายเครือข่ายได้ และสอดคล้องกับซัชชญา พีระธรรณิศร์ (2564, หน้า 65) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาในภาพรวม แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) การเป็นแบบอย่างที่ดี (2) การปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารสถานศึกษา การกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของบุคคลในการรับผิดชอบงานด้านคุณธรรม (3) จัดระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (4) การวางแผน การทำความเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรมและการจัดการเรียนการสอนของครู 3) แนวทางการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 5 ด้านคือ (1) ด้านกายภาพ จัดสภาพโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านการจัดหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม (3) ด้านการเรียนการสอนในการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม (4) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูกับนักเรียน โรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนกับชุมชน 5) ด้านการประเมินผลโดยกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในการจัดการเรียนการสอนโครงการและกิจกรรมต่างๆ

1.4.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม รองลงมาได้แก่ นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และนักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนคุณธรรมสู่เป้าหมายที่ชัดเจน และมีการปลูกฝังนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็น

พลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับฉันทันท์หนุหงส์ (2554, หน้า 17) ได้อธิบายความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ว่าในสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน โดยควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เขาเหล่านั้น เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งจะประพฤติปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง มีความยุติธรรม มีความเสียสละ มีเหตุผล มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีเมตตา กรุณา มีความสามัคคี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รู้จักรักษาส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับฉันทันท์พร ส่งศรี (2561, หน้า 43) ได้วิจัยการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 วัดตุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ1) การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การวางแผนงานคุณธรรม สร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน กำหนดการติดตามนิเทศงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3 ประกอบด้วย แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานคุณธรรม โดยร่วมดำเนินการ SWOT Analysis และให้ความสำคัญกับทุกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมระดมสมองใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานคุณธรรม 2) ด้านการสร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน โดยประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน ปฏิบัติตนตามแนวทางของคุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก และร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินใช้เป็นแนวปฏิบัติอย่างมีทิศทาง 3) ด้านการกำหนดการติดตามนิเทศงาน โดยให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร และแนะนำส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรม/กิจกรรมมาใช้ในการพัฒนางานคุณธรรมของโรงเรียน 4) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยกำหนดตัวชี้วัดภาพความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่ครูเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

1.4.3 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ จำนวนการลักขโมย ของสูญหาย

ในโรงเรียนลดลง รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และนักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนเป็นพุทธศาสนิกชน รวมทั้งศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักประจำชาติไทยจึงทำให้โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันหลักทางสังคมไทยมีหน้าที่นอกเหนือจากการให้การศึกษายังเป็นสถานที่ในการถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาผ่านการจัดการศึกษาในรายวิชาสังคมและกิจกรรมวันสำคัญในการพระพุทธศาสนา นักเรียนจึงมีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ ซึ่งสอดคล้องกับทศนา แฉมณี (2556, หน้า 52) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาพคุณงามความดีที่ถูกต้องดีงาม ทำให้เกิดความชื่นชมยินดี มีจิตใจเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี โดยคุณสมบัติภายในใจใดๆ ก็ตามต้องเป็นคุณสมบัติที่ไม่เป็นโทษ และสอดคล้องกับ ศิลชัย ถาวร (2565, หน้า 25) ได้วิจัยการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านบริบท 2) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศ ศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านกระบวนการ 4) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านผลผลิต ผลการประเมินพบว่า

- 1) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านบริบท อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก
- 2) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก
- 3) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก
- 4) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.5 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจและเข้าถึงหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการสอดแทรกความรู้เรื่องคุณธรรมในการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและเคารพความ หลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวีรยา บุษชะบา (2559, หน้า 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า เป็นข้อควรประพฤติที่มีความถูกต้องดีงามเป็นแนวทางแห่งการยึดถือ ประพฤติปฏิบัติ แต่ลำพังในแนวทางแห่งความดีถูกต้องนั้นไม่เพียงพอที่จะจูงใจให้คนปฏิบัติหรือ ประพฤติตนให้เป็นคนดีได้ เรื่องการสร้างคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ความคิดเรื่อง คุณธรรมเมื่อสัมพันธ์กับหน้าที่ ยกตัวอย่างได้ว่าเมื่อผู้ทำหน้าที่สมบุรณ์ผู้นั้นมักกล่าวได้ว่าขาดคุณธรรม แต่ผู้ทำหน้าที่สมบุรณ์ยังไม่แน่ว่าจะเป็นผู้มีคุณธรรม อาจทำหน้าที่เพราะกลัวถูกลงโทษทางวินัย เพราะกลัวความผิด โดยไม่ใช่เพราะความรู้สึกในทางดีงามจากจิตใจที่แท้จริงของผู้คนได้ แต่ถ้าผู้นั้น มีความรู้สึกในทางดีงาม มีความยินดีพอใจในการปฏิบัติและเชื่อว่าการทำความดีหน้าที่เป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ทำผิด อย่างนี้จึงถือว่าผู้นั้นมีคุณธรรมคุณธรรมแสดงออกถึงหน้าที่ คนที่มีคุณธรรมเป็นผู้ที่รักหน้าที่ ของตนเองและทำหน้าที่อย่างดีที่สุด และสอดคล้องกับอรรถพรณ เบ็ดทอง และประกอบ ใจมั่น (2566, หน้า 68) ได้วิจัยการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ 3) เพื่อประเมิน กระบวนการของโครงการ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านบริบท พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ จำนวน ของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ 3. ด้านกระบวนการ พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล 4. ด้านผลผลิต พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนและ ความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีคะแนน เฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

1.5.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product

Evaluation) หัวข้อนักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำ ความดีมากขึ้น ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง และ ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตยังไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของนักเรียน จึงทำให้หลักธรรมยังไม่ใช้เครื่องมือ ในการแก้ปัญหาชีวิตของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัสวดี วีรภักดี และคนอื่นๆ (2560, หน้า 11) กล่าวว่าคุณธรรม หมายถึง ภาวะจิตใจที่เมื่อสำแดงความประพฤติออกมาแล้ว สังคมตัดสินออกมาว่า เป็นจริยะที่ดี จริง งาม ถ้าใจเราคิดดี คิดจริงและคิดงาม และประพฤติออกมาดี จริง งาม แสดงว่า คนๆ นั้นมีคุณธรรม แต่ถ้าใจคิดชั่ว คิดไม่จริง (เท็จ) คิดไม่งามก็จะมี ความประพฤติชั่ว เท็จ และไม่งาม ซึ่งเราก็จะเรียกว่าคนไม่มีคุณธรรม ดังนั้น สังคมจึงต้องสร้างเครื่องตัดสินว่า อะไรคือดี จริง งาม

1.5.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก รองลงมาได้แก่ นักเรียนเข้าใจ และตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง นักเรียนช่วยครูทำงาน ด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บ รักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในเชิงบวกเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริม และขัดเกลาให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับวีระชัย ยศโสธร (2556, หน้า 12) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกรับผิดชอบ

ชีวิต เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติ ทั้งทางกาย วาจา และใจ เป็นสิ่งที่ทุกคน เลือกระทำในการตัดสินใจความขัดแย้ง และเป็นกฎศีลธรรมที่บุคคลควรยึดถือ และสอดคล้องกับ อัลเพล (Alpay, 2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของแต่ละบุคคลได้พิจารณาถึงภาพพจน์แห่งตน ความภาคภูมิใจในตนเองและการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง พบว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะพึงประสงค์สามารถที่จะปลูกฝังและส่งเสริม ให้เกิด ผลดีต่อผู้เรียนได้โดยการจัดประสบการณ์ กิจกรรม สภาพบรรยากาศให้เหมาะสม และดำเนินงาน ส่งเสริมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมเป็นการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติที่เน้นการมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำหลักคุณธรรม จริยธรรม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมในชั้นสูงขึ้น เพื่อพัฒนาชีวิตให้ชีวิตสามารถกิน อยู่ ดี และพึงเป็น สร้างคนรุ่นใหม่ที่เป็นคน เก่งคนดีมีคุณธรรม จริยธรรมและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมต่อไป

1.5.3 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต

เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) หัวข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธตามความ คิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา ร้องลงมามี 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กับนักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอน ในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม วันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น นักเรียนสามารถเข้าใจ ถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยๆ จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง และมี 2 ข้อ ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง กับนักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนยังไม่สามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทิพย์ หาสาสน์ศรี (2553, หน้า 10) กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรม คือ สภาพคุณงามความดีที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของบุคคล เป็นสิ่งมี คุณค่ายิ่ง ส่งเสริมให้บุคคลที่ปฏิบัติ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับ พระสมุห์ประสิทธิ์ ปสิทธิโก (แสนดวง) (2560, หน้า 92-94) ได้วิจัยการส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริม

คุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้ ด้านการส่งเสริมด้านความพอเพียง ด้านการส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์ ด้านการส่งเสริมด้านอุดมการณ์คุณธรรมและจริยธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ 2. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักความคุ้มค่ามีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านอุดมการณ์คุณธรรม สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีที่อยู่ในกรอบกฎหมายจารีต ประเพณีและพระธรรมวินัย รวมทั้งนำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการ หรือศาสนามาปรับใช้ในสถานศึกษา ด้านความกตัญญูสถานศึกษาควรรายงานการประเมินตนเองและรายงานต่างๆ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นความจริง และทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ ควรมีการปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันและมีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจ ให้โอกาสคนทุกคนในองค์กรมีสิทธิและเสียงในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาควรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ การงาน การอาพาธของตนเอง

2. แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.1 แนวทางพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรม

นักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาและหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัด กำกับติดตามการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา

ยังไม่สามารถทำให้บุคลากรทุกท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณ สุธียา (2563, หน้า 72-73) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 4) ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการในด้านผลที่เกิดจากการ ดำเนินงานตามโครงการ คือ พฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และความพึงพอใจที่มีต่อ โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ การประเมินทุกด้าน การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ตั้งไว้

2.2 แนวทางการพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริม คุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดอบรมแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมเพื่อให้บุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษา ควรคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดสรรทรัพยากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้มีการ ส่งเสริมการจัดอบรมบุคลากรเรื่องการดำเนินโครงการคุณธรรมและสถานศึกษาอาจยังใช้งบประมาณ ไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงตามแผนการใช้งบ ซึ่งสอดคล้องกับชูชาติ แปลงล้วน (2561, หน้า 384) ได้วิจัยการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อประเมินด้านสภาวะ แวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนบ้านบุญนาคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านสภาวะ แวดล้อมในภาพรวมและรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดผ่านเกณฑ์การประเมินที่ กำหนด ได้แก่ ด้านความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ด้านความต้องการจำเป็นและ ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมมีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านบุคลากร ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ 3) ด้านกระบวนการในภาพรวม และรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การ ประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ด้านการดำเนินงาน (Do) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม (Check) และด้านการวางแผน (Plan) 4) ด้านผลผลิตในภาพรวมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินที่กำหนด ดังนี้ 4.1) ผลการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้ง 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านนักเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม

4.2) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก และ 4.3) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 แนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการ

ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องการวัดและการประเมินผลด้านคุณธรรม สถานศึกษาควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการวัดและประเมินด้านคุณธรรมอย่างชัดเจน และครูผู้รับผิดชอบโครงการควรรายงานกระบวนการตามแผน หลังจากเสร็จสิ้นโครงการตามแผนที่กำหนด มีแบบประเมินชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษายังไม่มีรูปแบบการวัดและประเมินผลนักเรียนด้านคุณธรรมลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ อรุมา โตประเสริฐ (2562, หน้า 10-11) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทัยธานี เขต 2 มีดังนี้ 1) ด้านการวางแผน สถานศึกษาประชุมคณะกรรมการร่วมกัน กำหนดกิจกรรมให้หลากหลาย และจัดกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ด้านการดำเนินงานตามแผน ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามปฏิทินที่กำหนดไว้ทุกกิจกรรม ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกทุกขั้นตอน 3) ด้านการติดตามตรวจสอบสถานศึกษา จัดทำรายงานผลการประเมินการดำเนินงานรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้ทุกภาคส่วนทราบ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นผลดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ทุกช่องทาง และ 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สรุปรวบรวมผลการวิเคราะห์ จัดทำเป็นฐานข้อมูล นำไปปรับปรุง/แก้ไขการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

2.4 แนวทางการพัฒนาด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการส่งเสริม

คุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจึงควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิริฐรัฐธมา รัตโน (2562, หน้า 70-72) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม

จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค.15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน รองลงมาคือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเป็นไปได้กับโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความร่วมมือในการระดมความคิดและการดำเนินงานตามโครงการของบุคลากร รองลงมาได้แก่ จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินโครงการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอ และผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมมีความมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก 3) การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การวิเคราะห์ และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ 4) การประเมินผลผลิตตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตามความคิดเห็นครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ลำดับ คือ ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความกตัญญูกตเวทิต์ ด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความมีวินัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความประหยัด และ 5) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีความพึงพอใจและระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณธรรมมาเป็นนโยบายเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษา

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณธรรมมาเป็นนโยบายเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะระดับองค์กร

2.1 สหวิทยาเขตเมืองสองคลองควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม

2.2 สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกท่าน รวมไปถึงนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ในการเข้ามามีบทบาทการดำเนินงานโครงการคุณธรรมหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กร

2.3 สถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินโครงการคุณธรรมอย่างทั่วถึงและถูกต้องตรวจสอบได้

2.4 สถานศึกษาต้องมีการปรับปรุง สื่ออุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้มีสภาพพร้อมใช้งานและเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนเพื่อเกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด

2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม

3. ข้อเสนอแนะระดับบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ไปวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและนักเรียนเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน

3.2 ครูผู้รับผิดชอบโครงการควรนำผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

และครูผู้สอนทุกคนต้องให้ความสำคัญไปที่คุณภาพผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.3 นักเรียน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตนและประยุกต์ใช้คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง พัฒนาความคิดของนักเรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ เข้าใจตนเองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 ผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือและอบรมพฤติกรรมนักเรียนในระหว่างอยู่ที่บ้าน ติดตามผลการเรียน และคอยรับฟังข่าวสารจากทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านบุคลากรของโครงการโรงเรียนคุณธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาการวัดและประเมินผลด้านคุณธรรมนักเรียนของโครงการโรงเรียนคุณธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บรรณานุกรม

- กรองกาญจน์ สนธิประสาท. (2560). การสำรวจการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของกลุ่มตรวจสอบงบการเงิน สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการศึกษาอิสระบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจนา อิ่มจีน. (2555). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2561). BA Theory แนวคิดและทฤษฎี Michael E. Porter เกี่ยวข้องทฤษฎี 4M. [Online]. Available: <https://www.iok2u.com/article/business-2567>, ธันวาคม 14].
- เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, สำนักงาน. (2566). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2566. กำแพงเพชร: ลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.
- คณาภรณ์ สีม่วงค์ สุวพร เข้มเฮง และธนวรรธ ศิริวรรณ. (2560, มกราคม-มิถุนายน). รูปแบบการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร. วารสารการบริหารปกครอง (Governance Journal), 6(1), 207-244
- ครรชิต วัลย์วงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. [Online]. Available: www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html. [2566, ธันวาคม 16].
- จักษ์วัชร ศิริวรรณ. (2554). ประเภทของการประเมินโครงการ. [Online]. Available: <https://www.gotoknow.org/posts/440830>. [2566, เมษายน 15].
- จิระพงษ์ สุริยา. (2563, กันยายน-ธันวาคม). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม. วารสารครูสภาวิทยากร, 1(3), 68-78.
- เจริญวิญญ์ สมพงษ์ธรรม. (2555). การบริหารและประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มนตรี.

- ฉันทนา โรจน์บุรณาวงศ์. (2552). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
โรงเรียนบ้านมะกอก โดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมรูปแบบเดิมกับแนวทาง
ปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธฉือจี้ ไต้หวัน. นครราชสีมา: โรงเรียน
บ้านมะกอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- เฉลิมพล จันดา. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนาธิป เทียนวรรณ. (2556). การประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัด
ชัยนาท ปีการศึกษา 2554. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชัชชญา พิระธรรณิศร์. (2564, พฤษภาคม-สิงหาคม). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้สถานศึกษาในการ
พัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบุรี เขต 1. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 5(2), 54-67.
- ชัยเสกข์ พรหมศรี. (2557). *ภาวะผู้นำร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชูชาติ แผลงล้วน. (2563, กรกฎาคม). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนใน
โรงเรียน คุณธรรม สพล. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.
วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(7), 379-393.
- เชาว์ อินใย. (2553). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐ จันท์หนูหงส์. (2554). ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- ณัฐพร ส่งศรี. (2564). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบ้านโป่งที่ 3.
การค้นคว้าอิสระนี้ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดอกจันทร์ คำมีรัตน์, บุญทัน ดอกไธสง และอิมรอน มะลูลิ้ม. (2552). *กลยุทธ์ในการบริหารของ
บริษัท เอ็นอีซีโทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด*. [Online]. Available.
: <http://www.grad.vru.ac.th/download4/141.pdf>
- ดารณี ดวงจันทร์ทิพย์. (2566). *กระบวนการประเมินของเวลซ์*. [Online]. Available: <https://so02.tcithaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/151367/110692?fbclid>.
[2567, เมษายน 17].

- ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ, ศูนย์. (2564). **หลักการติดตามและประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์ หาสาสน์ศรี. (2553). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทศนา แคมมณี. (2556). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์,
- ธิดารัตน์ สุรินนา. (2564). **การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-ศิริราชูร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นฤมล วิทยาวุฒิรัตน์. (2562, มกราคม-เมษายน). **การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองพิทยาคม. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2(4), 97-107.**
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต, ศูนย์. (2566). **แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปภัสวดี วีรภิตติ และคนอื่นๆ. (2560). **คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม**. กรุงเทพฯ: สหมิตร พรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์. (2558). **การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนนาบ่อคำวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว. (2563, กรกฎาคม-กันยายน). **การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม. วารสาร e-Journal of Education Studies, Burapha University, 2(3), 52-69.**
- พระสมุทรประสิทธิ์ ปลืทธิโก (แสนดวง). (2560). **การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, สำนัก. (2565). **โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มาตรฐานและตัวชี้วัด.**
กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน.
- พิชญา ทองรักษ. (2563). **การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบการรับข้อมูลรายการหักเงินเดือน เพื่อ
ชำระหนี้สวัสดิการบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.** ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2557). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- ภูมิพัฒน์ รักพรมงค. (2564). **การบริหารองค์การจัดการในสถานศึกษา. กำแพงเพชร:**
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มาหะมะบาคอรี มาซอ. (2564). **การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- ยุทธนา วาโยหะ. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.**
- ยุวดี คำเงิน. (2561). **การประเมินโครงการการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2553). **การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนาท กลางสอน. (2566). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. การค้นคว้า
อิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.**
- รัตนะ บัวสนธิ. (2551). **การประเมินโครงการการวิจัยและประเมิน.** กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พริ้นท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (พิมพ์ครั้งที่ 2).**
กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรรษยา ประจํา. (2561). **การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม
 สพฐ. โรงเรียนอนุบาล ห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 119-122**

- วรัชยา ประจำ. (2564, กันยายน-ธันวาคม). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 102-1236.
- วศิน อินทสระ. (2549). **พุทธจริยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมดา.
- วัชร มะรังสี. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2563). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตาม
รัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- วิรุณรัฐมา รัตโน. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตุม (นพค.15 กรป.กลางอุปลั้มภ). **วารสารงานวิจัยและ
พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 6(1), 58-75.**
- วีรพงษ์ ไชยหงส์. (2558). CIPP Model. [Online]. Available: <http://drweerapong.blogspot.com/2015/02/cipp-model.html>. [2566, เมษายน 17].
- วีรยา บุชชะบา. (2559). การประเมินโครงการค่ายคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิรุทธ ชาตะกาญจน์. (2551). **เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วีระชัย ยศโสธร. (2556). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมกับการดำเนินชีวิต**. บุรีรัมย์:
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศรชัย กาญจนสูตร. (2560). **การวิจัยและพัฒนาต้นแบบผลงานวิจัยทางทหารไปสู่การผลิต
เพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ศิรินทร์ทิพย์ วรรณภักตร์. (2564). **แนวทางการบริหารโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศิริรัตน์ นิลนาถ. (2562). **การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา
ท้องถิ่นของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร**. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ศีลชัย ถาวร. (2565). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์
สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2564). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 62 เขต.**
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สดศรี สัตยธรรม. (2556). **คุณธรรมของนักการเมืองและนักบริหาร ในคุณธรรมและจริยธรรม
ไม่มี ขาย สังคมจะมีได้ต้องช่วยกัน.** กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สมคิด พรมจัญ. (2550). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: จตุพรดีไซน์
- _____. (2552). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สัมมา รณิธย์. (2560). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
ข้าวฟ่าง
- สิน พันธุ์พินิจ. (2556). **เทคนิคการวางแผนและประเมินผลโครงการ.** กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพรส
(1989).
- สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). **การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- สุนัน เทพพันธ์. (2564, พฤษภาคม-สิงหาคม) การประเมินโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัย
เทคนิคอุทัยธานี. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ, 8(2), 95-106.
- สุภาวณี ลุสมบัติ. (2558). **การประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.**
- สุวิมล ว่องวานิช. (2551). **การประเมินความต้องการจำเป็น ในประมวลสาระชุดวิชาการประเมิน
และการจัดโครงการประเมิน.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสกมนต์ สัมมาเพ็ชร. (2559). **ทรัพยากรการบริหารกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ทันตสถานบำบัดพิเศษกลาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.**

โสภา แซลี. (2558). การประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

อรรถพล เกิดด้วยทอง, รัฐพร กลิ่นมาลี และนพรัตน์ ชัยเรือง. (2566, มกราคม-มีนาคม). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนบ้านโรงเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 8,(1), 69-81.

อรรวรรณ เป็ดทอง และประกอบ ใจมั่น. (2566, เมษายน-มิถุนายน). การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 20(89), 67-78

อรอุมา โตประเสริฐ. (2562). แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

Alpay, E. (2003). *Self-Concept and Self-Esteem*. [Online]. Available: http://www.ce.ic.Ac.Uk/common-room/files/psyched_6.pdf. [2024, April 17].

Apriliani, A. P. (2020). *Evaluating English Extracurricular Program Using Context, Input, Process, and Product (CIPP) Model*. [Online]. Available: https://scholar.google.co.th/scholar?q=Apriliani+Aditama+Putri+2020&hl=th&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar. [2024, April 17].

Kirkpatrick, D. L. (1975). *Evaluating Training Program*. WI: American Society for Training and Development.

Lanier, S. P. (1993). *Promotion Moral and Conceptual Development in Rural, Adolescents*. London: Routledge and Kegan Paul.

Likert, R. (1991). *New Patterns of Management*. New York: McGraw Hill.

Noviyanti, N. (2019). *A Pragma linguistic Analysis of Anger Expression Found in Crank and Crank: High Voltage Movies*. Skripsi Thesis, Universitas Teknologi Yogyakarta.

Osakwe, J. O. (1981, February). Foreign Private Investment Policies in Nigeria. **CBN Economic and Financial Review**, 19(2), 11-25.

Ruiz, B., F. B. & Sales, C. (2012, February). Application of the CIPP model in the study of factors that promote intercultural sensitivity. **Journal of Educational Research Assessment and Evaluation**, 18(2), 1-14.

Sowell, E. J. (2005). **Curriculum**. New York: Pearson.

Stake, R. E. (2009). **The Case Study Method in Social Inquiry**. [Online]. Available. [www. https://commons.swinburne.edu.au/s/educationresearch_case_study_methodology](https://commons.swinburne.edu.au/s/educationresearch_case_study_methodology). [2024, December 18].

Stufflebeam, D. L. (2015). **For Applying CIPP Evaluation Model Checklist: A Tool the CIPP Model to Assess Projects and Programs**. [Online]. Available. [www. http://rszarf.ips.uw.edu.pl/ewalps/dzienne/cipp-model-stufflebeam2015.pdf](http://rszarf.ips.uw.edu.pl/ewalps/dzienne/cipp-model-stufflebeam2015.pdf). [2024, December 18].

Tyler, R. W. (1950). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago, IL: University of Chicago.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
SRM10MWD1PWS

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
S.M.A.D.M.P.W.P.S

แบบสอบถามเพื่อการประเมิน

เรื่อง โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) 2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) 4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)
 3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถาม ให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด ซึ่งข้อมูลตอบแบบสอบถามครั้งนี้ถือเป็นความลับ จะไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพ และการปฏิบัติงานของท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ต่อไป
- ผู้ประเมินหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมณิชา วงษ์น้อย

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการประเมินโครงการโครงการ

ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) 2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) 4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นข้อมูลสอดคล้องกับเนื้อหาตามประเด็นที่ต้องการวัดการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามเกณฑ์พิจารณาให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)						
หลักการและเหตุผลของโครงการ						
1	มีโครงสร้างการบริหารงานด้านคุณธรรม					
2	โครงการเหมาะแก่การพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม					
3	กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความสัมพันธ์กัน					
4	เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม					
วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ						
5	โครงการมีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน					
6	วัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
7	การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
8	โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาไว้อย่างเป็นรูปธรรม					
การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)						
บุคลากรดำเนินงาน						
9	มีความรู้ ความเข้าใจด้านคุณธรรมตามอัตลักษณ์และกรอบแนวคิดของโครงการคุณธรรม					
10	มีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบริหารงานโครงการคุณธรรม					
11	มีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินโครงการและดำเนินกิจกรรม					
12	มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการคุณธรรม					
13	มีความรู้ ความเข้าใจในประเมินผลการดำเนินงานโครงการคุณธรรม					
งบประมาณ						
14	การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ					
15	งบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ					

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
16	งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมกับโครงการและตามความจำเป็น					
17	งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่า					
วัสดุอุปกรณ์						
18	มีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรม					
19	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม					
20	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรม					
21	ความสะดวกในการใช้วัสดุต่างๆ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและมีความต่อเนื่อง					
สถานที่						
22	มีการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน					
23	โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม					
24	โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม					
25	มีป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน					
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)						
ด้านการวางแผนการดำเนินงาน						
26	โรงเรียนมีการดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก เพื่อนำไปใช้ดำเนินโครงการ และกำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์					
27	โรงเรียนได้กำหนดโครงการโรงเรียนคุณธรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี					
28	โรงเรียนได้มีการประชุมครู สร้างความรู้ ความตระหนัก แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการจัดกิจกรรมในโครงการคุณธรรม					
29	มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้อย่างเป็นรูปธรรม					
30	โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมอย่างเหมาะสม					
ด้านการดำเนินกิจกรรม						
31	มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม					

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
32	มีการจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม					
33	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน					
34	มีการออกแบบการประเมินผล วัดผล ด้านคุณธรรมอย่างเป็นระบบ					
35	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน					
36	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของนักเรียนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน					
37	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน					
ด้านการตรวจสอบติดตาม						
38	ครู ผู้รับผิดชอบ มีการประชุมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ					
39	เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศและติดตามการดำเนินกิจกรรมในโครงการ					
40	มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานชัดเจนและต่อเนื่อง					
41	ครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
ด้านการรายงาน						
42	มีการประชุมครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน					
43	มีการแนะนำปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไขโดยผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม					
44	มีการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนวิธีการ ระยะเวลาตามความเหมาะสม					
45	มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)						
นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต						
46	นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น					
47	ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง					
48	ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง					

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
49	ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม					
50	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม					
51	นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น					
52	ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน					
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด						
53	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น					
54	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง					
55	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน					
56	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
57	นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษา ดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม					
58	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
59	นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
60	นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน					
61	นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี					
62	นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก					
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ						
63	นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา					
64	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง					
65	จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง					
66	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ					
67	นักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม					

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
68	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น					
69	นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
70	นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม					

แบบสอบถามเพื่อการประเมิน

เรื่อง โครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)
 3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถาม ให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด ซึ่งข้อมูลตอบแบบสอบถามครั้งนี้ถือเป็นความลับ จะไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพ และการปฏิบัติงานของท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรต่อไป
- ผู้ประเมินหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมณิชา วงษ์น้อย

นักศึกษาศรีวิภาวดี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

- ผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
- นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นข้อมูลสอดคล้องกับเนื้อหาตามประเด็นที่ต้องการวัดการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามเกณฑ์พิจารณาให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)						
นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต						
1	นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น					
2	ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง					
3	ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง					
4	ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม					
5	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม					
6	นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น					
7	ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน					
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด						
8	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น					
9	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง					
10	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน					
11	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
12	นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษา ดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม					
13	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
14	นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
15	นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน					
16	นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี					
17	นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก					

ข้อที่	รายด้าน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ						
18	นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา					
19	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง					
20	จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง					
21	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหย ฯ					
22	นักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม					
23	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น					
24	นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
25	นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือและสามารถ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม					

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนา
เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของ
สภวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านตอบคำถามตามความเป็นจริง
ทุกคำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบหรือความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน
ของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสอง
คลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ต่อไป

จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวมณฑิชา วงษ์น้อย

เบอร์โทร 086- 2149599

e-mail: monthicha.wongnoi@gmail.com

นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
สาขาวิชา.....
4. อายุราชการ.....
5. สัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
6. สถานที่ในการสัมภาษณ์.....
7. ผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จากผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สามารถสรุปในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า

1.1 หลักการและเหตุผลของโครงการ ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์
ได้แก่

1.1.1 เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ($\bar{X} = 3.84$,
S.D. = 1.01)

แนวทางพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)

ท่านมีแนวทางพัฒนาให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของ สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า

2.1 บุคลากรดำเนินงาน ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

2.1.1 มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการคุณธรรม

($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.01)

2.2 งบประมาณ ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

2.2.1 งบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.02)

2.2.2 งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.87)

แนวทางพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินโครงการคุณธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาหรือส่งเสริมให้มีการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าอย่างไร

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของ สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า

3.1 ด้านการดำเนินกิจกรรม ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

3.1.1 มีการออกแบบการประเมินผล วัตถุประสงค์ ด้านคุณธรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.01)

3.2 ด้านการตรวจสอบติดตาม ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

3.2.1 มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานชัดเจนและต่อเนื่อง

($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.02)

แนวทางพัฒนาด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

1. ท่านมีแนวทางพัฒนาการวัดและประเมินผลด้านคุณธรรมนักเรียนอย่างไร
ให้เป็นระบบ

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาหรือส่งเสริมกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามโครงการ
อย่างไร เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและต่อเนื่อง

.....

.....

.....

.....

4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทย
เขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า

4.1 นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

4.1.1 ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง (ฉบับที่ 1 มี $\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.99 /
ฉบับที่ 2 มี $\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.31)

4.1.2 ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง (ฉบับที่ 1 มี $\bar{X} = 3.38$,
S.D. = 0.99 /ฉบับที่ 2 มี $\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.94)

4.1.3 ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และ
ใบกระท่อม (ฉบับที่ 1 มี $\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.96 /ฉบับที่ 2 มี $\bar{X} = 3.40$, S.D. = 1.47)

4.2 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

4.2.1 นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อ
ผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 1.22)

4.2.2 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.04)

4.2.3 นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆและรับผิดชอบในการทำงาน
($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.01)

4.2.4 นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก
($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.03)

4.3 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ ที่ค่าเฉลี่ยหรือส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่

4.3.1 นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.05)

4.3.2 จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.13)

4.3.3 นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหย ฯ ($\bar{X} = 4.00$,
S.D. = 1.10)

4.3.4 นักเรียนไม่ประพฤติดินในกาม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.23)

แนวทางพัฒนาด้านผลผลิต (Product Evaluation)

1. ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมชู้สาวและพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท
ของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางพัฒนาหรือ พฤติกรรมนักเรียนไม่ให้พูดโกหกและหลอกลวง
ในการทำงาน การลักขโมยของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางพัฒนาหรือส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่
สารระเหย การใช้สารเสพติดของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางพัฒนาหรือส่งเสริมนักเรียนให้มีแนวทางปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวกส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบต่องานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
S.M.1.D.M.D.1.P.1.S

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
ประเมินบริบทของโครงการ (Context)									
หลักการและเหตุผลของโครงการ									
1.	มีโครงสร้างการบริหารงานด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
2.	โครงการเหมาะแก่การพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3.	กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ									
5.	โครงการมีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
6.	วัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7.	การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
8.	โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาไว้อย่างเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ(Input Evaluation)									
บุคลากรดำเนินงาน									
9.	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจด้านคุณธรรมตามอัตลักษณ์ และกรอบแนวคิดของโครงการคุณธรรมในสถานศึกษาของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10.	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อนการบริหารงานโครงการคุณธรรมในสถานศึกษาของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
11.	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการคุณธรรมในสถานศึกษาของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
12.	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในประเมินผลการดำเนินงานโครงการคุณธรรมในสถานศึกษาของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13.	มีบุคลากรเพียงพอในการดำเนินโครงการและการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
งบประมาณ									
14.	การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15.	งบประมาณเพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16.	งบประมาณที่ใช้มีความเหมาะสมกับโครงการและตามความจำเป็น	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
17.	งบประมาณเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรมและจำนวนนักเรียนและเกิดความคุ้มค่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
วัสดุอุปกรณ์									
18.	มีข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
19.	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20.	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
21.	ความสะดวกในการใช้วัสดุต่างๆ เอื้อเวลาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและมีความต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
สถานที่									
22.	มีการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
23.	โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
24.	โรงเรียนมีสถานที่และบริเวณที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
25.	มีป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การประเมินกระบวนการของโครงการ (Process Evaluation)									
ด้านการวางแผนการดำเนินงาน									
26.	โรงเรียนมีการดำเนินการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก เพื่อนำไปใช้ดำเนินโครงการ และกำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
27.	โรงเรียนได้กำหนดโครงการโรงเรียนคุณธรรม ในแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
28.	โรงเรียนได้มีการประชุมครู สร้างความรู้ ความตระหนัก แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการ จัดกิจกรรมในโครงการคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
29.	มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมไว้อย่างเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
30.	โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและ กิจกรรมอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการดำเนินกิจกรรม									
31.	มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
32.	มีการจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
33.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
34.	มีการออกแบบการประเมินผล วัดผล ด้านคุณธรรม อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
35.	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามกรอบ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
36.	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของ นักเรียนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ครบถ้วน ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
37.	มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็น พุทธศาสนิกชนที่ดีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ครบถ้วนชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการตรวจสอบติดตาม									
38.	ครู ผู้รับผิดชอบ มีการประชุมเพื่อรายงานผลการ ดำเนินงานเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
39.	เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศและ ติดตามการดำเนินกิจกรรมในโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
40.	มีกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ชัดเจนและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
41.	ครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ประเมินผลการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการรายงานผล									
42.	มีการประชุมครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทาง ปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
43.	มีการแนะนำปัญหา และแนวทางปรับปรุงแก้ไขโดย ผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
44.	มีการยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนวิธีการ ระยะเวลาตาม ความเหมาะสม	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.8	ใช้ได้
45.	มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product Evaluation)									
เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต									
46.	นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
47.	ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
48.	ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
49.	ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
50.	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
51.	นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
52.	ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด									
53.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
54.	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
55.	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
56.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
57.	นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
58.	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
59.	นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
60.	นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
61.	นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
62.	นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ									
63.	นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
64.	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
65.	จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
66.	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหย ฯ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
67.	นักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
68.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
69.	นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
70.	นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
ประเมินผลผลิตของโครงการ (Product)									
เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต									
1.	นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ดีเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2.	ปัญหาเรื่องชู้สาวในวัยเรียนลดลง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
3.	ปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทในโรงเรียนลดลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4.	ปัญหาเรื่องการใช้สารเสพติดลดลง ได้แก่ สุรา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และใบกระท่อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5.	นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6.	นักเรียนกล้าแสดงออกในการทำความดีมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7.	ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด									
8.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันฉัตรมงคล เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9.	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10.	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และรับผิดชอบในการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
11.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
12.	นักเรียนใช้ทรัพย์สินของตนเองอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13.	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
14.	นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15.	นักเรียนช่วยครูทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16.	นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นเยาวชนที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
17.	นักเรียนมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามแนววิถีพุทธ									
18.	นักเรียนมีจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ สรรพสัตว์ ด้วยใจเมตตา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
19.	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโกหก หลอกลวง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20.	จำนวนการลักขโมย ของสูญหายในโรงเรียนลดลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
21.	นักเรียนสามารถเข้าใจถึงโทษของสุรา บุหรี่ สารระเหยฯ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
22.	นักเรียนไม่ประพฤติผิดในกาม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
23.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
24.	นักเรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
25.	นักเรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
S.M.1.D.M.D.1.P.1.S

ผลการหาค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.947	70

ผลการหาค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.900	25

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสภวิทยาเขตเมืองสองคลอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. ดร.ธนะฉวี อินทา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร
2. นายวิรัช วันบรรเจิด	ผู้อำนวยการโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร
3. นายณัฐพัฒน์ สายเพชร	ผู้อำนวยการโรงเรียนนครไตรตรึงษ์
4. นายวิฑูรย์ พานชัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังแกมวิทยาคม
5. นายสุรชัย เมฆประยูร	รองผู้อำนวยการโรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์	หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรม
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
7. นางสาวพิราวรรณ บุญชู	นักวิชาการศึกษา เทศบาลเมืองกำแพงเพชร
8. นายสามารถ กมขุนทด	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
9. นางสาวธัญชนก จาดคำ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
10. นางลินดา คำภา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
11. พระครูอุทุมมวชิรภิตต์	เจ้าคณะอำเภอคลองขลุงและเจ้าอาวาสวัดหนองเต่าทอง
12. พระครูสิริวิจิราภรณ์
(บุญมา เขมปญโญ ป.ธ.5)	เจ้าคณะตำบลคลองขลุง-แม่ลาด เขต 1
13. พระมีชัย สติสมปญโญ	เจ้าอาวาส วัดห้วยทรายสอง อำเภอเมือง จังหวัดตาก
14. นางสาวลี อุตมา	ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์
15. นางสาววราภรณ์ ถาวร	ครูชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานคุณธรรม
โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์
16. นางปิยะพร แสนชื่อ	ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา
17. นางสาวชรินทร์ คันทะสินธ์	ครู หัวหน้ากลุ่มงานคุณธรรม โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
SRM10MWD1PWS

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๑๖๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวมณิชา วงษ์น้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรียานูช พรหมภาสิต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXL๑WxZ๔c+dXYdk

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวมณิชา วงษ์น้อย : โทร ๐๘๖-๒๑๔-๙๕๙๙

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/๓๐๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับปริญญาโท
เรียน

ด้วย นางสาวมณิชา วงษ์น้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ นางสาวมณิชา วงษ์น้อย กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากท่าน ครูผู้สอนรวมถึงนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ วิชญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXD๔Q๓OleMeSml

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวมณิชา วงษ์น้อย : โทร ๐๘๖-๒๑๔-๙๕๙๙

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๔๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท
เรียน

ด้วย นางสาวมณิชา วงษ์น้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านและบุคลากรในสังกัดของท่านเพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXLtmwsohDsl&Zq

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวมณิชา วงษ์น้อย : โทร ๐๘๖-๒๑๔-๙๕๙๙

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๙๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๖ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน

ด้วย นางสาวมณิชา วงษ์น้อย นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมั่น เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับวันเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะประสานกับท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๖ กันยายน ๒๕๖๗

Signature Code : F๖NSiKXLtmNka๒nzRsWm

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางสาวมณิชา วงษ์น้อย : โทร. ๐๘๖-๒๑๔๙๕๙๙

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวมณิชา วงษ์น้อย
วัน เดือน ปีเกิด 12 ธันวาคม 2539
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดตาก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 116 หมู่ 6 ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมือง
จังหวัดตาก 63000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2563 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2568 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2563 ครูผู้ช่วย โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
พ.ศ. 2565 ครู โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
พ.ศ. 2567 ครู โรงเรียนผดุงปัญญา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก